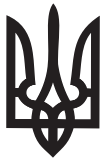
П'ЯТНИЦЯ, 8 ЧЕРВНЯ 2007 РОКУ ■ № 99 (4099)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Наші діти вміють перемагати рак

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА

Учора в Києві зібралося більш як 20 чоловік, які змогли перебороти страшну недугу. Вони дізналися про свій діагноз і перемогли хворобу в дитинстві. Сьогодні їм у середньому по 15 років.

Коли Оксана Полякова захворіла на рак, їй було лише п'ять років. Та ні страх, ні тим більше жалість до себе не змогли збити її з переможного шляху. Цього року вона закінчує школу і планує вступати до вузу. Хоча історія і не унікальна, але досвід дівчини може вселити в серця хворих на рак надію.

(Закінчення на 5-й стор.).

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

■ **ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА**

Верховна Рада продовжує працювати

Ранкове засідання 7 серпня

Засідання розпочалося з промови Голови Верховної Ради Олександра Мороза, в якій він наголосив, що парламент законно продовжує свою роботу.

— Ми вже бачили не одну помилку, які іноді виправляються Президентом, а іноді продовжують здійснюватися, — сказав глава Верховної Ради. — Парламент працює. У його складі сьогодні 450 народних депутатів. Частина їх не присутні на засіданні, але це не означає, що парламент не може працювати відповідно до Конституції.

(Закінчення на 2-й стор.).

Військові медики розгорнули госпіталь на 500 чоловік

Учора на Яворівському полігоні (Львівська область) відбулися навчання керівників медичних підрозділів Збройних сил України. Як розповів «Голосу України» прес-секретар міністра оборони Андрій Лисенко, навчання проходили у два етапи: теоретичний і практичний. Військові медики розгорнули госпіталь, який може приймати за добу 500 чоловік та надавати їм повний комплекс послуг — від аналізів до хірургічних операцій. Також відпрацьовували евакуацію поранених **(на знімку)** на гелікоптері та БТРом. Особливо важливо те, що під час навчань взаємодіяли військові та цивільні медики. За їхньою роботою спостерігали міністри: оборони — Анатолій Гриценко та охорони здоров'я — Юрій Гайдаєв.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КОРОТКО

■ Алею рідкісних дерев посадили харківські журналісти в Краснокутському дендропарку *(Укрінформ).*

■ У серпні в столиці України пройде чемпіонат світу зі спортивного орієнтування на місцевості *(Укрінформ).*

■ У Києві проходить всеукраїнська науково-практична конференція «Здорова нація — запорука майбутнього України» *(Укрінформ).*

■ У Києві триває четвертий міжнародний антитерористичний форум «Захист прав людини у боротьбі з тероризмом» *(Укрінформ).*

■ У рамках проекту «Кіноєвросвіт» у Чернівцях проходять Дні румунського кіно *(Укрінформ).*

■ Україна встановлює державний контроль за операціями з алмазами відповідно до вимог сертифікаційної схеми Кімберлійського процесу *(Укрінформ).*

■ У Донецьку загинув, викинувшись з вікна своєї квартири, генеральний директор ДП «Селідоввугілля». За інформацією прокуратури, нині проводиться дослідча перевірка. Основна версія того, що сталося, — самогубство. *(УНІАН)*

■ **НОВИНИ**

У Житомирі обговорили проблеми державотворення

Сьогодні в Житомирі, на батьківщині Олега Ольжича, завершить роботу міжнародна науково-краєзнавча конференція «Проблеми українського державотворення: історія і сучасність», присвячена 100-річчю з дня народження відомого поета, науковця і громадського діяча та 90-річчю Української Народної Республіки. З результатами кількаденної дискусії можна буде ознайомитися у двотомнику наукових праць учасників конференції, підготовлених до друку організатором заходу — Товариством дослідників Волині, **повідомляє наш житомирський власкор Олексій КАВУН.**

Суд примусив учня вибачитися перед учителькою за брудну лайку

У Маріуполі, що на Донеччині, вчителька української мови і літератури Тетяна Носко через суд примусила вибачитися свого учня за образу. Микола Вербицький, учень одинадцятого класу, у відповідь на зауваження педагога на уроці відповів лайкою. Викладачка подала скаргу до суду. Саме у такий спосіб учителька з 30-річним досвідом роботи вирішила захистити свою честь та гідність. Згідно з рішенням суду лихослов у присутності учнів усіх класів вибачився перед педагогічним колективом і вчителькою. Батьки хлопця зобов'язані виплатити педагогові моральне відшкодування — 400 гривень, **передає 5-й канал.**

Вертоліт упав на поле, яке обробляв отрутохімікатами

Поблизу селища Володимирівка Добропільського району в середу впав вертоліт Мі-2, який належить ТОВ «Скіф-Авіа». Як повідомили «Голосу України» в центрі пропаганди Головного управління МНС України в Донецькій області, вертоліт проводив роботи з обприскування полів від шкідників. Під час третього вильоту із повторної обробки поля машина впала. Пілотові вдалося самостійно вибратися з кабіни, після чого він повідомив про подію керівництво підприємства. За попередніми даними, ймовірною причиною падіння є втрата швидкості і мала висота зі змінами напрямку вітру і температури повітря. Вертоліт ремонту не підлягає, **інформує наш донецький власкор Ліна КУЩ.**

В Азовському морі загинуло майже 50 тонн риби

У Бердянському районі Запорізької області на узбережжі Азовського моря між селами Куликівське та Новопетрівка виявлено загибель понад 47 тонн бичків. Як повідомили у прес-службі Міністерства з питань надзвичайних ситуацій, орієнтовна причина загибелі риби — аномально висока температура води, що призводить до зменшення концентрації кисню в ній. До робіт зі збирання та утилізації загиблої риби залучили підрозділи МНС, бригади комунальних служб району, фахівців СЕС та екологів. Ситуація перебуває під контролем Головного управління МНС у Запорізькій області, **передає УНІАН.**

■ **ПЕРЕДПЛАТА**

Передплачуйте і вигравайте!

Шановні друзі!

Продовжуємо публікувати списки пропозицій наших друзів, котрі люб'язно надають подарунки читачам, які передплатили на півроку або рік п'ятиразовий випуск газети «Голос України». Тож нам пропонують:

13. Редакція газети «Кримінал-експрес», м. Донецьк (головний редактор — Олександр Кучинський) — комплекти книг на кримінальну тематику.

14. Майстер кованих фігур Віктор Михальов — художні вироби з металу.

15. Приватне підприємство «Обліково-інформаційний центр» (м. Слов'янськ, директор — Людмила Валентинова) — вироби з кераміки.

16. Управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз» (директор — Анатолій Мандра) — книгу-дослідження Романа Коваля «Коли кулі співали».

Шановні передплатники, надсилайте копії квитанцій — і ви станете учасниками розіграшу подарунків. Хай усміхнеться вам удача!

■ **Я ВАМ ПИШУ...**

Скажіть своє слово, Президенте!

Шановний Вікторе Андрійовичу! З болем у серці звертаюся до вас. Ви, як глава держави, коли скажете своє тверде слово, наведете порядок? Невже ви не бачите, що в країні назріває розкол? До цього може призвести діяльність нинішніх «революціонерів». Чому народ відданий у владу ненаситній братії, котра володіє всіма ключовими галузями? Краще подумали б усім миром, що робити з землею — сама лиш амброзія владарює та смітники довкола. А місцева влада нічого не робить — на всіх рівнях тільки й б'ються за свої «недоторканні» місця. Припиніть ці розборки своєю владою, змусьте людей працювати!

Неля БИСТРИК.

Дніпродзержинськ, Дніпропетровської області.

Верховна Рада продовжує працювати

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

(Початок на 1-й стор.).

За законом, Верховна Рада може працювати, якщо присутні 226 народних обранців, сказав Олександр Мороз, нині їх у сесійній залі зареєструвалося 264. Тож хвилюватися нема чого.

Далі народні депутати обмінялися думками з приводу політичної ситуації в країні. Їх виступи переважно стосувалися дій Президента. Насамперед його звернення до дипломатичного корпусу з проханням не підтримувати стосунки з Верховною Радою. І досі має резонанс серед депутатів третій указ глави держави, який у сесійній залі називають неконституційним. А Олександр Стоян із фракції Партії регіонів стурбований частими мандрівками Президента Україною. Він стверджує, що це аж ніяк не турбота про громадян, а кампанія, покликана підвищити імідж Віктора Ющенка. О. Стоян розповів, що має документ, в якому розписано навіть, які картинки має показувати телебачення, розповідаючи про візит глави держави в той чи інший регіон, для того, щоб показати людям «Президента в народі».

Потім парламентарії прийняли постанову, яка змушує народних депутатів бути присутніми в залі, коли на пленарному засіданні зачитуватимуть заяви про їх вихід із фракції. На думку Першого заступника Голови Верховної Ради Адама Мартинюка, це засвідчить, що народний обранець сам писав заяву. Нині, сказав Адам Мартинюк, деякі народні депутати вишукують раніше написані заяви про вихід із фракцій.

Народні обранці заслухали доповідь віце-прем'єр-міністра з питань АПК Віктора Слаути про наслідки несприятливих погодних умов для сільгосппідприємств. Під час доповіді стало відомо, що, незважаючи на належну підготовку до посівної, спека знищила врожай на десяти мільйонах гектарів земель. Такої спеки південні регіони не знали вже понад 100 років. Урядом прийнято постанову про невідкладні заходи зі зменшення негативного впливу посухи та забезпечення формування ресурсів зерна врожаю 2007 року. Якщо виникне необхідність, уряд готовий вживати додаткові заходи. Верховна Рада доручила профільному комітету вивчити це питання, а найближчим часом ухвалити відповідну постанову, яка підтримає уряд у боротьбі з наслідками посухи.

Народного депутата Олександра Касанюка затвердили членом Комітету Верховної Ради з питань європейської інтеграції, а Наталю Горбенко — членом Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Й розпочали розгляд законопроектів у другому читанні. Після перерви коаліція національної єдності виступила із заявою про те, що процес мирного врегулювання політичної кризи в односторонньому порядку блокується Президентом. Третій указ, упевнені депутати, порушує перший і сьомий пункти спільної заяви політичних лідерів. У цьому представники більшості звинувачують оточення глави держави, зацікавлене в загостренні конфлікту. Заяви депутатів про складання своїх повноважень сфальсифіковані, впевнені представники коаліції. Президент продовжує чинити тиск на Конституційний Суд. А коаліція повністю виконує всі вимоги спільної домовленості. На її думку, Україні необхідна допомога міжнародних посередників.

Олександр Пеклушенко, Олександр Єфремов, Володимир Заплатинський.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Після проголошення заяви депутати продовжили розгляд проектів законів. Зокрема, парламентарії розширили перелік людей літнього віку, які за заслуги перед Україною отримуватимуть пенсію вище на 20 відсотків. Сесія Верховної Ради призначила перевибори деяких сільських голів. Двом населеним пунктам в Україні повернуто історичні назви: село Вільшане на Чернігівщині тепер іменується Ольшане, а село міського типу Станищно-Луганське перейменовано в Станицю Луганську.

Наприкінці засідання депутати прийняли постанову, в якій звертаються до дипломатичного корпусу, повідомляючи, що жодних конституційних підстав для проголошення парламенту неповноважним на сьогодні немає. А Президент, згідно з Конституцією, не наділений правом встановлювати факт неповноважності Верховної Ради.

— Через місяць у нас проходитиме Парламентська асамблея ОБСЄ, за організацію роботи якої відповідає парламент України. Ця справа — честь для держави, — підсумував Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

Народні обранці привітали з днем народження В'ячеслава Кириленка.

Надія СМІЯН.

■ У НОМЕР

Міліція не має доказів отруєння Цушка

Міністерство внутрішніх справ України не має у своєму розпорядженні документів, які свідчили б про можливе отруєння керівника відомства Василя Цушка. Про це, **як повідомляє УНІАН,** заявив на прес-конференції в Києві начальник департаменту зв'язків із громадськістю МВС Костянтин Стогній. За його словами, «документів зараз, які свідчили б про отруєння, немає». При цьому речник МВС додав, що ніхто з приводу заяв окремих політиків про отруєння В. Цушка до правоохоронних органів не звертався.

Окрім того, К. Стогній зазначив, що В. Цушко впродовж іще кількох тижнів, можливо, місяць, за станом здоров'я не виконуватиме обов'язки міністра. А заступник міністра внутрішніх справ, начальник кримінальної міліції Микола Куп'янський, пообіцяв, що коли міністр внутрішніх справ прибуде після лікування до Києва, то «дасть досить цікаву прес-конференцію».

■ СОЦОПИТУВАННЯ

27% українців не хочуть позачергових виборів

Про це свідчать дані соціологічного дослідження, проведеного центром «Фонд громадська думка — Україна». 27 % опитаних вважають, що позачергові вибори Верховної Ради краще взагалі не проводити. А відповідаючи на запитання, коли краще провести дострокові вибори, 17,2% респондентів назвали вересень, 11,8% — жовтень, 6,7% — листопад, 2,6% — грудень. 10,4% опитаних сказали, що позачергові вибори найкраще провести в червні, 6,4% — в липні, 4,9% — в серпні. 13,2% не змогли визначитися з відповіддю.

Одночасно 56,6% респондентів вважають, що позачергові вибори взагалі не допоможуть розв'язати політичну кризу. 30,5% вважають, що вибори допоможуть, а 12,8% не змогли дати відповідь на це запитання.

Соціологи проводили опитування з 22 травня по 3 червня. Вони опитали 2000 респондентів від 18 років.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Королівства Данія про технічне і фінансове співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Королівства Данія про технічне і фінансове співробітництво, підписану 9 листопада 2006 року в м. Копенгагені, ратифікувати.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО.

м. Київ,
18 квітня 2007 року,
№ 948-V.

■ У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

За порушення порядку декларування зерна передбачено відповідальність

Привести у відповідність з міжнародними стандартами Кримінально-процесуальний, Кримінальний та Кримінально-виконавчий кодекси України пропонує Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Верховній Раді рекомендовано прийняти в другому читанні проект змін до цих законодавчих актів.

Це забезпечить демократизацію та гуманізацію законодавства, а також удосконалить його щодо кримінально-виконавчої діяльності органів та установ виконання покарань. Проект підготовлено для ефективнішого забезпечення захисту прав засуджених осіб.

Документом передбачено розширити повноваження громадського контролю. Зокрема, пропонується без спецдозволів допускати на території установ виконання покарань членів Європейського комітету із запобігання катуванню чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання тощо. Також передбачено привести розмір мінімальної житлової площі на засудженого у відповідність із європейськими стандартами (чотири квадратні метри проти діючих трьох).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності також рекомендує Верховній Раді прийняти в цілому зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення — встановлення відповідальності за порушення законодавства під час декларування зерна суб'єктами господарювання. Проектом, зокрема, пропонується стаття про відповідальність фізичних осіб за порушення порядку декларування зерна, а також стаття про органи виконавчої влади у сфері декларування зерна, яким надається право розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення, передає **інформаційне управління прес-служби Верховної Ради.**

Учора відбулося виїзне засідання Комітету з питань соціальної політики та праці. У ньому взяли участь народні депутати, представники центральних органів виконавчої влади, Генеральної прокуратури, Федерації профспілок, організацій роботодавців Вінницької, Хмельницької, Тернопільської та Чернівецької областей. Розглядали питання про стан виплати заробітної плати у названих регіонах.

Проведено також спільне засідання підкомітету з питань авіаційного зв'язку та робочої групи Державної авіаційної адміністрації України, на якому заслухано звіт робочої групи про виконання норм законодавства в частині забезпечення ефективної роботи аеропорту. А в Комітеті з питань аграрної політики та земельних відносин пройшло розширене засідання, на якому обговорили хід виконання постанови про рекомендації парламентських слухань з питання «Сучасний стан та перспективи розвитку земельних відносин в Україні». Розглянули тут і пропозиції Президента до закону про державний Земельний кадастр.

Під керівництвом першого заступника Голови Верховної Ради Адама Мартинюка відбулося засідання оргкомітету з питань підготовки 16-ї сесії Парламентської асамблеї Організації безпеки і співробітництва в Європі.

■ ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Суддя не може судити сам себе

Удосконалити адміністративне судочинство має на меті проект закону «Про внесення змін до статей 30 і 31 Кодексу адміністративного судочинства України» (щодо компетенції розгляду заяви про відвід та оскарження відповідної ухвали), який перебуває на розгляді в Комітеті Верховної Ради з питань правосуддя.

Зокрема, законопроектом пропонується внести зміни до статті 30, згідно з якими відвід (самовідвід) повинен бути вмотивований і заявлений у письмовій формі до початку судового розгляду. А також у разі подання заяви про відвід (самовідвід) голова суду або його заступник повинен вислухати особу, якій заявлено відвід, якщо вона бажає дати пояснення, а також думку осіб, які беруть участь у справі.

Окрім того, передбачається визначити, що заява про відвід судді вирішується головою суду, у провадженні якого перебуває справа, або його заступником і встановити, що ухвала за наслідками розгляду питання може бути оскаржена окремо від рішення суду.

Наразі, згідно з чинною редакцією 31 Кодексу, заява про відвід вирішується судом, що розглядає справу, а ухвалу, яка приймається за наслідками розгляду цього питання, не може бути окремо оскаржено. «Таке законодавче закріплення не забезпечує права особам, які беруть участь у справі, на розгляд справи об'єктивним і неупередженим судом, оскільки призводить до того, що суддя, якому заявлено відвід, відповідно виступає суддею у власній справі», — вважає автор проекту, народний депутат України Юрій Мірошниченко (фракція Партії регіонів). На його думку, запропоновані зміни дадуть можливість посилити процесуальні гарантії реалізації права сторін та інших учасників процесу на розгляд справи об'єктивним і неупередженим судом під час здійснення адміністративного судочинства.

Олександра КУЧЕРЯВА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частини п'яту і шосту статті 29 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 14, ст. 80; 1999 р., № 34, ст. 271) викласти в такій редакції:

«Не допускається:

будівництво нових та реконструкція наявних дошкільних виховних, загальноосвітніх та професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів без передбачених нормативами фізкультурно-спортивних споруд та функціональних приміщень;

ліквідація та перепрофілювання закладів фізичної культури і спорту, баз олімпійської та паралімпійської підготовки, фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, лікувально-фізкультурних закладів, крім тих, що перебувають у приватній власності.

Центральний орган виконавчої влади з фізичної культури і спорту забезпечує здійснення необхідних заходів для недопущення скорочення мережі закладів фізичної культури і спорту, баз олімпійської та паралімпійської підготовки, фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, лікувально-фізкультурних закладів, а також щодо відновлення діяльності зазначених об'єктів з визначенням джерел їх фінансування, зокрема в сільській місцевості».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
15 травня 2007 року.
№ 1021-V.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2007 році для участі у багатонаціональних військових навчаннях

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2007 році для участі у двосторонньому українсько-російському навчанні чергових сил з протиповітряної оборони Повітряних Сил Збройних Сил України та Військово-Повітряних Сил Російської Федерації, українсько-бельгійському тактичному навчанні, багатонаціональних військових навчаннях «Репід Трайдент — 2007», «Комбайнд Еффорт — 2007» та «Сі Бриз — 2007» схвалити.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити своєчасний допуск і виведення з території України підрозділів збройних сил іноземних держав, безпеку громадян України та інших держав під час проведення зазначених навчань.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 6 квітня 2007 року.
№ 903-V.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 4 Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Статтю 4 Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 2—3, ст. 36) доповнити абзацом шостим такого змісту:

«жінок після мастектомії в частині забезпечення їх протезно-ортопедичними виробами».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 13 квітня 2007 року.
№ 932-V.

Бундестаг ФРН продовжить програму парламентського стажування у 2008 році

Щороку п'ять молодих громадян України мають можливість отримати стипендію для проходження практики у німецькому парламенті.

Досвід співпраці Посольства Федеративної Республіки Німеччина з Верховною Радою України показав, що участь у програмі беруть кандидати з високим рівнем мовних і країзнавчих знань.

Програма IPS є ініціативою міжнародної міжпарламентської співпраці. Вона спрямована на політично зацікавлених претендентів і претендентів віком до 30 років, які прагнуть працювати у суспільній сфері (парламент, уряд, спілки, мас-медіа, партії, вищі навчальні заклади). Передумовою стажування є завершена вища освіта та дуже добре володіння німецькою мовою. Відбір претендентів здійснюється незалежною комісією під головуванням одного з депутатів німецького Бундестагу.

Детальнішу інформацію та анкети можна знайти на сайті —http://www.bundestag.de/ips.

Практиканти Бундестагу, якими можуть стати молоді люди не лише з України, а й з інших європейських країн, США (із 25 країн), перебуватимуть у Німеччині з 1 березня до 31 липня 2008 року.

На початку програми учасники отримають від адміністрації німецького Бундестагу, від університетів Берліну, а також від політичних фондів та фракцій Бундестагу загальну інформацію про політичне життя Німеччини і парламентську роботу. По закінченні учасники проходять практику в офісах депутатів Бундестагу як їхні помічники.

Якщо у вас виникли питання стосовно парламентської практики, звертайтесь до посольства Німеччини за телефоном (044) 247-68-12, відповідальні особи — Кирило Савін (**pol-30@kiew.auswaertiges-amt. de)** та Ольга Сердечна (**pol-31@kiew. auswaertiges-amt.de).**

Цього року кінцевий термін подання заяв на участь у програмі — 30 червня 2007 р.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

У Скаржинцях на Трійцю

■ **ДОБРОЧИННІСТЬ**

Майже рік тому в селі мали намір закривати школу. Причина банальна і сумна водночас, типова для сучасної України. У бюджеті нема коштів, щоб мріяти про зведення нової, а розпочинати черговий навчальний рік у старій — страшно і небезпечно, бо стіни, а особливо стеля, вже такі, що будь-якої миті можуть обвалитися.

Тим часом до села приїхав земляк, якого романтичний настрій та ностальгія привели туди, де він народився і виріс. І приходить до школи, котра від часу та недогляду погорбилась, почала вростати в землю. В кого при тому не защеміло б серце?! Проте не кожен спроможний зарадити біді. А ще ж не кожен і серед тих, що спроможні, спалахне співучастю допомогти.

— Ви, — каже, — щось трохи починайте, а я спробую підставити плече.

Хто кому нині вірить? Сьогодні модно красиво балакати, а ось по словах тих мало справ робиться. Ну, земляк, ну, успішний і заслужений чоловік, розповідають, але хіба він один успішний з тутешніх місць, хто приїздив, кивав скрушно головою, сипав обіцянками, а потім, ніби протверезівши, на довгі роки забував сюди дорогу, бо було соромно за необачно сказане.

Фото прес-служби депутата.

Школа та церкви

Через те й цього разу сільські люди таки готувались починати, але не будівництво, а розбирання аварійної школи. Аж раптом, ніби сонце поміж хмар, — доставляють будівельні матеріали. Приїздять із Хмільника підрядники. Роздивились, розпланували. І закипіла робота. Старші люди, а в селі майже 70 відсотків мешканців — пенсіонери, сходилися подивитись на ту відбудову, ніби на якесь диво, бо останні два десятиліття тут тільки занепадало все та валилося.

Відремонтували ту неповну середню школу за якісь два місяці. Та як відремонтували! Не попідпирали кути, не підмурували тріщини, не вапном пройшлися, а зробили все надійно, по-європейському. Вікна, двері, дах, навіть власну міні-котельню облаштували. Люди дивувалися і не могли второпати, що за якісь півроку все можна привести так до ладу, з жахом пригадуючи, як ще торік носили до шкільних, розвалених грубок дрова, а ті лиш димом душилися і не могли обігріти клас, і діти замерзали в шубах та шапках.

Угледівши, як все гарно вийшло зі школою, до людяного земляка підійшов панотець місцевої римо-католицької церкви зі своїми мирськими клопотами, щонайнагальніша з яких — провести б природний газ до храму. Ну як не посприяти храмові, парафіянами якого були колись і твої покійні батьки?! А так як у селі два Божі храми, і село поділено навпіл на дві конфесії, і зимно в обох храмах, то як виділяти кошти одним і не дати іншим? Тепер гарно та затишно в обох храмах — і в римо-католицькому, і в православному.

Добра слава поміж людей швидше шириться, аніж «гарячі» новини сучасною інтернет-мережею. Про Івана Івановича Куровського **(на знімку в центрі)**, який знається із земляками у рідних Скаржинцях і за яких болить йому душа, почули в сусідній Сальниці. І пригадали. А випускником він був чи ж не в їхній школі, бо Скаржинці мали лише восьмирічку?! Чи ж не забулося йому про те? Ні, нічого, з'ясовується, не забулося. Зустрівшись на подвір'ї з теперішнім шкільним директором, Куровський перше що спитав: а чи при здравії Марія Андріївна Петрунько, його класний керівник, що мешкала тут-таки, за городами. Є, живаздорова, дев'ятий десяток років розміняла. І він, у світлому костюмі, межею між картопляних гонів, пішов до старої вчительки. А потім так дивувався: «Ну, як вона в такому віці, своїми втомленими очима могла мене безпомильно і одразу упізнати? Стільки років минуло, скільки сотень таких, як я, у неї перебуло?! А вона тої ж миті — Куровський!»

А коли відбудовану його коштом відкривали школу в Скаржинцях, прийшла на урочистості жіночка. Якраз та, котра мешкає тепер на його родинному обійсті. Прийшла і принесла, в селі кажуть, вазон. Ті пагони вона пересаджувала не один рік, з поміж яких одні в'янули, але вибруньковувались інші, а перша рослина в старому горщику лишилося від колишніх господарів, тобто родини Куровських. Розпізнавши більше, що то були за люди і яким є, власне, продовжувач того роду, вона і принесла той пагін та подарувала йому.

Було видно, що той простий вазон простої сільської жінки, і, може, не стільки сам вазон, скільки щирість і безкорисливість, запали йому в душу. У день Пресвятої Трійці ми їхали з Іваном Івановичем Куровським, народним депутатом України, до Хмільницького району в ті села, про які вже йшлося. «Напевно, що через отакі прості й у своїй простоті мудрі речі, — розмірковував він, — ми починаємо раптом розуміти, що то нам так лише здається, що ми так високо здійнялися, так далеко пішли чи заїхали, а насправді, якщо замислитись і розібратись, то кроки наші від наших близьких і рідних сільських людей, від цих милих серцю місць таки дрібні-дрібні і такі коротки-короткі. Ми ніколи не набудемо жодних капіталів — ні моральних, ні матеріальних — доти, допоки школи, в які колись виряджали нас наші батьки, перетворюватимуться на руїну, а державні пузаті дядьки, киваючи на бюджет, ніби на трісниту кульку, розводитимуть немічно руками. В якому комфортному авто ми не їздили б, які заморські ананаси не прикрашали б наш стіл, але все одно наші душі залишатимуться зубожілими доти, допоки злиденними й обкрадениими гибітимуть села та кинуті напризволяще люди в них...»

Дитячий садок і ФАП

Після облаштованої школи, обігрітих ним церков черговою «цеглиною» Куровського-будівничого у відновлення окремо взятого села стала відбудова дитячого садочка та ФАПу. Більше того, до ФАПу він додав новеньку машину «швидкої допомоги» з сучасним обладнанням.

І ось тепер, на Трійцю, до сільчан їхала та новенька «швидка», а Куровський мав перерізати стрічку в новобудовах. Дорогою до Скаржинців заїхали в Сальницю. Виявляється, що він і тамтешньою школою опікується. Саме ремонтується ганок і подвір'я, вже замовлено ковані ворота при вході, ринви на дах, до шкільної їдальні завезено нові столи та стільці. У брюках «мілітарі» з командирським ременем на поясі нас зустрічає директор Сальницької школи Станіслав Дмитрович Грубський. Він тут не лише керує, а ще й засукав рукави і працює разом з будівельниками, найнятими Куровським.

У Скаржинцях тим часом зібралось чи не все село. Куровського зустрічали оваціями й квітами. Люди утворили живий коридор поміж клумб до дитячого садочка й ФАПу. Куровський від такого прийому ніяковів і дуже хвилювався, незадоволено виказуючи Людмилі Василівні Стрельчик, сільському голові: «Що це ви влаштували? Я ж не Юрій Гагарін». На відкриття або відновлення соціальних об'єктів у селі прибуло чи не все високе регіональне начальство — з Вінницької обласної державної адміністрації і ради, Хмільницької райдержадміністрації і ради, з сусіднього Уланова і навіть зі столиці.

Прозвучало багато гарних слів подяки небайдужому землякові, радісні слова і мрії про майбутнє, про відродження села, про його перспективи й квітучу долю. Щоправда, ніхто достеменно не збагнув і не зміг уявити, коли все те трапиться і чи трапиться взагалі. Бо сіл в Україні дуже багато, а Куровський один. Проте до дитячого садочка й ФАПу перерізати стрічку. Такого садочка і такого ФАПу треба навіть в Києві пошукати. Але сумно з іншої причини. Знаєте, який список мешканців того дивовижного сільського дитсадка? Аж 16 маленьких душ. А колись же було тут велике, гамірне село! Може, все ж таки відродиться?

Олексій ЛЕНСЬКИЙ.

Члени Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та працівники секретаріату Комітету висловлюють глибоке співчуття народному депутатові України V скликання, першому заступникові голови Комітету Берташу Василю Михайловичу з приводу передчасної **смерті його сестри Надії Михайлівни.**

Фракція Партії регіонів України у Верховній Раді України висловлює глибокі співчуття своєму колезі, народному депутату України Шенцеву Дмитру Олексійовичу з приводу тяжкої втрати — **смерті батька**
ШЕНЦЕВА Олексія Пилиповича.
Нехай світла пам'ять про Олексія Пилиповича назавжди збережеться в серцях його рідних і близьких.

З першого вересня плата за користування постільною білизною в поїздах здійснюватиметься тільки через залізничні каси *(Укрінформ)*

Розв'язання політичної кризи в Україні можливо лише демократичними методами на основі діалогу, вважає посол Бельгії Марк Вінк *(Укрінформ)*

■ У НОМЕР

Шевченків край визначився з чудесами

Черкаська область. Для участі в загальнонаціональному конкурсі «Сім чудес України» регіон представив три найвидатніші пам'ятки. Це знамените Чернеча гора з Шевченківським національним заповідником у Каневі, «зелена перлина Європи» — дендропарк «Софіївка» в Умані та національний історико-культурний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка» в селі Шевченковому Звенигородського району. Також до розгляду запропоновано пам'ятку природи міжнародного значення — холодноярський тисячолітній дуб, названий у народі іменем провідника Коліївщини Максима Залізняка.

Як повідомляє оргкомітет всеукраїнського проекту, 7 липня під час святкування «ЕтноЛіта» в уманській «Софіївці» назвуть 21 пам'ятку, допущену до фінальної частини. Після підбиття підсумків громадського обговорення в Інтернеті та висновків експертів про сім чудес України оголосять у Києві напередодні Дня незалежності.

Лідія ТИТАРЕНКО.

■ ФОТОФАКТ

Учора в Укрінформі представили загальноукраїнську видавничу програму «Сумлінні платники податків України».

На знімку: учасники презентації директор департаменту моніторингу адміністрування платежів Міністерства фінансів Євген Олейников (ліворуч) і народний депутат України Сергій Бичков.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

«Лежачі поліцейські» з'являться в найнебезпечніших місцях Тернополя

Тернопільська область. Шість засобів примусового зниження швидкості встановлять у Тернополі в місцях, де найчастіше трапляються дорожньо-транспортні пригоди, в тому числі поблизу двох шкіл. Вартість одного такого «лежачого поліцейського» — до 12 тисяч гривень. Необхідні кошти виділять із міського бюджету.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Учені пропонують керувати екологією Запоріжжя

Традиційним проблемам регіону було присвячено міжнародний семінар «Екологічна ситуація в Запоріжжі: міжсекторальне партнерство при керуванні ризиком». На думку завідувача лабораторії Інституту гігієни і медичної екології ім. О. М. Марзеєва Олени Турос, нині стоїть питання не тільки у зменшенні викидів підприємств, а й у мінімізації їх шкідливого впливу на здоров'я жителів міста. Необхідно також поліпшити транспортну інфраструктуру, щоб зменшити викиди непромислових, але істотних забруднювачів — автомобілів. При цьому важливо на законодавчому рівні врегулювати питання оцінки шкідливості викидів. «Шкідливість у токсичності викидів, а не в їхніх обсягах, але це не враховується в законодавстві», — каже провідний експерт Інституту гігієни.

Міський голова Запоріжжя Євген Карташов відзначив, що за рівнем токсичності викидів деякі невеликі підприємства міста можна закривати хоч сьогодні, але тиск чомусь чиниться на більш великі бюджетоформуючі підприємства. «Ми можемо відразу закрити усе виробництво в Запоріжжі і зажити в чистому місті, але тоді не буде засобів до існування», — акцентував міський голова.

Водночас представники підприємств, що сьогодні активно впроваджують екотехнології у виробництво, вважають, що необхідно змінювати і державний підхід до проблеми. Як заявив технічний директор ВАТ «Запоріжсталь» Олександр Путнокі, металурги пропонують не оподатковувати той прибуток підприємств, який спрямовується на технічне переоснащення і впровадження екологічних ноу-хау у виробництво. Також представник «Запоріжсталі» вважає, що більша частина екологічних відрахувань промислових підприємств повинна спрямовуватися на потреби регіону, а не у Київ. Нагадаємо, що сьогодні в регіонах залишається лише 10 відсотків цих коштів.

Вл. інф.

Замість державної наркополітики маємо наркомафію

Громадські організації б'ють на сполох. В Україні відсутня наркополітика. У нас є імітаційні документи, проводяться зустрічі, громадські слухання, але це не розв'язує проблему. Щоб хоч якось привернути увагу громадськості, активісти вирішили провести акцію «За здоровий спосіб життя», яка має відбутися на столичному майдані Незалежності завтра. Вони вважають, що генофонд нації підпадають ударові на догоду міжнародним кримінальним бізнес-проектам. Нині на реєстрації у Мін'юсті, як уже писав «Голос України», перебуває так звана постанова Міністерства охорони здоров'я, що фактично легалізує наркотики. Розробники документа дещо завуалювали проблему, назвавши банальне вживання наркотиків «замісною підтримуючою терапією», а сам наркотик — медичним препаратом «метадон гідрохлорид». Насправді, вважають експерти, у такий спосіб легалізується вільний обіг наркотиків. Про це йшлося на прес-конференції, присвяченій проведенню акції.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Проблему наркоманії не можна розв'язати замісною терапією, це свого роду протез, а треба не допустити ампутації, вважає лікар-психіатр Семен Глузман. Він зауважує, що за кордоном метадонові програми застосовують лише до дуже вузького кола невиправних наркоманів, котрі вже пройшли через різноманітні реабілітаційні програми. Там наркоманію не лікують медикаментозно, бо це радше психосоціальне явище. Проблемою опікуються психологи, психотерапевти, соціологи, соціальні працівники, реабілітаційні центри, релігійні громади. У нас чомусь усе віддано в руки наркологам, які взагалі нічого не знають про психіатрію, а просто заробляють на так званому псевдолікуванні гроші, вважає пан Глузман. Тож у нас випадає реабілітаційний ланцюг. Натомість, якщо програму узаконить Мін'юст, людям буде просто запропоновано заміщення кримінальних наркотиків легальними.

А все тому, що за метадоновою програмою стоять великі гроші, вважає віце-президент громадської організації «Рух дружин і матерів проти аморальності», генерал СБУ Валерій Кравченко. «Ціна питання — 100 млн. доларів», — зазначив він. Тому існує навіть план, щоб «підсадити» на метадон якомога більше людей. Валерій Кравченко також зауважив, що Міністерству охорони здоров'я потрібно всього 3 млн. капсул трамадолу на рік, а фармацевтичні підприємства випускають 90 млн. Проблема в тому, що препарат неквотований, тож діють товарні відносини — попит породжує пропозицію.

А ще немає закону, за яким можна було б притягнути до відповідальності «трамадольних» розповсюджувачів. Їм загрожує хіба що штраф у 54 гривні — за незаконну торговельну діяльність. Тим часом поширюють трамадол скрізь: у звичайних аптеках, нічних клубах, навчальних закладах!

Тому президент громадської організації «Територія життя» Сергій Пишний вважає, що має бути державна програма профілактики негативних явищ, яка включала б найперше пропаганду здорового способу життя. А ще треба запровадити квоту на виготовлення психотропних засобів, зосередити зусилля на боротьбі з наркобізнесом. А якщо вже держава не в змозі цього зробити, це мають узяти на себе громадські організації. Першим кроком буде акція «За здоровий спосіб життя».

Марина КРИВДА.

Телефони довіри для нарко- та алкозалежних у Києві: (044) 332-02-26 та 408-06-91.

Хрести стануть речовими доказами

Міліціонери викрили трьох «гастролерів» із Бердичева та Андрушівського району, які серед ночі викрали надгробні таблички й хрести з цвинтаря в селі Садки Бердичівського району. Це вже не перший випадок, коли вандалів затримують з речовими доказами. Найбільшого резонансу набуло пограбування кладовища в одному із сіл Лугинського району. Виявилося, що вісім металевих хрестів та огорожу з могил зняли підлітки 13 і 16 років та їх старший 28-річний товариш, які спеціально для цього прибули з сусіднього району. Схоже, такі пограбування місць вічного спочинку не припиняться, поки є попит, тобто доти, поки існуватимуть напівлегальні приймальні пункти, де під виглядом металобрухту готові брати що завгодно і від кого завгодно.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

З боржниками матиме справу «Кріт»

Новий пристрій, який має робочу назву «Кріт», розроблено фахівцями підприємства ТОВ «Водне господарство» для відключення від водопостачання та каналізації злісних неплатників.

Він значно дешевший і ефективніший за існуючі в Україні аналоги. Протягом дня за його допомогою без заходу в помешкання можна відключити від водопостачання та каналізації п'ять—шість квартир. Раніше для проведення таких радикальних заходів залучали полтавських спеціалістів із уже достатньо розрекламованими «Спрутами» та «Зигзагами», що коштувало кіровоградським водникам чималих коштів. Бажання зекономити змусило господарство вишукувати власних Кулібіних, і експеримент себе виправдав. А злісні неплатники зможуть оцінити ноу-хау від ТОВ «Водне господарство» вже наступного тижня, коли розпочнуться масові відключення.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

■ ФОТОФАКТ

Людно і трошки галасно нині біля навчальних корпусів Черкаського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, що й не дивно — триває літня сесія.

На знімку: староста третього курсу математичного факультету Ганна Богуславська чекає на своїх товаришів, щоб роздати їм залікові книжки.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Тут плавився метал від бою, але не душа

Із всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Встань, козацько славо! Засвіти знамена!» розпочалося вшанування пам'яті героїв Берестецької битви 1651 року. А на території Державного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви» у селі Пляшева Радивилівського району протягом п'ятниці-неділі відбудуться божественна літургія та панахида по загиблих у тому кривавому бою українських козаках і селянах, покладання квітів до пам'ятника Героям Берестецької битви, освячення пам'ятного знака на честь відродження в цьому святому місці Свято-Георгіївського монастиря, наукова конференція до 40-річчя створення заповідника та інші заходи.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

У Росії існує таємний список українських політиків?

Такої думки припустився Микола Жулинський, коментуючи інцидент із забороною йому в'їзду до Російської Федерації. Він каже, що «цей список складався в період Помаранчевої революції, і я думаю, що це стосується передусім тих людей, тих діячів, політиків, які були активні в той період». За його словами, якщо до нього у Росії є якісь претензії, то про це мали повідомити хоча б Міністерство закордонних справ України. Посол Російської Федерації Віктор Черномирдін назвав це відповіддю на заборону в'їзду до України одному російському політологові.

Тим часом міністр закордонних справ України Арсеній Яценюк учора побував у Москві з одноденним візитом. Із своїм російським колегою вони взяли участь у заходах з нагоди 15-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та РФ та 10-ї річниці підписання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство. Напередодні міністр заявляв, що обговорюватиме й інцидент, який стався з Жулинським. Однак на момент, коли верстався номер, інформації з цього приводу ще не було.

■ ФОТОФАКТ

Президент України Віктор Ющенко присвоїв почесне звання «Заслужений журналіст України» заступнику головного редактора газети «Голос України» Віталію Судді.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

■ ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Сердючці — так, Петлюрі — ні

Міська влада Полтави оприлюднила результати соціологічного опитування мешканців обласного центру з приводу встановлення в місті пам'ятника Головному отаманові УНР Симону Петлюрі та перейменування вулиці на його честь. Дослідження проводили «Громадський проект «Українське демократичне коло» з Києва та місцеве психолого-педагогічне товариство «Спанна». **За даними «Українського демократичного кола»**, зведення пам'ятника Симону Петлюрі підтримують тільки 29 відсотків опитаних, проти — сорок, не визначилися — 18 відсотків опитаних. А за даними товариства «Спанна», позитивно ставляться до пропозиції про встановлення пам'ятника 36,5 відсотка респондентів. Товариство вивчило й думку полтавців про перейменування вулиць. Згодні з пропозицією назвати вулицю Зигіна на честь Петлюри десять відсотків, «ні» сказали 80 відсотків респондентів.

А от стосовно ініціативи міської влади присвоїти звання почесного громадянина міста Полтави артистові Андрію Данилку місцеві жителі були одностайніші. За даними обох опитувань, переважна більшість ставиться до цього позитивно.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

Довгоочікувана злива наробила лиха

690 гектарів посівних площ зернових культур у Балтському районі постраждали від зливи і граду.

Як повідомили кореспондентові газети «Голос України» в управлінні з питань надзвичайних ситуацій Одеської облдержадміністрації, за попередніми підрахунками пошкоджено 520 листів шиферу в сільськогосподарських підприємствах і 905 — на приватних садибах. Розряд блискавки вивів з ладу глибинний насос стаціонару психоневрологічного диспансеру в селі Перельоти, залишивши його без питної води. Нині підраховують збитки.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Журналісти стали ченцями

У кафедральному Свято-Троїцькому соборі Луцька відбулося богослужіння за журналістів.

Такий захід Волинська єпархія УПЦ Київського патріархату проводить утретє. Цьогорічне вшанування працівників ЗМІ відзначилося особливою подією: постригом у монахи двох співробітників однієї з газет області «Аверс-Прес» — менеджера з реалізації Олега Дядюся (в постригу Макарія) і журналіста Івана Марченка (в постригу Костянтина). Останній із них був головою молодіжного Православного братства Миколи Святоші князя Луцького. Обряд постригу здійснив керуючий Волинською єпархією УПЦ КП єпископ Луцький і Волинський Михаїл. За традицією вірні церкви, а цього разу це були колишні колеги, привітали ченців Костянтина і Макарія з важливою подією в їхньому житті.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Наші діти вміють перемагати рак

(Початок на 1-й стор.).

— Важливо, щоб діагноз «рак» не сприймався як вирок, — ділиться своїми думками Людмила Куземська, керівник фонду «Онколог». — Це хвороба, і не більше. Як і будь-яку іншу, її можна перемогти. Єдина відмінність у тому, що тут головна зброя — віра.

Ігровий формат зустрічі полегшив тяжкість одужання. Адже участь у всіляких конкурсах брали не тільки вже здорові діти, а й ті, хто ще проходить курс лікування. Маленькі хворі на прикладі старших змогли переконатися, що перемогти рак їм під силу. І найкращий доказ цього — червонощокий веселий і цілком здоровий Сашко Шестаковський. Восени він йде в п'ятий клас і свого життя не уявляє без футболу. Хоча ще шість років тому він був на межі життя і смерті. Приклад для наслідування — і красуня Юля Навроцька, котра довідалася про свій діагноз у п'ять років і комплексувала в дитячому садку через волосся, що випало. Сьогодні вона може дозволити собі міняти і зачіски хоч щодня. А її красивому густому волоссю позаздрить кожна дівчинка.

Організували зустріч дітей благодійні фонди «Онколог» та «Сподіваюся і вірю», а також асоціація «Soleterre».

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

На знімку: 9-річна Іра та мама Віра Стефанишини з Івано-Франківщини.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

■ СВІТ КОРОТКО

НІМЕЧЧИНА

Саміт «вісімки» почав роботу

У курортному місті Хайлігендамм учора розпочалося перше засідання саміту «великої вісімки». Зустріч відбувалася в комплексі Курхаус. Ранкову сесію лідерів Росії, Великої Британії, Німеччини, Італії, Канади, США, Франції і Японії було присвячено проблемі економічного зростання і відповідальності у світовому господарстві. Усі гості проходили по довгій червоній доріжці до білого особняка з колонами, біля яких їх зустрічала господарка саміту — канцлер ФРН Ангела Меркель. Глави країн G8 мають намір обговорити питання глобальних економічних тенденцій, дисбалансів у розвитку економіки і способи мінімізації цих дисбалансів. За традицією зустрічі лідерів «вісімки» проходять без участі журналістів. Не стане винятком і нинішня.

ТУРЕЧЧИНА — ІРАК

Турецька армія перетнула іракський кордон

Розпочалася воєнна операція із зачищення баз курдських повстанців на півночі Іраку. У ній беруть участь сотні військовослужбовців. Останніми днями значні сили турецької армії стягали до кордону з Іраком. Тим часом сам Ірак за час після вторгнення туди американських залишили 2,2 мільйони чоловік. Дані оприлюднив Верховний комісаріат ООН у справах біженців. Кожен місяць країну залишають до 50 тисяч громадян. Черга до дверей паспортного відділу в шиїтському районі Аль-Казимія в Багдаді вишиковується з самого ранку. Більш як 500 чоловік щодня приходять сюди, щоб одержати паспорт нового зразка, який дає можливість виїхати за кордон.

ВІРМЕНІЯ

Уряд пішов у відставку

Президент Вірменії Роберт Кочарян учора прийняв відставку уряду республіки. Така вимога конституції, що передбачає відставку кабінету в день першого засідання новообраного парламенту. Уряд, який пішов у відставку, було сформовано 24 квітня.

ОАЕ

Ураган-вбивця досяг узбережжя

Ураган Гону, що обрушився на східне узбережжя Аравійського півострова, забрав життя більш як 15 чоловік. Циклон, що перетинає Індійський океан у північно-західному напрямку, вчора досяг узбережжя Об'єднаних Арабських Еміратів. Найбільших збитків у результаті зливових дощів і шторму на морі завдано оманській провінції Сур. У деяких районах порушено зв'язок, пошкоджено лінії електропередач, затоплено окремі ділянки. Потерпіла також оманська столиця Маскат.

США

За бензин можна розплатитися кров'ю

Червоний хрест влаштував незвичайну акцію для мешканців штатів Пенсільванія та Нью-Джерсі. Ті з них, хто здав кров, можуть виграти 3,5 тис. доларів, щоправда, у вигляді бензину. Так організація намагається залучити донорів. Акція триватиме до кінця літа. Перший розіграш призначено на 23 червня, а останній — на 16 вересня.

■ СПОРТ

Коли ми відпочивали

Футбол. Євро—2008. Відбірний цикл. 6 червня.

Група А. Вірменія—Польща. 1:0. Фінляндія—Бельгія. 2:0. Казахстан—Азербайджан. 1:1. Польща — 19 очок, Сербія, Португалія, Фінляндія — по 14, Бельгія, Вірменія — по 7, Казахстан — 6, Азербайджан — 5.

Група В. Франція—Грузія. 1:0 (Насрі, 33). Литва—Італія. 0:2 (Квальярелла, 31, 45). Фарери—Шотландія. 0:2 (Малоней, 31, О'Коннорі, 35).

	В	Н	П	М	О
1. Франція	6	0	1	15—2	18
2. Італія	5	1	1	13—6	16
3. Шотландія	5	0	2	13—6	15
4. Україна	4	0	2	8—6	12
5. Литва	2	1	4	4—7	7
6. Грузія	2	0	6	13—14	6
7. Фарери	0	0	8	2—27	0

Група С. Норвегія—Угорщина. 4:0. Греція—Молдова. 2:1. Боснія—Мальта. 1:0. Греція — 18, Боснія, Туреччина, Норвегія — по 13, Угорщина — 6, Мальта —4, Молдова — 2.

Група D. Німеччина—Словаччина. 2:1. Німеччина — 19, Чехія — 14, Ірландія — 13, Словаччина — 9, Уельс —7, Кіпр — 4.

Група Е. Хорватія—Росія. 0:0. Естонія—Англія. 0:3. Андорра—Ізраїль. 0:2. Хорватія, Ізраїль — по 17, Росія — 15, Англія — 14, Македонія — 7, Естонія, Андорра — по 0.

Група F. Латвія—Данія. 0:2. Швеція—Ісландія. 5:0. Ліхтенштейн—Іспанія. 0:2. Швеція, Іспанія — по 15, Північна Ірландія — 13, Данія — 11, Ісландія, Ліхтенштейн — по 4.

Група G. Болгарія—Білорусь. 2:1. Румунія—Словенія. 2:0. Люксембург—Албанія. 0:3. Румунія — 17, Болгарія — 15, Нідерланди — 14, Албанія — 9, Білорусь — 7, Словенія — 4, Люксембург — 0.

Приготовано сюрпризи

У неділю відбудуться поєдинки 29-го туру чемпіонату України. Перед і після матчу із львівськими «Карпатами» керівництво київського «Динамо» приготувало чимало сюрпризів для глядачів. Зокрема, вболівальники матимуть змогу сфотографуватися з Кубком України, котрий буде виставлено біля входу на стадіон імені Валерія Лобановського з 16.30 до 18.00. Динамівці, якщо здобудуть очки в цій зустрічі, можуть достроково стати чемпіоном України—2006/2007.

Поліпшили репутацію

Футбол. Євро—2009 (U-21). Відбірний цикл. Група 2.

Україна—Вірменія. 4:0. Голи: Кравченко, 12, Олійник, 61, Гладкий, 67, Прийомов, 86.

Україна: Рибка, Допілка, Чигринський, Мандзюк, Федорів, Полянський (Степаненко, 81), Кравченко (Прийомов, 71), Ярошенко, Олійник, Гладкий (Антонов, 74), Фомін. Тренер — Олексій Михайличенко.

Вірменія: Меліксетян, Андрекян, Симонян, Степанян, Казарян, Сафарян, Мхітарян, Меліксепян (Петросян, 61), Барегамян, Едигарян, Осеян (Балабекян, 21). Тренер — Самвел Петросян.

Арбітр — Харків. ОСК «Металіст». 25 градусів. 16 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
1. Україна	1	0	1	5—2	3
2. Туреччина	1	0	0	2—1	3
3. Вірменія	1	0	1	1—4	3
4. Чехія	0	0	0	0—0	0
5. Ліхтенштейн	0	0	1	0—1	0

Наша команда, маючи величезну перевагу над суперником, певною мірою поліпшила репутацію, котру «підмочила» в недавньому матчі з турками в Києві. Але надто святкувати ще не час. Адже головні події попереду. Зокрема, зустрічі з турками на їхньому полі (14 жовтня) і дві зустрічі зі збірною Чехії (20 листопада вдома і 10 вересня наступного року в гостях).

Наступний свій відбірний матч українська команда проведе у Вірменії 12 вересня.

■ ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА

М'ясна бомба «підірве» «Ланжерон»?

Два роки в самому центрі Одеси поряд зі знаменитим пляжем «Ланжерон» на території Одеського морського торгового порту жевріє гніт екологічної бомби, яка може вибухнути будь-якої миті. Увесь цей час у 86 рефрижераторних контейнерах зберігається м'ясо загальною вагою близько 2 тисяч тонн. Через тривале збереження і спекотну погоду воно починає псуватися, на контейнерах виявлено сліди протікання, а смердюча м'ясна рідина, не виключено, може потрапити у води Одеської затоки, у хвилях якої щодня купається до п'яти тисяч людей.

Чиє м'ясо зберігається в контейнерах? Хто його одержувач? Чому не вживають заходів для того, щоб ліквідувати можливу екологічну трагедію?

Свого часу митні мережі «зачепили» й сотні контейнерів з м'ясом, які опинилися на території Одеського морського торгового порту. Серед «заарештованих» контейнерів були й ті 86, у яких, нібито, знаходилося м'ясо, вироблене в Китаї, де були зафіксовані випадки захворювання на пташиний грип. Отож усі вони потрапили під арешт.

Одержувачі м'яса, зазначені в документах, у порт не прибули. І тому на 86 контейнерів із двома тисячами тонн м'яса було виписано так званий ордерний коносамент. Тобто будь-яка фізична особа чи установа, які б пред'явили документи, змогли б негайно його одержати. Але вони ось уже два роки в порту не з'являються.

Склалася парадоксальна ситуація — оператор контейнерного термінала Одеського морського торгового порту — дочірнє підприємство «Перевалочний комплекс «Україна» змушене витрачати величезні кошти для його зберігання — тільки електрики рефрижератори «спалили» за півтора року на 14 мільйонів гривень.

Можна зрозуміти обурення «ДПК Україна»: вклавши в модернізацію термінала 30 мільйонів гривень інвестицій, вони змушені зберігати по суті безгосподарне нічийне м'ясо. А 86 контейнерів, до речі, займають 25 відсотків площі контейнерного термінала.

Як розрулити економічну ситуацію, що може спричинити екологічну катастрофу? Пропонується, щоб підозріле м'ясо було утилізовано, тобто знищено. Цей варіант припускає участь у ньому держави. Але вона, в особі своїх органів влади, цілком резонно запитує — а чому держава повинна витрачати бюджетні гроші на операції із сумнівної якості м'ясом? До речі, знищення одного м'ясного контейнера тягне за 10 тисяч доларів.

Згідно з другим варіантом — можна, як то кажуть, граючися і легко відправити контейнери морем у будь-яку державу, котра забажає його одержати. Але саме тут українські чиновники створили такий бар'єр із документів і паперів, через який перестрибнути практично нереально.

Контейнери з м'ясом з території України без дозволу Генпрокуратури вивезти просто неможливо, бо вони за два роки стали речовими доказами в порушеній за фактом контрабанди кримінальній справі.

Є й інша, прямо скажемо, неофіційна причина того, що м'ясні контейнери досі знаходяться в порту. Йдеться про те, що хтось «кинув оком» на м'ясо і сьогодні створює штучні перепони для того, щоб довести ситуацію до абсурду. Ну а в годину «х» ця особа або підприємство одержить контейнери цілком безплатно.

Останнім часом почали говорити і про третій варіант розв'язання проблеми двох тисяч тонн безгосподарного м'яса — мовляв, пустити його на переробку і використовувати надалі для готування кормів для тварин. Але і тут постають запитання — хто зробить аналізи м'яса, яке зберігається в контейнерах?

Найімовірніший результат цієї безвиходної митно-ветеринарно-прокурорської м'ясної проблеми — звернення компаній у суд з позовною заявою до держави Україна. На той час, що дуже імовірно, екологічна бомба таки вибухне. І тоді не виключено, що поряд з тими, хто купається у хвилях Чорного моря, образно кажучи, плаватимуть шматки протухлого м'яса.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

12 працівників міліції притягнуто до дисциплінарної відповідальності за неналежну організацію охорони громадського порядку під час матчу «Динамо» — «Шахтар», повідомив заступник міністра внутрішніх справ України Микола Куп'янський *(Укрінформ)*

Хто на купіль, хто — у Ноїв ковчег...

Рукотворне озеро, котре назвали Яворівським, розлилося на місці колишнього кар'єру. Його «автори» — науково-проектні інституції та працівники державного гірничо-хімічного підприємства «Сірка» готують технічну водойму до перетворення на рекреаційну зону. Тим часом здійнялися «хвилі» протестів. Мовляв, місту Яворову загрожує затоплення.

Для «вселенського потопу» багато не треба: кілька прес-конференцій з повідомленнями в ЗМІ про загрозу затоплення міста, кілька мітингів із заявами про те, що на дамбі вже з'явилася тріщина — і поголос покотився: рятуймося, готуймо «ноїв ковчег». Психологічний грунт для засвоєння такої версії — сприятливий, бо раз у раз постфактум дізнаємося про ті чи інші екологічні лиха. Відтак нерідко «на віру» сприймаються навіть несусвітні відомості. Наприклад, про те, що чільники місцевої влади вже закупили для себе... гумові човни. Про справи «потопельні» відомо й за межами області. Ось телефонує до Казимира Пресліцького мати з Хмельниччини й бідкається, що її син завдав людям прикрощів...

Першоджерелом песимістичних версій є міський голова Яворова Віталій Домашовець. Районна ж влада налаштована оптимістично, бо озеро з'явилося на світ як результат наукових досліджень і фахового проекту. Зрештою, це був неминучий вислід згортання сірчаного виробництва.

— Сірчану промисловість, — пояснює директор підприємства «Сірка» Казимир Пресліцький, — спіткала світова катастрофа. Ще 1990 року світова ціна сірки на підприємстві-виробнику становила 120 доларів. Нині — близько 2 доларів. Бо світ пішов іншим шляхом видобутку дешевої сірки, нині вона є продуктом очищення природного газу. Про поклади газу з домішкою сірководню (близько 25 відсотків) у Росії і Казахстані було відомо ще до війни. Але його не використовували, бо не було технології очищення. Вона з'явилася наприкінці 80-х років у Франції. На сьогодні виробництво сірки у світі становить близько трьох мільйонів тонн на рік. І ми ще доживемо до тих часів, коли сам виробник платитиме за те, щоб відвантажили і забрали сірку.

Одне слово, сірки маємо вдосталь, а проблем, пов'язаних із закриттям виробництва, не менше. На Яворівщині проект їх розв'язання коштуватиме державі 78 мільйонів гривень. Його виконання завершується 2009 року. Він передбачає заповнення водою кар'єру, рекультивацію земель, демонтаж техніки, зокрема 600 кілометрів трубопроводів. Що маємо нині? Технічна водойма перебуває на балансі «Сірки». Мінералізація води в озері Яворівському на час затоплення кар'єру становила 1100 міліграмів на літр, а за рік-півтора її хімічний склад нормалізується й становитиме 800 міліграмів на літр, як у природних річках. Водойма вже зараз набуває ознак природного озера. Тут водиться риба, тут уже купаються всі охочі, проводять спортивні змагання. Побутує жарт, що в Києві на перспективу всі береги вже поділили. Адже велике озеро (за площею на другому місці після Свитязя. — **Авт.**) неподалік Львова має всі шанси стати привабливою зоною відпочинку, і проекти його облаштування — вже на часі.

Чому ж здійнялися згадані протестні «хвилі»? Екскурс у минуле й майбутнє водойми зробили на прохання кореспондента директор підприємства Казимир Пресліцький та перший заступник голови Яворівської райдержадміністрації Роман Станько. Передусім я хотіла на власні очі побачити дамбу з «тріщиною» як причину тривог міського голови Яворова Віталія Домашовця. З усією відповідальністю констатую: дамби як такої взагалі немає. Бо рівень озера відповідає рівневі річки Шкло, воно нагадує природну водойму. А невелика технічна споруда називається водоскидом. Його проектували фахівці інституту «Діпроводгосп».

— Споруда зроблена для того, щоб відновити дорогу, — пояснює Казимир Пресліцький. — По-перше, вона виконує роль моста, по-друге, регулює стік води. Тут закладена проста схема: регулювання стоку води проводиться через калібровані отвори, які пропускають певний об'єм води — не більше 11 куб. м за секунду. Споруда у чотири рази зменшує потенційну небезпеку паводків. Якщо рівень води підніметься, вона розійдеться берегами, а не затопить Яворів настільки, що «на церкві Юра буде видно тільки хрест». Доводилося й таке чути. Природа на річках формує заплави, де під час паводків накопичується вода.

Це озеро є такою «заплавою». Усі води, які йдуть в озеро, проходять через чотири водосховища, які мають свої регулюючі пристрої. Бачите шов? Здається, ніби бетонна стінка тріснула. Це — температурний шов, у котрий закладають дошки, засмолені з обох боків. Для чого? Щоб споруда не тріснула, коли є сезонні температурні розширення. Такі температурні шви є і в житлових будинках.

Одне слово, було б смішно, якби не було дивно. Ознаки реального екологічного лиха ми побачили на річці Шкло, що протікає через Яворів. Боляче дивитися на неї. Не віриться, що не так давно у чистих водах купалися діти й дорослі. Тепер русло — суцільний смітник. І зробили його захланні господарі, котрі спорудили поряд зі своїми обійстями загати, щоб відібрати в річки ще трохи площі для городів. Та й комунальні служби також внесли свою лепту: прокладені руслом комунікації затримують сміття. Їх робили тоді, коли ще не було озера й річка зміліла. І не прислухалися до численних роз'яснень фахівців, які виступали на громадських слуханнях.

Скликати б тут велику толоку! Яворівці на загал — люди працьовиті, тямущі. Вони б відгукнулися і засукали рукава до праці, допоки триває виготовлення проекту очищення річки Шкло на замовлення міської ради. Однак енергія розпорошується на суперечки...

Мине небагато часу і сама природа стане найсправедливішим арбітром. Вона самовідновлюється й допомагає людям. Робить це мудро, послідовно і доволі швидко, — тільки б їй не заважали!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Яворівський район Львівської області.

На знімку: покладені абияк комунікації на річці Шкло затримують сміття.

Фото автора.

АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * * АРХЕОЛОГІЯ * * *

«Півострів скарбів» розкриває таємниці

У центрі Керчі археологічна експедиція Національної академії наук щойно виявила значне зібрання унікальної древньої кераміки і скла, розкрила 52 погребальні споруди, зокрема, могильник знатної особи, про що свідчать деталі розкішного вбрання з характерними добре збереженими дорогоцінними пряжками, раритетні монети четвертого й шостого століть нашої ери.

Скрупульозні археологічні розкопки проводяться на місці фундаменту і підвалин Керченського краєзнавчого музею у котловані двадцять на сорок метрів. Як і належить за законом, археологічні роботи стали прелюдією масштабної реконструкції цієї відомої у світі скарбниці старожитностей Боспору, якій вже невдовзі спорудять гідну оздобу — нове величне приміщення. Завдяки такій нагоді, кажуть археологи, вперше після тривалої перерви вдалося почати масштабні дослідження ранньовізантійського Боспору часів імператора Юстиніана.

Щойно гурт хлопчаків випадково відшукав у керченській цитаделі Єні-Кале черговий скарб монет. Цілі жменьки «срібних кружалець» дітвора час від часу підбирала під стіною старовинної фортеці, дивуючись тому, що їх саме тут дивним чином не меншало. Хоча монети систематично визбирували в цьому місці.

Про знахідку випадково дізнався з чуток про дивне «самовідтворення» монет офіційний господар цієї історико-археологічної фортифікаційної пам'ятки — в. о. директора Керченського морського музею Олексій Куликов. І от із чиєїсь схованки (може, охоронця фортеці, гендляра, митаря чи купця) в заглибленні захисної стіни цитаделі завтовшки два метри вдалося вибрати ще 77 особливо цінних срібних монет чеканки сімнадцятого століття, так званих акче. А скільки їх було тут усього, дізнатися вже важко.

Істинних археологів повсюди випереджають цілі бригади так званих «чорних» копачів, щонайкраще оснащених усіляким приладдям для їх кримінального промислу. Те, що п'ять років тому було передано музею кирк-орський скарб з понад чотирьох тисяч золотих і срібних монет, знайдений ентузіастами і професіоналами-спелеологами групи Олександра Козлова, а кілька десятків років до того — казково багатющий скарб дорогоцінних монет і срібних та золотих жертовників, статуеток богів святилища часів античної епохи й середньовіччя із Гурзуфського сідла, — то лише рідкісні винятки з правила.

Історична цінність навіть найщедріших знахідок і унікальніших за багатством кладів завжди переважає матеріальну лише в істинних археологів — науковців і щирих ентузіастів дослідження витоків власної історії. А надто значна й переважна маса наших пересічних співгромадян, хоч як це прикро, в унікальних раритетах свого краю схильна вбачати насамперед лише їх матеріальну ціну. Тим часом коштовні, часто справді безцінні за значенням раритети нашої найдревнішої історії продовжують збагачувати криміналітет і скоробагатьків-нуворишів. Фахівці оцінюють щорічний відплив археологічних скарбів за межі України лише з Криму в середньому на суму понад мільйон доларів. Цій біді правоохоронні органи поки що належно зарадити, на жаль, не можуть. Занадто законспіровані і приховані явки чи надто вже коруповані цей суперприбутковий бандитський бізнес з пограбування рідної історії?

Віктор ХОМЕНКО.

Телефони корпунктів: Одеса — (048) 237-92-27; Львів — (032) 238-76-26; Сімферополь — (0652) 22-33-23

Подорож по «тихій» Україні

■ ТЕОРЕМИ БУТТЯ

На своєму велосипеді Микола Адамчук здійснив її за 45 днів. При цьому здолав 4575 кілометрів, об'їхавши всі обласні центри. Можливо, такими мандрівками і не здивував би особливо, якби не одна деталь: Микола Степанович, голова Хмельницької обласної організації УТОГ, практично не чує. Його рідна мова — це мова жестів, тож мандрувати йому довелось практично у повній тиші. Єдине, що кричало, то це душа. Від постійних емоцій, захоплення своєю країною, її історією і красою. Бувало, у дорозі велосипедист не розумів того, що казали йому люди, щось пояснюючи. Але не треба слів, щоб зрозуміти щирість і тепло сердець тих, з ким довелось зустрічатися.

Не бійся перейти кордон

Коли вперше потрапляєш до товариства, почуваєшся трохи невпевнено: як спілкуватись, до кого звертатись, як пояснити, чого прийшов. Ти наче в іншому світі, і мимоволі ловиш себе на думці, що так само почуваються і ті, хто приходить із цього світу в наш, голосний, сповнений звуків. Розмову із Миколою Степановичем ми починаємо з перекладачем, але буквально після кількох речень стає зрозумілим, що можемо обійтися і без нього. Мій співрозмовник ловить все по губах. Сам говорить з невеличким акцентом, але зрозуміло. Я ж намагаюсь говорити якомога чіткіше і чомусь голосніше. Інколи помічаю, що мої слова чи речення залишаються незрозумілими, але це перекриває щира посмішка Миколи Степановича. До кінця спілкування стає очевидним, що сила голосу і тонкий слух — це не основне. Ми добре зрозуміли один одного. Але в житті так буває не завжди.

— Наші люди дуже часто відчувають інформаційний голод, голод спілкування, — розповідає Микола Степанович. — Я ж не можу піти в кіно чи театр. Зірка якої б величини до нас не приїхала — ми все одно її не почуємо...

Годі й казати, що музика, радіо, усі FM-радіостанції, більшість телепрограм та навіть банальний телефон — це все теж із іншого світу. Можливо, через це тут надзвичайно цінують своїх самодіяльних артистів. Більшість із них не чує, дехто не може і говорити, але і цих артистів, і їх глядачів об'єднує інше — спільні відчуття, і це найвищий вияв таланту.

Тут наче своя окрема невеличка країна, де чітко визначені кордони: звук і тиша. Вийти за її межі буває дуже складно. Не дивно, що нечуючі з більшою охотою спілкуються між собою, ніж з голосним світом. «У нас і подружні пари переважно створюються між своїми, — розказує Микола Степанович. — Рідко коли хтось здоровий одружується з інвалідом. Але це зовсім не означає, що наші люди якісь інші, особливі. І серед них є добрі й погані, роботящі й ліниві, розумні й не дуже...»

Є і такі відчайдухи, як Адамчук, котрим в рамках окремого світу просто не всидіти. Це ж треба було до п'ятдесятилітнього ювілею дожити, щоб раптом відважитись на велоподорожі. Адже до цього спортом особливо не займався. А про велосипед спогади залишились хіба що з дитинства. Тоді батько купив собі нехитрого двоколісного коня, на якому добирався на роботу. Микола із братом ледь могли дочекатись, коли прийде на обід, щоб хоч трохи покрутити педалі: для сільських хлопців втіха неабияка. З часом велосипед довелось-таки віддати дітлахам, бо ще й двоє менших братів підростало.

Можливо, оті дитячі велосипедні поїздки так і залишися б єдиними на все життя, якби не брат. Одного разу він взяв і надумав поїхати на велосипеді до родичів у... Калінінград. Після тієї подорожі задумався і Микола: якщо молодший може, то старший просто повинен. А тут ще й різні недуги почали про себе дедалі частіше нагадувати. Лікарі радять, треба більше рухатись. І треба ж було, щоб красивий велосипед на очі потрапив...

Так одна обставина за іншою і підштовхнули до ідеї про подорожі. А для початку вирішив об'їхати всі районні центри рідної Хмельниччини. Отож взяв відпустку, сів на велосипед і за десять днів здолав 905 кілометрів.

Хто не чує, а хто — глухий?

Тоді Микола Степанович відкрив для себе не тільки рідний край, а й самого себе. Пізніше всі подорожні враження викладе на папері, про кожне містечко відшукає довідковий матеріал, перечитає історію навіть невеличких сіл, якими проїжджав. А при цьому у кожному районному, а пізніше і в кожному обласному центрі не забуде заїхати до товариства УТОГ.

Це ж тільки на Хмельниччині воно об'єднує 1650 осіб. Багатьох Микола Степанович знає особисто. Розпочати хоча б із школи-інтернату, де навчався. Хто знає, як склалося б його життя, якби не потрапив туди. Бо ж спочатку хлопчину віддали вчитись у звичайну сільську школу. А чого міг там навчитись, коли не розумів жодного слова вчителя? Інтернатське життя теж не дуже солодке, але там він відчув себе своїм серед своїх, навчився спілкуватись, розуміти і тих, хто не чує, і весь світ.

— У нас і зараз існують спеціальні школи для нечуючих дітей, але у багатьох із них з'явилась можливість відвідувати звичайні школи, — розповідає Микола Степанович. — Слухові апарати виручають, інша спеціальна техніка. І дуже добре, коли дитина привчається змалечку жити не у відокремленому беззвучному світі, а разом з усіма. Щоправда, про слухові апарати окрема розмова. Із вітчизняними проблем начебто немає. Але якість їх не дуже хороша. А от імпортні набагато полегшують життя, зате й коштують так, що дуже часто родині інвалідів просто не по кишені.

Запитую, чому сам Микола Степанович не носить такий. Відповідь вражає: звуки навколишнього світу просто приголомшують його. Навіть шум вітру, падаючого листя, котрий ми практично не помічаємо, видається йому таким сильним, що просто неможливо довго терпіти.

Кожен сам потім обирає, як йому краще спілкуватись зі світом: хто вчить мову жестів, хто читає по губах, хто не розстається із листком паперу і ручкою. Втім, це не найважче випробування в житті нечуючої людини. Навіть зрозумівши навколишній світ, куди складніше знайти роботу, утвердитись в ньому.

Ще коли Адамчук розпочинав свою трудову діяльність, підприємства товариства працювали на всю потужність. Тоді на спецодяг, який шили, та й на іншу продукцію, було держзамовлення. Отож товариство хоч і не багатіло, але й у злиднях не жило. Тепер же все по-іншому. І не тільки на Хмельниччині. Вже подорожуючи Україною, одразу у сусідній Вінниці Адамчук побачив, що цехи і тамтешнього підприємства УТОГ майже спорожніли. І так майже по всій країні. Самотужки їм не піднятись на ноги, а чекати допомоги поки що немає від кого, держава залишається глухою до цих проблем.

Попереду — Європа

— Кажуть, у багатьох країнах до людей із особливими потребами ставляться куди уважніше, — допитуюсь.

— От і я хочу подивитись, — відповідає Адамчук. — Думаю тепер, як на велосипеді об'їхати всі європейські столиці.

Така ідея виникла після того, як об'їхав-таки всю Україну. Про те, як мандрував, де зупинявся, що бачив, з ким зустрічався, навіть невелику книжку написав. Не забував у кожному місті сфотографуватись біля історичних пам'яток, а головне — біля пам'ятника Шевченкові. Що міг, роздивлявся сам, бо з екскурсоводами йому важкувато — не розуміє їх швидких слів. Про те, чого не дізнався на місці, пізніше із книг вивчав уже вдома. Географія та історія України після того, як проїхав її всю, розкрилась зовсім по-іншому. Адамчук і до того був справжнім патріотом, та коли поглянув на свою країну власними очима, каже, що просто закохався у неї.

Тепер хоче порівняти її з Європою. Завдання не з простих. Каже, коли їхав Україною, то скрізь спілкувався рідною українською. А які ж слова читатиме по європейських губах? Та й з жестами не так все просто. Замість загальновживаної у світі англійської мови доведеться вивчати міжнародну мову жестів. Виявляється, і така є. А потрібна вона мандрівнику через те, що планує у чужих столицях не обминати товариства слабочуючих людей.

Крім того, є ще проблеми і з візами, а головне — із коштами. Хоча Микола Степанович не вважає себе людиною бідною, бо як голова обласного товариства отримує близько тисячі гривень зарплати, зрозуміло, що з такими статками за кордон не вирушиш. Він і дома, подорожуючи, намагався зупинятись у найдешевших готелях. Спеціально просив кімнати без зручностей, щоб можна було ще поруч із ліжком і свого велосипеда поставити — чи не найбільше його багатство. А були дні, коли ночував просто неба у спальному мішку.

Може, і європейська земля не твердіша, та все ж, хто знає, як воно буде. Шукати спонсорів для такої подорожі непросто. Тут би людям видати хоча б якусь матеріальну допомогу, бо ж багатьом родинам доводиться жити на дуже скромну пенсію, то й на це непросто відшукати гроші. То як при цьому казати, що ще й на подорож треба якось назбирати?

Для декого вона може видатись справжнім дивацтвом. Але більшість колег Миколи Степановича ставляться до цього не просто із розумінням, а й з великою повагою. Дуже часто, проводжаючи його в дальшу путь, колеги із районних та обласних товариств, колишні однокласники, випускники спеціалізованого технікуму, в якому разом навчались, довго стояли і дивились услід. Для них він не просто мандрівник. Він той, хто не побоявся перейти незримий кордон від їхньої тихої країни до великого голосного світу. Він зробив те, про що чи не кожен із них мріяв все життя — він просто пішов по дорозі, яку вони вважали для себе закритою.

Для того, хто не глухий серцем і розумом, це зрозуміло. Як і те, що Україна може гордитись такими справді мужніми патріотами. Таких не соромно і в Європі показувати.

Ірина КОЗАК.
Фото автора.

НАШ ДРУГ — ЛИСТОНОША * * * НАШ ДРУГ — ЛИСТОНОША * * * НАШ ДРУГ — ЛИСТОНОША * * * НАШ ДРУГ — ЛИСТОНОША * * *

Поштовик-гирьовик

Листоноша Борис Михайлович Ющенко цього року відзначає 25-річний ювілей своєї роботи в поштовому відомстві. Мешкає він у невеличкому селі Довжику, де всього-навсього 26 дворів. Але поштову кореспонденцію розносить і в центральному селі Савинках. За його підрахунками, щодня «намотує» 14 кілометрів.

Загалом Борис Михайлович унікальний листоноша. Ще двадцять років тому його друг, спортінструктор Сергій Тихоновський, відкрив у ньому талант спортсмена. Б. Ющенко почав за його порадами займатися гирьовим спортом.

Отож для нього рознесення пошти у двох селах — як своєрідна спортивна розминка. Але, крім неї, — щоденні регулярні заняття з підніманням гир. Листоноша має добре треновані руки. А відтак і непогану силу. Виникне десь сварка — односельці знають, що краще прислухатися до Бориса, ніж відчути на собі його сильні руки.

На тренуваннях Б. Ющенко встановив свої власні рекорди. Так, лівою рукою він підняв 24-кілограмову гирю 80 разів, а правою — 65. Щороку бере активну участь у різноманітних змаганнях. У 2005 році у всеукраїнських змаганнях поштовиків виборов бронзу. А наступного року досяг ще вищого результату — у ваговій категорії до 90 кілограмів одержав золото. Тоді він найбільше разів підняв 24-кілограмову гирю.

Посилено готується й до цьогорічних змагань. Турнік. Пробіжка. Гирі 16—24—32-кілограмові. Це щоденні його заняття. Але не основні. Чоловік живе самотньо (виїхали його ровесниці до міста!), а тому старається самотужки усім себе забезпечити. Має корову, бика, курей. Ще й городу 50 соток. Отож клопотів вистачає. Треба рано вставати, щоб попорати город, видоїти корову, погодувати живність.

— А як на змагання ідете, то хто за цим доглядає? — запитую.

— Прошу знайомих.

Газети, пенсія, різноманітні товари — все це доставляє листоноша-гирьовик по домівках мешканців Савинок та Довжика. Буває, виручка від проданого становить 1700—2000 гривень. У такий спосіб полегшує життя односельчан — адже не всім під силу йти на центральну садибу до крамниці.

Несе Борис Михайлович у своїй поштовій сумці й дев'ять «Голосів України». Ниві в нього гаряча пора: триває передплата. Чоловік думає, що вона пройде не гірше, ніж у попередні роки. Сподіватимемося і ми на це.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Корюківський район
Чернігівської області.

Фото автора.

На знімку: листоноша Б. Ющенко із завойованими кубками.

СУСПІЛЬСТВО
П'ЯТНИЦЯ, 8 ЧЕРВНЯ 2007 ■ № 99 (4099)

У Луганську відбувся випуск групи офіцерів, які пройшли перепідготовку і отримали цивільну професію. Вони працюватимуть менеджерами — *власкор з Луганщини Алла АНТІПОВА*

Секретар РНБОУ Іван ПЛЮЩ застерігає проти підписання документів в енергетичній сфері, що не відповідають національним інтересам *(Укрінформ)*

В екстримі виявляється характер

Про аварію на Чорнобильській АЕС у ніч з 25 на 26 квітня 1986 року знає увесь світ. А ось про пожежу, що о 2 годині 11 хвилин ночі з 22 на 23 травня 1986 року охопила кабельні тунелі між третім і четвертим енергоблоками ЧАЕС, замовчували навіть у часи гласності. І в цьому була велика несправедливість стосовно людей, які її гасили, ризикуючи власним життям, але залишились у затінку.

Серед тих, хто ліквідовував згадану пожежу, був і тодішній начальник штабу полковник внутрішньої служби Василь Степанович Ткаченко. Він забезпечував безперебійну подачу води для гасіння пожежі, організовував дозиметричний контроль, комплектував і доправляв бойову обслугу до місця пожежі.

— Отримавши повідомлення про пожежу, наша оперативна група виїхала на місце аварії, — згадує Василь Ткаченко. — Прибули на ЧАЕС о 2 годині 30 хвилин, піднялися до центрального щита управління. Черговий начальник зміни станції доповів, що начальник зміни реакторного цеху о 1 годині 40 хвилин на позначці +27 виявив густий дим з боку четвертого блока. Згодом з'ясувалося, що горять кабелі в тунелях третього і четвертого енергоблоків. Була загроза поширення вогню в машинний зал третього блока. А там — тонни масла! В зоні пожежі радіаційний фон був дуже високий. Отож усі розуміли, в яке пекло доведеться йти.

— Не переповідатиму, яких зусиль коштувало всім впоратися з цим завданням, — продовжує ліквідатор пожежі. — Бо в районі пожежі і прилеглої території рівень радіації був надто високий, бойова обслуга працювала там по десять хвилин. Перед цим приймали ліки у медпункті, а після виконання завдання знову поверталися до медпункту, проходили санітарну обробку і лише після цього автобусом від'їжджали до Чорнобиля на місце дислокації.

До сьомої години ранку 23 травня пожежу практично було ліквідовано. Тліли лише кабелі у розвалених шахтах четвертого блока. А вже о 8 годині 30 хвилин ліквідатори доповіли, що впоралися із завданням. Але для організації дозору Василь Ткаченко залишався на станції ще до 17-ї години.

За мужність і героїзм, проявлені під час гасіння пожежі, полковника внутрішньої служби у відставці, колишнього начальника відділу державної пожежної охорони Рівненської області Василя Степановича Ткаченка нагороджено орденами «Знак пошани» та «За мужність» III ступеня.

А ці знімки Василь Ткаченко зберігає в сімейному альбомі. Вони нагадують мужньому ліквідаторові про сумні та радісні події: тих, з ким він гасив пожежу на ЧАЕС, і той момент, коли заступник голови Рівненської ОДА Олег Торкунов вручав йому заслужений орден «За мужність» III ступеня.

Олександра ЮРКОВА.

Не все згорає в полум'ї років...

На стіні сільської хати у Демківцях Любарського району під час підготовки до 21-х роковин Чорнобильської катастрофи відкрито пам'ятну дошку. На чорному граніті біля портрета людини з погонами викарбувано: «Володимир Михайлович Максимчук». А неподалік живе мама — Євгенія Іванівна Максимчук.

Те, що сталося в ніч з 22 на 23 травня 1986 року, довго й ретельно замовчували. Тоді вогонь спалахнув у кабельних тунелях, які сполучали третій і четвертий енергоблоки. Міг прогриміти ще один потужний вибух...

Керував операцією Володимир Максимчук, тоді підполковник внутрішньої служби, начальник оперативно-тактичного відділу Головного управління пожежної охорони МВС СРСР. У зоні пожежі було зафіксовано 200 рентгенів на годину — смертельно небезпечний рівень для людини. Досвідчений пожежник обрав тактику, що не мала аналогів у світі. Основною метою було не допустити великого опромінення людей. Рятувальники перебували в пеклі по 10 хвилин. Сам керівник брав участь у розвідці і перебував на бойовому посту, поки стихію не було приборкано. Його вмілі дії врятували пожежників. Максимчук потрапив на лікарняне ліжко — з променевими опіками дихальних шляхів, безголосий і нерухомий. Але ніколи й ніде, незважаючи на те, що подальше життя (вісім років) перетворилося на постійну жорстоку боротьбу з недугою й закінчилося фатальним вироком лікарів: рак, не шкодував, що так учинив. Це був подвиг. Але пожежу засекретили. То хіба можуть бути герої того, чого нібито й не було? Проте, як написала в одному з віршів вдова героя-пожежника Людмила Максимчук, —

Не все сгорает
в пламени истории,
Пылающем на свалке
бытия.

Друзі-соратники наполегливо домагалися справедливості. Сталося це, коли після того найголовнішого для Володимира Максимчука — життєвого іспиту — минуло більше 17 років. Президент Росії Володимир Путін своїм указом від 18 грудня 2003 року за мужність та відвагу, проявлені під час ліквідації пожежі на Чорнобильській АЕС, присвоїв йому звання Героя Росії — посмертно. Його друзі в Україні та земляки довідалися тоді про це не з офіційних джерел. Начальникові головного управління МНС у Житомирській області Леоніду Антонюку зателефонував соратник Володимира Михайловича — полковник внутрішньої служби у відставці один з керівників ради ветеранів пожежної служби Москви Володимир Кравченко — теж виходець із Житомирщини. А потім приїхав в Україну, щоб показати всім, хто знав Володимира Максимчука, копію указу президента РФ, фотознімки та відеозаписи з церемонії вручення нагороди вдові та доньці.

До групи тих, хто поїхав у рідне село Героя, на зустріч з його мамою, сестрами і братом, приєдналися і викладачі та проректор Львівського інституту пожежної безпеки МНС, того самого, що його успішно закінчив Володимир Максимчук, ставши одним із 19 генералів серед випускників різних років.

Це був подвиг. Але пожежу засекретили. То хіба можуть бути герої того, чого нібито й не було?

Переконалися тоді: на батьківщині шанують пам'ять чорнобильського Героя. Школа в сусідньому селі Гізівщина, де він учився, вже кілька років носить його ім'я. В ній — музей, що розповідає про подвиг земляка. Це заслуга і тих, хто його знав по роботі, і шкільних однокласників. Логічним продовженням того візиту стало цьогорічне відкриття пам'ятної дошки.

Це й данина шани Євгенії Іванівні Максимчук. яку ветерани пожежної служби Житомирщини давно називають не інакше, як «мама нашого генерала». Навідуються до неї часто. Разом з районною владою надають допомогу. Підвели телефон, коли довідалися, що через малу пенсію (а яка вона в колгоспниці?) не може накладати коштів на підведення газу, знайшли спонсорів, подарували холодильник. Торік біля школи, яка дала Володимиру Максимчуку путівку в життя, разом з його мамою посадили сад.

Їй уже за вісімдесят. Вдовою стала давно. Дітей на руках шестеро було. Найменша — тоді ще в пелюшках. Старші у школі вчилися.

— Вирішила не одружуватися вдруге, сама ставила їх на ноги, бо знала, як шанували діти батька і як важко було б їм звикати до когось іншого, — так сказали про неї в селі.

Тепер зрозуміло, від кого у Володимира — самостійність, відповідальність за людей.

Одружився він 1970 року в Москві. Дружина Людмила працювала в «поштових скриньках», як називали в часи СРСР засекречені установи. Це була космічна тематика. Тепер — член Спілки письменників Росії, автор десятка поетичних і прозових книг. Одна з них — розповідь про чоловіка. Ось кілька рядків із неї: «Для меня и своей дочки он жил очень мало, а для себя — в общепринятом смысле этого слова — никогда. Так что любая минута, проведенная дома, с нами, была подарком для нас троих. Стоило ему только показаться на пороге, тут же звонил телефон, его уже искали. Перерывов на личную жизнь не было. Совмещать и поначалу было трудно, а с течением времени становилось почти невозможно. Если бы чуть-чуть побольше было отпущено...»

8 червня цього року йому мало б виповнитися шістдесят. Він не дожив до 47 років.

В останні місяці свого життя генерал-майор Максимчук, незважаючи на важку недугу, очолював пожежну охорону Москви. 8 червня цього року йому мало б виповнитися шістдесят. Він не дожив до 47 років.

А це з поезії Людмили Максимчук:

Гибнут первые.
Гибнут лучшие.
Это было и будет
впредь.
В жизни мало бывает
случаев,
Чтобы первому
уцелеть.

Щороку в Росії проводять міжнародні змагання з пожежно-рятувального спорту на кубок пам'яті В. Максимчука. Для слухачів академії пожежної служби Росії засновано стипендію його імені за видатні успіхи в навчанні та науковій діяльності. «Не все сгорает в пламени истории» вибито в бронзі на розгорнутій книзі надмогильного пам'ятника генерал-майору, похованому на Митинському цвинтарі поряд з меморіалом Чорнобильським пожежникам.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

На знімку: Євгенія Іванівна Максимчук (у центрі) під час відкриття пам'ятної дошки.

Фото прес-служби ГУ МНС України в Житомирській області.

Політика — жіноча справа

Депутат Верховної Ради п'ятого скликання від фракції БЮТ, а одночасно лідер чернівецької обласної організації партії «Батьківщина» Петро Гасюк прийшов у партію у 1999 році не з кон'юнктурних міркувань. Часи були неспокійні, мітинги — небагатолюдні, значною частиною їх були «топтуни» зі спецслужби.

— Петре Петровичу, ви завжди були категоричним із вашими керівниками-чоловіками. Колись, розповідають, навіть з'їздили по фізіономії одному чернівецькому начальнику, перебуваючи в ранзі його заступника. Той усіх намагався тримати, за його словами, на боксерській відстані. Як працюється з першою затятою леді української політики?

— Хтось із вашого брата колись влучно назвав Юлію Тимошенко єдиним чоловіком в українській політиці. Це літературний троп. Насправді наша лідерка — молода й красива жінка, котра обрала собі за життєве кредо служіння народу України. Якось на третій день після атаки терористів на вежі-близнюки у Нью-Йорку ми мали зустріч з Юлією Володимирівною. Я щось там звітував про справи в області, а вона думала про своє, а потім сказала: «Запам'ятай: все те життя, яке мені залишилося, я присвячу виключно боротьбі за щастя українського народу». Я бачу, як вона працює, скільки сил віддає, щоби зробити цю державу демократичною, як вона ні на йоту не поступається своїми принципами і як вчить тримати слово чоловіків. Напевно, це і є поясненням того феномену, що тримає поряд таких, як я, тисячі соратників і плюс мільйони українців, котрі йдуть за нею.

— Преса, яка сьогодні вже не така лояльна до лідерів помаранчевої революції, закидає: влада для Тимошенко — понад усе.

— Класичною відповіддю були б слова, що кожна політична сила на те й створена, за те й бореться, щоб взяти в руки владу в державі. Питання, з якою метою. Чи для того, щоб побороти в державі злидні й вивести Україну до когорти благополучних країн Європи, чи для того, щоби дерибанити її, прикриваючись надуманим слов'янсько-азійським родоводом. У нашому випадку влада потрібна для того, щоби зробити українців багатими, благополучними і щасливими, а державу — сильною і гоноровою. Юлія Володимирівна не тільки має наснагу за це боротися, вона реально спроможна втілити це в життя. Ті сотні мільйонів грошей, які вона, перебуваючи на посаді прем'єр-міністра, витягла з тіні, є незаперечним доказом цього. Малий і середній бізнес тоді задихав на повні груди, так що й тепер нікому не до снаги його загнуздати. А курс на знищення української армії й українського середнього класу як гарантів нашої незалежності був основним закордонним замовленням. Останнім під прицілом опинився інститут Президента. Не вийшло.

— Останні події ніби поставили пані Тимошенко в тінь...

— Подія, яка сталася на Святу Трійцю на вулиці Банковій, коли стомлений Президент та два його опоненти з невеселими посмішками потиснули руки на знак погодження дати дочасних виборів, є результатом і її роботи. Загрозу розвитку України як міцної європейської держави усунуто. Принаймні, ті, хто сподівався на інше, отримали черговий урок з українознавства. Чи не тому так нестримано висловлюється президент Росії Путін стосовно подій в Україні у своїх останніх виступах. Важко отримувати раз за разом стратегічні поразки, але ж і смішно знову й знову ставати не на ті українські граблі.

— Багато хто вважає, як капітан, оспіваний Висоцьким, що ще не вечір.

— Чітка громадянська позиція депутатів — представників опозиції, їхня відповідальність за долю держави укупі з твердістю, мужністю і відповідальністю за націю Віктора Ющенка унеможливили силовий варіант, на який дехто із політичних банкрутів був готовий піти. За рівнем освіти, культури, релігії український народ стоїть значно вище від окремих своїх поводирів. Це розуміють ті, хто веде з ним щирий діалог. Ментальність тих, хто обдурює та обкрадає його, не дозволяє цього зрозуміти.

— Дуже суттєвий відсоток українців вважає, що нинішній уряд працює професійно і змінювати його через бажання окремих політиків повернутися у владу — немудро.

— Довгими роками бездержав'я, століттями національно-визвольних змагань наш народ, який неочікувано постав національно свідомим на Майдані, виборов право обирати доти, доки до влади не прийдуть люди, відповідальні за долю України. Люди хочуть не ядерних протистоянь і холодних війн, а доброї освіти і хорошої роботи своїм дітям.

— Що буде у разі неявки більш як п'ятдесяти відсотків виборців, БЮТ знову вимагатиме перегляду такої, досить реальної, перспективи?

— Наша політична сила вірить у громадянську свідомість українців. Вони прийдуть і зроблять свій вибір. Існують інші загрози: підуть з молотка такі об'єкти, як «Укртелеком», Одеський порт тощо, відкрито запрацюють кримінальні схеми з поверненням ПДВ, з контрабандними інтервенціями. А паралельно йтиме популістська кампанія на примарне збільшення мінімальних пенсій та зарплат.

— Заяви Гелетея про замах на вашу лідерку — замовний піар чи Юлія Володимирівна і справді припускає таку загрозу? Як вона відреагувала?

— Вона сильна людина, а тому повелася так, як повівся б будь-хто із достойних світових політиків: продовжила роботу з підготовки до наступних виборів. Я не позаздрив би тим, хто таке замислив.

— Електорат знає Юлію Тимошенко як жорсткого, непоступливого, навіть жорстокого політичного лідера, серед своїх вона буває іншою?

— Ви хочете почути, що вона буває ніжною, жіночною, неекранною? Ясна річ, це так. Людина з таким безпосереднім, навіть дитячим сміхом не може бути іншою. Іноді буває сентиментальною. Якось у Чернівцях, де вона завжди збирає десятки тисяч прихильників, після однієї зустрічі ми вечеряли в ресторані. Вона сиділа зажурена. «Хочете, я заспіваю?» — спробував відволікти її від важких думок. «А ви вмієте співати?» — запитала пані Юлія. Кажу: «Вмію». — «Під троїсті музики заспіваєте?» Я, бігме, вмію співати. Заспівав їй «Чорнії брови, карії очі». Вона тоді сказала: «Ви знаєте, пане Петре, можливо, цей голос колись ще почує Верховна Рада». І це здійснилося. До речі, я нещодавно презентував свій перший диск, заспівав у супроводі симфонічного оркестру.

Іншим разом на Маланку вона зустрічалася на Буковині зі своїми прихильниками, ходила поміж людей, одягла гуцульський кожух і турпан. Це було так зворушливо.

Сергій СУЛИМА.

На знімку: Юлія Тимошенко і Петро Гасюк.

Фото надане прес-службою БЮТ.

■ САМОВРЯДУВАННЯ

Голова на коліна не став, а пішов у відставку

Дніпродзержинський міський голова Олег Захорольський на десятій сесії міської ради оголосив депутатам заяву про свою відставку, залишив сесійну залу, передавши повноваження ведення сесії секретарю міської ради Вікторії Кузнецовій. Причиною такого кроку, за його словами, стало небажання приймати рішення, які несумісні з вимогами закону та моралі. «Міська рада наразі є заручницею помилок та прорахунків регіональної та центральної влади, політичного протистояння і розколу в центрі, який штучно трансформується на місцях, — зазначив Олег Іванович. — У цих умовах я не бачу можливості працювати в законодавчому полі й гідно відстоювати інтереси територіальної громади...». Депутати фракцій БЮТ, Партії регіонів, «Нашої України» та блоку Вітренко не підтримали його й звернулися до Дніпропетровської обласної ради та облдержадміністрації з проханням не погоджувати відставку голови.

А конкретним поштовхом до демаршу виявилася ситуація, пов'язана із надзвичайним станом водозабезпечення міста та безсиллям органу місцевого самоврядування розв'язати важливу для міста проблему. Міська рада не погоджується укладати «кабальний» договір з Аульським водопровідним господарством за умови підвищення тарифу на покупну воду для КП «Дніпродзержинськводоканал», що призведе до збільшення тарифу для населення на 66 відсотків, для підприємств індустріального міста — на 32 відсотки. Олег Захорольський заявляє, що він не може дозволити собі стати на коліна та приймати «погоджувальні» рішення, які можуть завдати шкоди місту та городянам: «Багато чого я не можу оприлюднити зараз, але сукупність дій навколо забезпечення повноти повноважень міської влади, тиск щодо необхідності приймати рішення, що суперечать моїм моральним принципам та переконанням, вимушує мене залишити посаду міського голови Дніпродзержинська». Виконуючим обов'язки міського голови призначено Вікторію Кузнецову. 44-річний Олег Захорольський обирався міським головою в березні 2006 року від політичного блоку «Наша Україна». Це перша політична відставка в регіоні та серйозний сигнал про необхідність реформування органів місцевого самоврядування.

Михайло СКОРИК.

Дніпропетровська область.

■ ПРОБЛЕМА

Шахрайки полюють на бабусь

Познайомившись із 80-річною пенсіонеркою на тролейбусній зупинці, жінка сказала, що шукає житло на кілька днів, і запропонувала цілком пристойну плату. А вже у помешканні старенької повідала слізну історію, що торгує фруктами на ринку, виникли тимчасові проблеми з грішми, тому просить позичити їх, а поверне до копієчки, тільки-но реалізує товар. Щиросердна бабуся віддала їй усі свої заощадження — дві з половиною тисячі гривень. Квартирантка пішла, залишивши ланцюжок з хрестиком, сережки та два персні. Роздивляючись їх, бабуся виявила, що на жодному виробі немає проби. Та було вже пізно. Згодом експерти підтвердили відому істину: не все те золото, що блищить.

А до 83-річної мешканки села Мирного, що в Червоноармійському районі, завітало четверо жінок. Сказали, що треба переповити дитину. Задуривши голову господарці, викрали зі скрині всі її заощадження — 11 тисяч гривень. Житомирянку, ровесницю цієї сільської жінки, якась пройдисвітка обвела навколо пальця в самісінькому центрі міста. Цього разу «здобич» становила три тисячі гривень і 250 доларів.

Це тільки найсвіжіші історії із міліцейських зведень про зареєстровані злочини. А якщо читати їх далі, доходиш висновку, що арсенал шахрайських засобів невичерпний: зловмисниці (а на довірливих бабусь полюють саме жінки) називають себе соціальними працівниками, представниками Червоного Хреста, військкомату, інших державних і громадських організацій та установ, пропонують надання додаткових субсидій, матеріальної допомоги, обмін грошей за вигідним курсом чи під приводом «грошової реформи».

А найгірше те, що «комплекс оперативно-розшукових заходів», який «проводиться для розшуку» шахраїв, дуже часто так і залишається словами. І справді, як знайти тих, хто невідомо звідки приїхав і невідомо куди зник, якщо навіть детального словесного портрета зловмисників потерпілі дати не можуть? Але як навчити бути пильними бабусь, якщо шахрайки дурять і молодь, навіть студентов солідних вузів. Знову свіжий факт: дві невідомі жінки, знімаючи «порчу» з житомирської студентки, заволоділи її грішми та ювелірними виробами на загальну суму більш як 800 гривень...

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Облаштовувати кордон допоможе місцева влада

Прес-конференція голови Закарпатської обласної держадміністрації Олега Гаваші була цього разу нетрадиційною і за формою, і за темою. Стосувалася вона співпраці органів влади та прикордонників в облаштуванні Державного кордону України і прикордонних застав, що на території області, згідно з європейськими стандартами.

Закарпаття межує з чотирма сусідніми державами, а загальна протяжність Державного кордону, що пролягає територією області, становить майже 470 кілометрів. На ділянку, яку охороняє Мукачівський прикордонний загін, припадає майже 320 кілометрів. На території цього загону, в селі Павшині, розташований і пункт тимчасового утримання нелегальних мігрантів. Тож виїзна прес-конференція проходила на території саме цього загону. Напередодні група журналістів разом із Олегом Гаваші та начальником Мукачівського прикордонного загону Вадимом Мотрошиловим облетіла на гелікоптері всі прикордонні застави й побачила, який вигляд має кордон з висоти пташиного польоту. Представники обласних та республіканських ЗМІ в «сухопутному» порядку відвідали прикордонні застави Велика Бийгань, Косино та Астей. Після минулорічної реконструкції застава Велика Бийгань набула європейського рівня. Вона оснащена сучасними технічними засобами, а для тих, хто тут служить, створено всі побутові умови. На заставі Косино, де нині створюється відділ прикордонної служби — підрозділ європейського рівня, триває реконструкція. Десь на початку липня всі роботи мають бути завершені, а служитимуть тут лише контрактники.

Під час прес-конференції, що проходила на заставі Астей, ішлося насамперед про те, що найбільшою проблемою для прикордонників залишаються нелегальні мігранти. Їх у навколишніх лісах затримують мало не щодня.

— Переважно це громадяни Алжиру, Тунісу, Іраку, Пакистану та Молдови, — сказав Вадим Мотрошилов. — У Павшині вони можуть перебувати до шести місяців. Це потребує відповідного фінансування, але тих коштів, які виділяються, не вистачає. Тож мусимо звертатися до різних благодійницьких фондів та організацій. Та й приміщення для утримання не відповідає вимогам. Розраховане воно на 250 осіб, а нині там перебуває 380. І взагалі, пряма функція прикордонників — охорона кордону, а не морока із затриманими порушниками. Тим паче що і митникам, і нам дошкуляють і контрабандисти. Лише з початку року було затримано три десятки транспортних засобів із контрабандним товаром.

— Не менше клопотів завдають нелегальні мігранти й області, — додав Олег Гаваші. — І все через те, що дотепер статус Павшина як пункту тимчасового притулку для нелегальних мігрантів не визначений. Ішлося про те, що його передадуть у відання Міністерства внутрішніх справ, і це було б нормальним варіантом. Але для цього потрібне остаточне конкретне рішення. Я ж вважаю, що таким пунктом у прикордонній зоні не місце взагалі. Їх треба створювати подалі від кордону, щоб у порушників не виникало спокуси перетнути його знову. Бо вони, як правило, знаходять будь-яку можливість, щоб уникнути повернення додому, і знову «штурмують» кордон. І таких випадків чимало. Групи нелегалів формуються переважно на території східної та центральної частин України, а Закарпаття, як своєрідний відстійник, мусить пожинати плоди цієї біди.

Ведучи мову про тіснішу співпрацю обласної влади з прикордонниками, Олег Гаваші підкреслив, що справа ця — спільна, бо загальнодержавна. Тому істотнішою має бути допомога прикордонникам з боку місцевих органів влади, особливо в тих районах, на території яких дислокуються застави. Тож уже найближчим часом буде розроблено спеціальну програму такої підтримки. Йдеться про те, що в районних бюджетах можна передбачити й 10—15 тисяч гривень для облаштування кордонів.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

На знімку: зверху видно все. У гелікоптері — начальник Мукачівського прикордонного загону Вадим Мотрошилов **(перший ліворуч)** та Олег Гаваші **(третій ліворуч)**.

Фото Лариси ПОДОЛЯК.

Пестициди з Вінниччини знищуватимуть у Німеччині

■ ЕКОЛОГІЯ

Вінницькі вчені знайшли управу на отруту, однак Мінохорони навколишнього середовища не фінансуватиме втілення їхньої розробки. Чиновники планують іти іншим шляхом — вивозити пестициди для утилізації за кордон. Вінничина увійшла в число трьох областей, звідки вже цього року «експортуватимуть» отруту.

<u>Для довідки.</u> За даними Вінницького обласного управління охорони навколишнього середовища, в області зберігається 1031 тонна власних отрутохімікатів і 1025 тонн завезених з інших регіонів держави (їх складували на полігоні в селищі Джурин). Переважна більшість отрутохімікатів — так звані хлорвмісні й сірковмісні речовини, зокрема, дуст, гексохлоран тощо. Таких, за даними фахівців, від 50 до 70 відсотків.

Їмо, п'ємо і... мовчимо

Майже всі колишні склади отрутохімікатів (а їх в області більше 700) залишилися безгосприми. Про дотримання встановлених вимог зберігання «поживи» для поля і засобів захисту рослин говорити не доводиться. Речовини ці — відкриті чи напіввідкриті. Під впливом дії вітру та дощу, розчинившись у воді, отруйні краплі проникають у землю. Згодом повертаються до нас через воду або харчові продукти. Всі ми знаємо, що їмо і п'ємо отруту. Але безпорадно мовчимо. Бити на сполох починаємо, коли вони звалюють когось на лікарняне ліжко. Нещодавно такий випадок трапився у селі Сокіл Чернівецького району. Діти в школі переносили мішки з... дустом. Надихавшись отрути, потрапили до лікарні. Заступник головного санітарного лікаря області Анатолій Борисенко каже, що всі вони після лікування повернулися додому здоровими. Звідки в школі взявся препарат ДДТ, тепер, за його словами, з'ясовує прокуратура, розслідуючи кримінальну справу, порушену за даним фактом. На жаль, такі випадки непоодинокі.

Допомогти знайти управу на «хімію» з колишніх колгоспних складів — з таким проханням вінницькі екологи звернулися до вчених місцевого національного технічного університету. Ті запропонували сучасну технологію знищення отрути.

Пересувний метод знищення «хімії»

З кінця 90-х років, каже директор Інституту екології та екологічної кібернетики названого вузу, завідувач кафедри хімії та екологічної безпеки, доктор технічних наук Василь Петрук, ми розробили декілька методів знищення наявних отрутохімікатів. Завдання непросте. До його вирішення долучилися науковці з Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту. Тому більшість напрацювань є нашою загальною справою.

Нам добре відома думка населення про те, що ніхто не погодиться на будівництво стаціонарних об'єктів для ліквідації таких хімічних препаратів. Крім того, у такому разі виникала б проблема їх транспортування. А це теж немалий клопіт. Не обійтися без фінансових затрат. Тому ми зупинилися на пересувних установках. З-поміж відпрацьованих методів науковці вважають найкращим термічне знешкодження речовин. Пан Петрук наголошує: у такий спосіб можна знешкоджувати лише хлор- та сірковмісні речовини. Вони, як уже згадувалося, становлять більше половини усіх наявних хімічних препаратів. За словами вченого, цей метод поширений у світі. Широко використовується, зокрема, у США, а також деяких країнах Європи.

Спалювати «хімію» вчені пропонують в обертовій печі при температурі більше тисячі градусів. Усі викиди поглинатимуть спеціальні фільтри. Саму піч монтують на базі гусеничного тягача. Він доставляє установку до місця складування отрутохімікатів і на тому самому місці відбувається процес їх знешкодження. Далі — переїздить на інше місце. Про тягач науковці разом з екологами домовилися в одній із військових частин Бердичева на Житомирщині. Там, на машинобудівному заводі «Прогрес», на основі розробки наших вчених почали виготовляти обертову піч. Загалом розробка проекту і впровадження його в життя потребують приблизно двох мільйонів гривень.

Коментар заступника міністра охорони навколишнього природного середовища Степана ЛИЗУНА:

— Розв'язання проблеми ліквідації пестицидів наше міністерство планує в такий спосіб, яким скористалися в країнах Прибалтики та Польщі. Їхні пестициди утилізувала одна з німецьких фірм на своєму підприємстві. Таку пропозицію нині маємо ми. Спробуємо апробувати її на прикладі трьох областей — Вінницької, Хмельницької й Івано-Франківської. Вартість робіт виходить дешевшою порівняно з тим, що пропонують деякі наші підприємства. До того ж розрахунки проводитимуть після утилізації. Німці беруть на себе всі клопоти з перевезення отрутохімікатів.

Якщо пілотний проект виправдає себе, то уже упродовж 3—4 років зможемо позбутися усіх пестицидів, яких нині на території держави налічується 22—24 тисячі тонн.

Щодо розробок вітчизняних установок, то їх пропонували нашому відомству не лише з Вінниці. Нещодавно ми розглядали такі звернення з Донецької області і Криму. На нашу думку, всі вони є малопродуктивні, по-друге, дороговартісні. Тому поки що відмовляємося від фінансування такого виробництва.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Геть не розумію своїх колег

До мене, депутата Голопристанської районної ради Херсонської області, голови комісії з питань планування бюджету та фінансів, досить часто звертаються інваліди I групи з проханням допомогти їм вижити. Після останніх подорожчань на послуги та товари цій категорії людей дуже важко вижити. Заробити додаткові кошти інваліди I групи практично не можуть. Пенсій не вистачає навіть на оплату рахунків за комунальні послуги. Ліки купити вони не можуть, бо те, що необхідно, надто дорого коштує. А за що та як жити?

Опалювальний сезон у інваліда I групи, через малорухомість, починається вже у вересні та закінчується у травні. Будь-яке зниження температури повітря — неприпустимо для цієї категорії людей. Тарифи, встановлені на природний газ, самі підштовхують до економії. Проте задумайтеся, яким чином людям доводиться економити?..

Прикро, що для цієї категорії громадян уряд не передбачено пільг на газ! Коли ж депутати Верховної Ради та урядовці все-таки згадують про інвалідів I групи, то це більше схоже на чергову порцію локшини. Приміром, субсидії. Скажіть, як немічна, часто просто нерухома людина, може її оформити? Адже потрібно пройти безліч кабінетів, щоб зберегти якихось 20—30 гривень. А особи, які здійснюють догляд за інвалідами I групи, отримують лише 7 гривень від держави! Добре хоч те, що зараховується трудовий стаж. Погодьтеся, відверто дикий контраст цієї суми із зарплатнею депутата Верховної Ради або чиновника Кабінету Міністрів.

З особистого досвіду скажу, що місцеві бюджети — дуже мізерні, майже всі дотаційні. Тому переконаний, всі ці питання повинні вирішуватися на державному рівні. Хочу, щоб інваліди I групи отримували пільги на природний газ, електроенергію, телефон. Гріш ціна тій державі, яка не піклується про людей цієї категорії. Ми йдемо в Європу, хочемо жити добре. А саме в Європі ця верства населення найбільш соціально захищена!

Дмитро КОЛОМІЄЦЬ,
депутат Голопристанської районної ради Херсонської області.

Чи отримаю нове спецавто?

У День Перемоги наслухаєшся від нашого керівництва, як сердечно та низько схиляють вони голови перед нами, ветеранами Великої Вітчизняної війни. І шанують нас усі за виявлені відвагу, патріотизм і самопожертвування у роки війни. А насправді — саме лицемірство.

Я, наприклад, інвалід Великої Вітчизняної війни II групи, мав у користуванні машину «Запорожець», а 16. 05. 2001 року здав її, щоб замінили на нову. З того часу й перебуваю на обліку в Полтавському соцзабезі для безплатного одержання спецмашини «Таврія». Минав час, а без автомобіля мені ніяк не жити, тож моє каліцтво заставило за свої кошти придбати старенького «Москвича».

У січні 2007 року пройшов медкомісію у Лохвицькій райполіклініці. Висновки направили в Полтавський МСЕК №1, який визначив, що я маю бути забезпечений спецавтомобілем. Але на чергу мене не ставлять, бо я вже маю машину. За постановою Кабінету Міністрів України №999 від 19.07.2006 року на облік беруть лише тих інвалідів, які не мають в особистому користуванні автомобіля, в тому числі придбаного за власні кошти.

Я п'ять років відривав від себе і складав копійку до копійки, щоб купити хоча б якийсь засіб пересування. Те, що повинна була зробити держава, зробив за неї я, то мене за це ще й бито! Ось така турбота про ветеранів на ділі!

Ми, інваліди війни, розуміємо, що у держави багато проблем, які потребують швидкого розв'язання. Але якби ж то нам було по 17 років, то можна було б почекати, та нам уже по 80...

З повагою,
Микола МАТЮХА.

Млини
Лохвицького району
Полтавської області.

Вчителів, які жили в містах, а працювали в селах, образили

Газету «Голос України» передплачую давно, тож вирішила написати вам про свій біль. Останнім часом через хвороби, які обсіли з усіх боків, я багато лежу і розмірковую про те, чого добилася і що маю. А маю за свої 46 років роботи вчителем фізики і математики (з них 19 років працювала заступником директора з навчально-виховної роботи) малу пенсію та відлуння трьох пережитих операцій.

Народилася і жила в селі. 35 років (із 46) працювала у сільських школах. Але так склалося життя, що останні 23 роки живу в районному центрі. Якби мене забезпечили житлом у селі, я і досі там жила б. Але покійна свекруха продала хату, і ми переїхали до міста, та працювати я продовжувала у селі. А як потрапляла на роботу й додому, мене зрозуміє, напевно, лише той, хто хоч раз діставався з міста в село за 10—15 км, а ще той, кому доводилося бути в дорозі осінньої негоди та в зимову холоднечу, коли жоден транспорт не ходить. Не раз, зовсім мокра від дощу, проводила уроки у холодній школі і лише під вечір потрапляла додому.

Чому я вам скаржуся? А тому, що саме таких «міських» вчителів, як я, залишили поза увагою, коли приймали ст. 57 Закону «Про освіту». Ніяк не можу зрозуміти, яка різниця між учителями, які діставалися з міста в село, й тими, хто там працював або діставався з інших сіл?

Попуску в роботі мені не давали. Разом з усіма досить часто затримувалася на шкільних вечорах та педрадах, після яких додому йшла пішки. Нічна прогулянка тривалістю в кілька годин за будь-якої погоди, повірте, задоволення не з приємних. І взагалі, хто дасть відповідь, чим районні центри так вже дуже відрізняються від селищ міського типу?..

Софія КУНЕЦЬКА,
вчителька-пенсіонерка.

Ізяслав
Хмельницької області.

■ **ФОТО З КОНВЕРТА**

Фото Анастасії СЕРГЄЄВОЇ.

Рекламний бруд заполонив телебачення

Я вкотре порушую проблему (і хіба тільки я?) захисту інтересів телеглядача, бо в нашій державі чиниться офіційно дозволене масове насилля над ним. Що, скажете, неправда? А ви увімкніть телевізор і одразу переконаєтеся! Ви ж не просто знічев'я дивитеся що попало, а хочете відпочити і насолодитися гарною передачею чи цікавим фільмом, і тут, саме в кульмінаційний момент, з'являється вона, реклама. А ви не хочете її ні чути, ні бачити! Та про це ніхто вас і не запитує! І от з екрана лунають «поради», як доглядати за волоссям, щоб було міцним, які є жіночі прокладки та креми, що запобігають старінню, а ще «нагадування» про дезодоранти, пральний порошок, пиво, зубну пасту та іншу нудоту, котру годі перечекати за десять хвилин.

І таке насилля над глядачем триває протягом усієї доби: між передачами, під час передач, після їх закінчення.

Та чи хоче дивитися оту рекламу глядач? І чи має він час на безглузді видовища? Хто ж його про це запитує?!

Уявіть картину: ви вдома працюєте або культурно відпочиваєте, і тут вривається ватага непрошених ходоків, які намагаються щось демонструвати та пропонувати. Як би ви їх вчинили? Напевно, виставили б за поріг і зачинили за ними двері.

То чому глядач мусить терпіти ці безглузді реклами? Чому уряд не захистить від свавілля і насилля своє рідне населення? І доки це триватиме? Чи ми вже дійшли до того, що на знахабнілого монстра немає управи ні в Президента, ні у Верховної Ради?

Як на мене, то телебачення давно слід очистити від рекламного бруду або створити з нього окрему передачу із зазначенням часу, коли вона виходитиме. Кому це треба, нехай дивиться. Та переконаний, що переважна більшість населення геть вимкне телевізор. І це буде по-чесному, по-справедливому.

Леонід МАЛЕЦЬКИЙ, учитель.

Симони
Ємільчинського району
Житомирської області.

Жити без засобів до існування

■ **КРИК ДУШІ**

Судячи з різних змін, що дуже швидко відбуваються в нашій країні, нас, інвалідів з дитинства першої групи, постійно принижують. Приміром, з недавніх «сюрпризів» — соціальна допомога замість заслуженої пенсії.

Не можу зрозуміти, чому люди, які, незважаючи на труднощі і біль, заробили собі на старість, повинні відмовлятися від цих грошей? Чи це не волаюче лицемірство? Адже якщо нам належить соціальний захист — дайте його, не віднімаючи зароблене. Лише в такому варіанті ми зрозуміємо, що нас справді хочуть захистити.

Щоб хоч якось вижити, наша держава змушує нас, пенсіонерів-інвалідів, працювати, як здорових людей. От і вся турбота. Хворіючи і потребуючи догляду, ми на пенсію в 570 гривень можемо лише проіснувати днів десять і не більше (це якщо харчуватися дуже скромно). А що буде далі? І як прожити тому, в кого інших засобів до існування немає?

Ліна ТОМЧІ.

Одеса.

Працю машиністів, які вийшли на пенсію до 1992 року, знецінено

Добрий день, шановна редакціє! Пише вам колишній машиніст локомотивного депо Красний Лиман Донецької залізниці.

Працював я на паровозах, електричках, електровозах вантажного і пасажирського руху. Робота за часів Радянського Союзу була дуже напруженою — працювали через 12—16 годин. У поїздці нерідко перебували повну добу. Майже щомісяця перепрацьовували на 30—40 годин понад норму. Водили поїзди і вдень, і вночі, і в спеку, і в холод, тож не знали ні свят, ні нормального життя. Я та такі, як я, несли відповідальність за народне добро та життя людей.

Відпрацював я на залізничному транспорті 41 рік. На пенсію вийшов за вислугою років (тобто в 55 років) у 1988 році. Та в трудовій книжці записано, що пенсію призначено по старості, через це й отримую нині лише 488 гривень.

У квітні 2007 року тим «локомотивникам», у яких в трудовій книжці записано, що пенсія призначена за вислугою років (тобто в 55 років), пенсію майже подвоїли. Але тим, хто пішов на пенсію до 1992 року, їхні копійки не переразовують. А умови праці для всіх були однакові!

Болить серце за таку зневагу і несправедливість! Напрошується висновок, що в нашій країні прийняті закони діють не для всіх однаково...

Михайло БУТИТЕР.

Красний Лиман
Донецької області.

Мал. Віктора ПОПОВА.

■ ТЕМА

Примирити вогонь і воду...

У німецькому Гайлігендаммі учора працював саміт «великої вісімки». Президенти й глави урядів США, Німеччини, Франції, Великобританії, Італії, Японії, Канади та Росії обговорювали ситуацію у світовій економіці, відносини всередині «великої вісімки» і з державами, економіки яких стрімко розвиваються. А також провели консультації, присвячені темі охорони клімату.

Ангела Меркель, канцлер Німеччини, котра головує нині у ЄС, заявляла напередодні, що намагатиметься досягнути конкретних домовленостей щодо зменшення викидів вуглекислого газу в повітря. Водночас президент США Джордж Буш відхиляє ухвалення будь-яких конкретних угод у галузі охорони клімату.

На час підготовки матеріалу ще не були оприлюднені результати саміту — це станеться сьогодні під час спільної прес-конференції, але дискусії лідерів держав—членів «великої вісімки» напередодні дають змогу доходити певних висновків. Є такий вислів «Закляті друзі». Це ті, кому, незважаючи на конфлікти, а часом і ворогування, доводиться долати шлях разом. Щоб не зазнати катастрофи, вони мають навчитися розуміти одне одного, жити в мирі. Те саме можна сказати про учасників саміту: не йдеться про їхню взаємну любов, але розв'язувати спільні проблеми світового порядку їм доводиться разом.

Основна полеміка цього разу точилася навколо теми розміщення у Східній Європі елементів американської системи протиракетної оборони (ПРО), зокрема в Чехії, яка схвалює плани США. Президент Буш, розуміючи, яка буде реакція Росії, порадив їй на прес-конференції «не боятися американських протиракетних установок у Східній Європі, бо вони призначені для того, щоб захистити вільні держави від можливого ракетного удару зі сторони режимів країн-ізгоїв». Але Президент Росії Володимир Путін заявив, що в такому разі йому доведеться навести російські ракетні установки на цілі у Європі...

Що зчинилося — неважко було передбачити: чимало політичних лідерів, серед них і учасники «вісімки», звинуватили Путіна в новому розпалюванні «холодної» війни. А Президент Чехії Вацлав Клаус порадив Москві провадити роз'яснювальну роботу щодо американських планів. До слова, самому Клаусу у власній країні це погано вдається: понад 60% чехів протестують проти розміщення американських систем ПРО.

Здавалося, «холодна» війна вже почалася. Але... Насправді інтересу — сваритися з Росією ні в кого немає. Адже світ не такий уже й великий, коли йдеться про взаємну безпеку — політичну, економічну, енергетичну, воєнну. Помірковані коментатори відзначають, що зовнішня політика Буша зазнала катастрофи, поставивши у незручне становище партнерів. Тож канцлеру Німеччини Ангелі Меркель доведеться докласти чимало зусиль, щоб Європа, котра опинилась у кільватері США, не викликала відчуття конфронтації у росіян. Адже це загрожує її енергетичній безпеці.

Тому аналітики підтримують Меркель у тому, що хоч відносини Росії і Заходу нині переживають важкі часи, однак, щоб досягти згоди, потрібно не мовчати, а говорити. Тим паче що російський лідер, попри все, загалом завжди демонструє зацікавленість Росії у стабільних відносинах з Європою. Утім, скептики зауважують, що з таким само успіхом можна спробувати примирити вогонь і воду. І що це — не найкращий спосіб узгодити міжнародні проблеми. Але кращого досі ніхто не запропонував.

Тим часом нинішній головуючий у Євросоюзі Ангела Меркель намагається зробити все для того, щоб Європа відігравала роль посередника між США та Росією, а також між багатими та бідними країнами. Поки що це вдається дуже важко. Але все-таки вдається.

І насамкінець: а яка для України мораль цієї «байки»? Якомога більше й активніше сприяти Європі у врегулюванні конфліктів, проблем, що виникають у відносинах з Росією. Бо ми з ними міцно пов'язані «трубою» і не тільки енергетично. Саме на часі згадати мудрого кота Леопольда...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Розпочав роботу антитерористичний форум

У Києві 7—8 червня триває 4-й Міжнародний форум «Захист прав людини у боротьбі з тероризмом». У ньому беруть участь експерти ООН, представники державної влади країни, науковці, фахівці у сфері захисту прав людини, громадські діячі, представники релігійних конфесій, неурядових правозахисних та інших організацій.

Завдання форуму — обговорити питання оформлення правових рамок боротьби з тероризмом. А також посилити політику захисту прав і свобод людини та інтересів демократії під час здійснення контртерористичних заходів на міждержавному та національному рівнях.

Олександр ПЕКНИЙ.

І ОЖИВ... ПРИРЕЧЕНИЙ

Шістдесят літ тому, у 1947 році, керівництво Кам'янець-Подільської області за підтримки Ради Міністрів УРСР прийняло рішення про відкриття обласної лікарні, яка на високому професійному рівні надавала б медичну допомогу сільському населенню краю. За цей порівняно невеликий проміжок часу установа набула авторитету не лише в хворих, а й у фахівців із Всесвітньої організації охорони здоров'я. У Хмельницькій обласній лікарні проводилися практичні семінари союзного та республіканського значення, було відкрито п'ять кафедр перепідготовки кадрів, одна з яких готувала лікарів для інших держав світу. Взагалі статистичні дані свідчать, що і в час новітньої розрухи колектив лікарні працює на диво якісно.

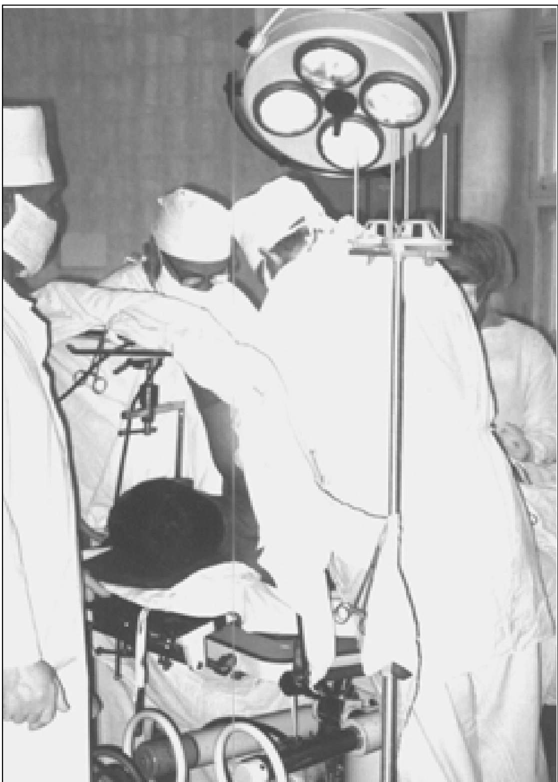

Щоправда, цифровий антураж не дає того спектра сприйняття і оцінок, які проникають у душу людини, котра відчула ту статистику через своє... прожите чи передчасно втрачене життя.

Не казатиму про когось. Сам на початку сімдесятих років минулого століття, після повернення з армії, потрапив до кардіолога Надії Афійчук. Лежав довго. І якось підслухав розмову Надії Миколаївни з мамою. Вона приреченим (для мене) тоном ледь вимовила:

— Він до тридцяти, мабуть, не дотягне...

Уявіть собі, таке почути в двадцять п'ять!.. Та дякувати Богу і цьому лікарю, котра доклала неймовірних зусиль — збирала консультаційні поради мало не з усього Союзу, медичних архівів, —я і досі живий. І таких унікальних випадків, коли людина практично ставала кандидатом у небіжчики, а в обласній лікарні давали друге життя — можна наводити багато. Пригадую, кілька років тому синові одного із бізнесменів Хмельницького рекетири вистрелили прямісінько в серце. Здавалось б, усе, нема хлопця. Та після семигодинної операції, яку вів торакальний хірург Юрій Корнійчук, батьки розплакались. Від щастя. У сина запрацювало зшите серце!

Випадок унікальний, але за складністю боротьби за життя, що не менш важливо, не єдиний. Маю на увазі ті випадки, коли хірурги кажуть: без операції помре. Після операції — є малесенька надія. І родина разом з докторантурою хапаються і за ту соломинку. І лише завдяки високій фаховій підготовці медичного персоналу отих 1—2 відсотки виживання дають неймовірний результат перемоги над смертю. Зважте, помирає післяопераційних лише 1,7 відсотка! І це завдяки талановитим рукам і доброму серцю таких лікарів, як Михайло Гойда, Борис Шаталюк, Микола Чорнобривий... Та хіба сьогодні всіх і пригадаєш, коли в лікарні працює близько п'ятдесяти докторів та кандидатів наук, медиків з державними відзнаками та нагородами.

Ось один із них — Юрій Павлішин. Очолює ортопедо-травматологічне відділення. Пройшов школу в найкращих хірургів як облікарні, так і України. Тепер до нього на операцію у чергу стають мешканці не лише Хмельниччини, а й навколишніх обласних центрів, сіл Поділля. І знову ж таки в його майстерності переконався особисто. Сталося так, що за певних обставин попереджувально поламали журналістські кістки. І знову оті проценти... Цього разу в міській лікарні після операції підкреслили: в третині випадків такі пошкодження не зростаються. Однак у Юрія Павлішина отой від'ємний статистичний показник став у ряд позитиву. І сказав це не тому, що мої кістки мені дорожчі. На власні очі бачив не одну людину, за операцію якій ніхто — ні в Чернівцях, ні у Вінниці, ні у Тернополі — не хотів братися. Безнадійний. Та в руках Павлішина, в якого й справді надзвичайно складний характер, люди поверталися до життя практично з того світу. Не випадково, має і вчені звання, і наукові ступені, й відзнаки держави.

Та гляньмо правді у вічі: ні один із цих названих і ще не перелічених хороших лікарів не був би самим собою, якби в обласній лікарні не працювала належно медсестринська служба. Щоправда, є проблеми, є зауваження. Але ж і подивімося, яка плата їм. Та попри такі знущання влади над медиками, вони в міру своєї людяності здебільшого справно допомагають лікарям, допомагають не тільки вижити, а й відчути новий смак життя.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото автора.

Хмельницький.

Готуйте їжу на один день

■ ОБЕРЕЖНО: ЛІТО!

Днями до інфекційного відділення Житомирської обласної лікарні з ознаками гострої кишкової інфекції госпіталізовано шестеро осіб. Усі вони — мешканці села Копище, що в Олевському районі.

Фахівці обласної санепідемстанції та інфекціоністи після подвірних обходів госпіталізували ще 26 хворих, серед них — 8 дітей. Постраждалі отруїлися недоброякісними стравами на весіллі минулої неділі.

Страви для святкового столу готувались напередодні та зберігались без холоду — цими днями в селі не було електропостачання... Даний випадок отруєння — не єдиний у ці спекотні дні.

— Яких захворювань слід остерігатися літом? — «Голос України» запитав у головного санітарного лікаря МОЗ України Сергія Бережнова.

— Літо — це насамперед кишкові захворювання. Отруєння, пов'язані із зіпсованими харчовими продуктами. Це інфекції — сальмонельоз, дизентерія, різні ротовіруси... Вони в спеку прекрасно почуваються. А «харчуються» тим, що й ми, — ковбаса, м'ясо, сало. Тільки вже зіпсованими. Коли підвищується температура, навіть ті умовно патогенні мікроби, які є у воді й у звичайних умовах небезпечні, в спеку починають розмножуватися й становлять загрозу для здоров'я людини.

— Що варто робити, аби уникнути неприємностей?

— Коли говорити на місцевому рівні, треба терміново прибрати вуличну, стихійну торгівлю у містах. А населенню раджу не готувати їжу, яка швидко псується. Краще готувати сьогодні на сьогодні. Тримати страви в холодильнику. Перед вживанням ще раз їх термообробити — прокип'ятити. Не готувати складних страв: із рубленого м'яса, макаронів «по-флотськи», холодців, котлет... Якщо їжа підозріло пахне чи має сумнівний вигляд, краще її викинути —не ризикувати власним здоров'ям.

— А як стосовно води?

— Поки що в нас немає даних, що вода стала гірша. Але краще її кип'ятити.

Наші лікарні нагадують палицю, яка інколи стріляє

■ ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Ця історія трапилася рік тому в акушерсько-гінекологічному відділенні Кам'янсько-Дніпровської центральної районної лікарні, де відбулася загалом-то знаменна подія — народження нової людини. Але замість радості вона принесла в сім'ю Войтюків лише тривогу за здоров'я молодої мами і її первістка та глибоку образу на колектив медичного закладу.

Що ж тут сталося такого, що молоде подружжя й досі його не може пробачити людям у білих халатах і добивається, щоб їх покарали відповідно до закону? За словами Наталії Войтюк, вона та її маленький Дениско стали жертвами непрофесійності й безвідповідальності медичного персоналу, бо за нормального перебігу пологів породілля чомусь не змогла розродитися й потрапила на операційний стіл, де їй зробили кесарів розтин, а малюк у перші хвилини життя дістав сильний опік, який надовго прикував його до лікарняного ліжка. До того ж у райлікарні всіляко приховували від молодої мами те, що сталося з немовлям, кілька днів не показували дитину ні їй, ні її батькам, вигадували небилиці про вроджену пляму на лівому стегні. Та навіть коли зрозуміли, що шила в мішку не сховаєш, «відмазалися» напівправдою — мовляв, нічого тут страшного, невеличка травма, а самі хутенько відвезли хлоп'ятко реанімаційною машиною до Запоріжжя. І що найприкріше, ніхто за це так і не вибачився.

— Уявляєте, який ми шок пережили? — розповідає Світлана Куліш, котра навідалася провідати доньку та онука. — Все складалося добре, і увагою в лікарні Наталку наче не обділяли. Ми поклали великі надії на завідувача відділення Валерія Янчука. Він оглянув доньку, сказав, що все буде гаразд, але на всяк випадок направив її в Енергодар на ультразвукове обстеження. Та коли Наталку вже поклали у пологове відділення, Валерій Іванович пішов додому відпочивати, а на зміну заступив молодий лікар Іван Павлюк. І ось тут почалося незрозуміле. Доньці простимулювали пологову діяльність, але незважаючи на потуги, що посилилися на вечір, до неї так і не покликали лікаря, а на ранок, коли вже відійшли навколоплідні води, прийшов завідувач і дуже здивувався. Отож коли розповідають, що медперсонал діяв правильно, не зовсім віриться. Спасибі, що хоч так обійшлося. А те, що сталося з Дениском, то взагалі якась дикість. Вони й досі не хочуть визнавати свою вину, а як дурили нас, показуючи через вікно чужого малюка! Тільки тоді, коли ми гуртом пішли до головного лікаря, все розкрилося. Ох, і скуштували ж лиха! Малого поклали у відділення патології новонароджених обласної дитячої лікарні, мене і сваху до нього не пускають — треба тільки маму. А маму по яких тільки лікарнях ми не поповозили, доки на ноги поставили!

Щоправда, перед цим я побував у райлікарні і вже був готовий «увійти у становище», вислухавши зворушливу історію про вічні нестатки нашої медицини та фатальний збіг обставин. До того й справді йшлося, як не повірити! Минулорічна весна, як і нинішня, була холодна, опалення рано відключили. У палатах та в пологовому залі лише 8 градусів тепла, а тут з лона матері на світ з'являється малюк, якого треба негайно обігріти й дати йому можливість адаптуватися до нового середовища. Це треба зробити хоча б на пеленальному столі із підігрівом, але в райлікарні такого оснащення немає. Залишається дідівський спосіб — покласти малюка на грілки та закутати в теплі пелюшки, що й зробила медсестра палати новонароджених Олена Саєнко. Ні в головного лікаря Василя Дем'янова, ні в завідувача відділення Валерія Янчука претензій до неї не виникало: працює сумлінно, за десять років роботи жодних нарікань на неї не було. А те, що сталося, і сама до ладу не може пояснити — наче все робила за завченою схемою...

До речі, злиденне становище райлікарні підтвердив і голова районної ради Олександр Дорошенко. Коли ми зустрілися, він показав заявку, яка наче спеціально чекала нашої розмови в нього на столі. Читаємо разом: тільки для пологового відділення треба придбати кувез для недоношених дітей, два пеленальні столи з підігрівом, три сухо-жарові шафи, наркозно-дихальний апарат для реанімації новонароджених, операційний стіл, рахманівське ліжко, ультразвуковий апарат для діагностики вагітних та гінекологічних хворих, фетальний монітор, кардіомонітор, великий операційний гінекологічний набір та купу «дріб'язку» на зразок пересувної безтіньової лампи чи різноманітних кварцових світильників... У районному бюджеті ледь вистачає коштів на зарплату медикам, а те, що вони просять для своєї роботи, вже просто немає чим профінансувати. Щоправда, уряд планував виділити трансферти на зміцнення матеріальної бази охорони здоров'я, щось із них могло перепасти і Кам'янсько-Дніпровському району, але тепер, коли в столиці розпалилися такі чвари, навряд чи згадають можновладці про свій народ. Тож чи варто дивуватися тому, що наші лікарні нагадують палицю, яка не тільки стріляє, а і влучає в беззахисних людей!

Кожна сторона цього конфлікту стоїть на своєму. Звичайно, особисті враження породіллі та її родичів не можуть повністю відповідати тому, що насправді відбувалося в райлікарні 29 квітня минулого року. В такому стані могло і щось примаритися. Але «нескладухи» тут справді багато. Наступного дня була поминальна неділя, далі — травневі свята... Та головне — як уперто не визнає свого найменшого прорахунку колектив акушерсько-гінекологічного відділення на чолі із завідувачем! Не кажу вже про термінологічну «локшину», яку вішав Валерій Іванович на вуха кореспонденту і, мабуть, слідчому, але в райлікарні не провели навіть елементарного службового розслідування. Тобто цей кричущий випадок приховали і від медичного начальства. А коли за заявою Войтюків була порушена кримінальна справа за фактом ненадання належної медичної допомоги, передали в прокуратуру... протокол зборів медперсоналу. А чого було боятися офіційного аналізу, якщо й справді пологи мали «нюанси» (це, до речі, підтвердило службове розслідування обласного управління охорони здоров'я), а опік стався лише «через надто вразливу, пергаментну шкіру переношеного плода»? Та й сам той опік, мовляв, хоча й «досить відчутний, але локальний», тому після операції малюка виписали на шостий день. Так хотілося в це повірити! Але, на жаль, поважні люди виявилися, м'яко кажучи, нещирими: за висновком обласної комісії, Дениско був травмований через протікання грілки. Чи ж була в ній тепла вода і чи була то взагалі грілка, тепер доводиться лише здогадуватися.

За висновком обласної комісії, Дениско був травмований через протікання грілки. Чи ж була в ній тепла вода і чи була то взагалі грілка, тепер доводиться лише здогадуватися.

Та заради справедливості треба сказати, що після того, як малюк дістав обширний опік третього ступеня, йому була надана кваліфікована медична допомога. Вже 2 травня в Кам'янку-Дніпровську виїжджав на консультацію завідувач опікового відділення обласного центру екстремальної медицини і швидкої допомоги Петро Тимошов, а кілька тижнів, перебуваючи у відділенні патології новонароджених, Дениско перебував під контролем хірурга-комбустіолога Андрія Сеха, який його й прооперував після того, як дві третини площі пошкодженої шкіри вкрилися рубцями. А те, що малого виписали після операції під нагляд хірурга вже на шостий день, Андрій Васильович пояснив обставинами. Адже опікове відділення вважається «брудним» і тут не місце для новонароджених. Втім, поглянувши на фотознімок, він зітхнув: «Бідний малюк — скільки операцій йому ще доведеться перетерпіти!»

Слідство у цій справі вже майже рік топчеться на місці. Можна зрозуміти й слідчого Андрія Макаренка, який у січні закрив кримінальну справу за відсутністю складу злочину — надто непевна ця історія та й що таке жити в невеличкому містечку! До того ж була, так би мовити, одна пом'якшувальна обставина — за наполяганням Дмитра Войтюка, батька Дениска, медсестра Олена Саєнко частково компенсувала витрати на лікування малюка, заплативши 700 гривень. Але прокурор району Ольга Селіна проявила принциповість і повернула справу на дорозслідування та призначила судово-медичну експертизу.

На жаль, швидко тільки казка мовиться. Строки розгляду справи затяглися, і коли ми зустрілися на початку квітня, завідувач відділу комісійних судово-медичних експертиз обласного бюро судово-медичної експертизи, кандидат медичних наук Ігор Шевченко лише руками розвів. За його словами, ця справа потребує колегіального розгляду, а зібрати консиліум непросто, бо кримінальна ситуація жахлива. Мало не щодня в області гинуть люди, до того ж нерідко — за загадкових обставин. Причина, звісно, поважна, тим паче що судмедекспертиза погано вкомплектована кадрами, і все-таки хотілося б, щоб тут не забували старий лозунг про пріоритет дітей.

Коли вже матеріал було підготовлено до друку, Ігор Шевченко повідомив, що у випадку з Дениском судмедекспертиза закінчена: малюк дістав травму середньої тяжкості. Нині аналізується якість надання медичної допомоги під час пологів і з цього приводу тривають консультації з провідними фахівцями області. Якого висновку дійде судмедекспертиза, загадувати важко, але всім зрозуміло, що лише повна ясність допоможе поставити крапку в цій неприємній історії. Хотілося б, щоб вона стала уроком не лише для медиків із Кам'янки-Дніпровської, бо навіть злиденне забезпечення наших лікарень не може виправдовувати те, що в них калічать людей, особливо маленьких дітей.

Якого висновку дійде судмедекспертиза, загадувати важко, але всім зрозуміло, що лише повна ясність допоможе поставити крапку в цій неприємній історії.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

На знімку: на руках у мами Денискові добре і затишно.

Фото автора.

■ ВІСТІ З ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Вшановувати Костюка земляки не бояться

У Боришківцях на Хмельниччині, рідному селі всесвітньо відомого академіка Григорія Костюка, його іменем назвали місцеву школу. Торік восени тут з'явилася вулиця знаменитого земляка, а донедавна вона була безликою Радгоспною. Обласна організація Національної спілки письменників України започаткувала літературну премію, якою щороку нагороджує майстрів слова подільського краю. Урочистості відбуваються в сільській школі, де колись навчався академік. Тривалий час про Григорія Костюка говорити було заборонено. На щастя, боришківчани по крупинці зібрали та зберегли документальні свідчення про того, хто прославив село на весь світ.

Кити духовності

Відомі хліборобські династії, а також артисти, поети, казкарі і навіть літописець живуть у Привороттi Кам'янець-Подільського району області, яке щойно відзначило 475-ліття. Село бере початок від поселення Димки, заснованого в XVI столітті, неподалік Димок литвини спорудили величний замок, що упродовж століть привертав увагу мандрівників, чим і вплинув на появу нової назви «Привороття».

Найшанованіша родина цієї громади — Щербані. Понад сто років її вихідці активно впливають на долю села, зокрема, протягом 40 літ головою місцевого господарства був Сергій Щербань. Його донька Людмила 22 роки керує тутешньою школою. Не менш знаменитий і сільський голова Іван Слободян: на цей пост його обирають протягом 27 років. Великою цінністю для приворотців є їхній древній храм Святого вознесіння. Священика отця Романа, сільського голову та директора школи назвали сільчани китами, на яких тримається духовність села.

Поклала війна… під сукно

Один артилерійський та 18 мінометних снарядів виявили у місті Дунаївці поблизу гуртожитку суконної фабрики. На щастя, боєприпаси вдалося успішно вивезти та знищити в одному з кар'єрів району.

Торік на цьому місці також розкопали небезпечну знахідку. Оскільки точка була вельми зручною для обстрілу під'їзду до Дунаєвець і з боку Проскурова (тепер Хмельницький), і Нової Ушиці, фахівці з районного відділу надзвичайних ситуацій, очолюваного Віктором Попадюком, припускають, що в землі ще є смертоносні згадки про минулу війну.

Віра ШПИЛЬОВА.

Що ж тут сталося такого, що молоде подружжя й досі його не може пробачити людям у білих халатах і добивається, щоб їх покарали відповідно до закону?

Реформа вищої освіти України і Болонський процес

16—19 травня в Лондоні відбулася V конференція міністрів освіти європейських країн «На шляху до Європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації». На конференції Секретаріат Болонського процесу, проаналізувавши Національний звіт України із запровадження положень Болонського процесу у вищу освіту, оцінив досягнуті результати України на 4 бали за п'ятибальною шкалою.

Зазначена оцінка є досить високою, зважаючи на те, що Україна долучилася до Болонського процесу лише два роки тому, тоді як більша частина країн-учасниць Болонського процесу почала реформування вищої освіти із врахуванням вимог Європейського простору вищої освіти з 1999 року. Тому ми захотіли поговорити на ці проблеми з міністром освіти і науки Станіславом НІКОЛАЄНКОМ.

— Шановний Станіславе Миколайовичу, чому, на вашу думку, сфера вищої освіти вважається чинником стратегічного значення і пріоритетного розвитку суспільства та держави Україна?

— Це пов'язано передусім з тим, що вища освіта та наука сьогодні значною мірою сприяють відтворенню інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури кожного народу, є запорукою майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, демократичної, правової та соціально справедливої держави.

Прикладом того, що вища освіта сьогодні є стратегічним і пріоритетним напрямом в Україні, є збільшення обсягів видатків з державного бюджету на освіту, розширення доступу до здобуття вищої освіти, зокрема, на навчання за кошти державного бюджету.

Витрати на освіту в державі за останні три роки зросли більш як удвічі й сягнули 40 мільярдів гривень, що становить 6,6 відсотка валового внутрішнього продукту.

У 2006 році на утримання закладів та установ системи вищої освіти МОН було передбачено коштів на 19,8 відсотка більше, ніж у попередньому році. Зростає заробітна плата педагогічних, науково-педагогічних працівників, стипендія студентів.

Відповідно до річного розпису асигнувань державного бюджету України на 2007 рік Міністерство освіти і науки України для вищих навчальних закладів з початку року отримало 2,1 мільярда гривень. Відбувається стовідсоткове фінансування всіх захищених видатків, включаючи березень. До них належать заробітна плата, стипендії, харчування, а також комунальні послуги та енергоносії. Щоправда, є тут і проблеми. Різке зростання цін на енергоносії призвело до появи боргів за комунальні послуги, тому Міністерство освіти і науки сьогодні вирішує питання з Кабінетом Міністрів про виділення додаткових коштів.

Крім того, здійснено виплату боргів відповідно до ст. 57 Закону «Про освіту».

Деякі політики страхали освітян, що цього року погашення цих боргів не буде. Неправда. Відповідно до помісячного розпису асигнувань державного бюджету України в березні профінансовано половину цієї суми —329 мільйонів гривень, з яких близько 50 мільйонів розподіляються через Міністерство освіти і науки, 20 мільйонів — через інші міністерства та відомства, а решту — у вигляді державних субвенцій отримують області.

Другий транш у сумі 330 мільйонів гривень буде виділено в другому півріччі цього року.

Взагалі перед у світі ведуть ті країни, які вкладають кошти не в сировинні галузі, а в людський капітал: освіту, науку, культуру, охорону здоров'я. США спрямовують сюди 76 відсотків валового внутрішнього продукту, Європа дві третини валового внутрішнього продукту. Ми лише 20 відсотків, цього замало, хоча вже спостерігається певний прогрес у цьому напрямі і в майбутньому очікуються значні позитивні зрушення у вирішенні цієї проблеми.

— Які основні вимоги ставляться до вищої освіти в умовах інтеграції в Європейський простір вищої освіти?

— Процес об'єднання Європи супроводжується створенням загальноєвропейського освітнього простору, розробкою єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти і науки. Якість вищої освіти є запорукою формування цього простору. Хочу зазначити, що ніколи ще проблема якості вищої освіти в Україні не мала такого важливого стратегічного значення, як нині.

Висунення на перший план цієї проблеми зумовлене об'єктивними чинниками:

по-перше, рівень якості людських ресурсів залежить рівень розвитку країни та її глобальної економічної конкурентоспроможності. Про це особливо наголошувалося в доповідях на лондонській конференції міністрів європейських країн, які відповідають за сферу вищої освіти: Аллана Джонсона, державного секретаря освіти і навчання (Великобританія); Аннет Скаван, керівника Федерального Міністерства освіти і науки Німеччини; Яна Фігеля, Європейського комісара з освіти, навчання, культури і багатомовності, а також Бренди Горлі, проректора Лондонського Відкритого університету;

по-друге, якість освіти набуває дедалі більшого значення в забезпеченні конкурентоспроможності випускників вищої школи на ринку праці.

— На яких загальних принципах базується розвиток вищої освіти України, всієї Європи в сучасних умовах?

— Основними принципами, які обумовлюють розвиток системи вищої освіти України в сучасних умовах, до речі, як і Європи, є:

— створення інноваційного простору на основі освітньої і наукової підтримки. Слід зазначити, що інноваційний шлях розвитку суспільства можна забезпечити, сформувавши покоління людей, які мислять та працюють по-новому. Звідси — значна увага до загального розвитку особистості, її комунікативних здібностей, засвоєння знань, самостійності в прийнятті рішень, критичності та культури мислення, формування інформаційних і соціальних навичок;

— адаптація системи вищої освіти України до норм, стандартів і основних положень європейського простору вищої освіти;

— забезпечення соціального контексту вищої освіти, і про це особливо наголошували мої колеги в Лондоні, що дасть можливість випускникам вищих навчальних закладів формувати свою професійну кар'єру на принципах соціальної справедливості, відповідальності, загальнолюдських цінностей.

— Болонський процес має значний вплив на модернізацію, трансформацію і розвиток вищої освіти України. Які досягнення системи вищої освіти України щодо впровадження положень Болонського процесу, починаючи з Бергена, де Україна приєдналася до цього процесу?

— Починаючи з Бергена (Норвегія, травень, 2005 р.), у системі вищої освіти України здійснено важливі кроки щодо входження до Європейського простору вищої освіти відповідно до загальнодержавного Плану дій, який розрахований на період до 2010 року.

При Міністерстві науки і освіти створено міжвідомчу робочу групу із супроводу Болонського процесу в Україні, діє також Національна група промоутерів Болонського процесу в Україні (National Team of Bologna Promoters), до якої залучені фахівці провідних університетів України. Вони беруть участь у міжнародних навчальних тренінгах з актуальних проблем вищої освіти і відповідно проводять в Україні навчальні тренінги за такими основними напрямами:

— забезпечення якості вищої освіти;

— трициклова система підготовки фахівців з вищою освітою;

— система кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Створена при Міністерстві освіти і науки України Всеукраїнська студентська рада стала кандидатом у члени національних спілок студентів Європи (The National Union of Students in Europe (ESIB)).

У 2006/07 навчальному році у всіх вищих навчальних закладах України III—IV рівнів акредитації запроваджено кредитно-трансферну систему (ECTS), підготовлено відповідний Пакет інноваційних нормативних документів ECTS.

З метою визнання ступенів та періодів навчання розроблено рекомендації та здійснюються організаційні заходи щодо запровадження Додатку до диплома європейського зразка (Diploma Supplement), який отримають випускники 2008/09 навчального року. Його формат буде узгоджений з Додатком до диплома Європейського союзу\Ради Європи/ЮНЕСКО (EU/CoE/UNESCO).

У 2006 році проведено два семінари за ініціативою Ради Великої хартії університетів (Magna Charta Universitatum) з проблем конвергенції вищої освіти на шляху створення Європейського освітнього простору. Розширена система інформування і мотивації суб'єктів діяльності вищих навчальних закладів з проблем інтеграції системи вищої освіти України в європейську. З цією метою розширені контакти з робочими групами Європейського союзу.

— Чи розпочато роботу з розробки національної системи кваліфікацій, яка узгоджується із системою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти? Коли її буде завершено?

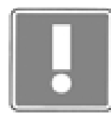
— Нами зроблено відповідні кроки з формування і запровадження системи національних кваліфікацій. Цей процес планується здійснювати поетапно з виконанням зобов'язань, прийнятих у Бергені 2005 року. Основою цих дій є узгодження національної системи кваліфікацій з системою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Зокрема, здійснюються такі заходи:

— розпочато формування національної системи та структури кваліфікацій бакалавра, яка узгоджується із системою кваліфіка-

«Прославлю Чугуїв піснями»

■ ВУНДЕРКІНД

Дев'ятирічна Настя (на знімку) співає з трьох років. Та ще й як співає! Від її українських «Степом, степом», «Пане полковнику» і російських «Ой то не вечер», «Не для меня» — мурашки по шкірі бігають.

Вокалу навчалася у дідуся, козачого отамана.

«Ви послухайте, який у неї неповторний тембр, віддавайте до школи», — наполягав перший «хлопець» на селі з красивим сильним голосом.

Віддали. Сьогодні Настя Царапенко вчиться гри на фортепіано в Харківській спеціальній середній музичній; танцює в хореографічній; співає на конкурсах, концертах у рідному місті, у Дніпропетровську, Донецьку, Ялті, Києві. І звідусіль везе премії лауреата, гран-прі, «золоті нотки».

Особливо Настя любить виступати перед дружним, відомим у країні колективом Академії внутрішніх військ МВС України (Харків). Тут її обожнюють. А дівчинка нечувано рада зустрічам з офіцерами і курсантами, серед яких її брат Сергій — відмінник, спортсмен, надійний хлопець.

Уперше я почув Настю на 15-річчі Академії. Другий раз її запросили на 15-річчя внутрішніх військ до столиці. Мало який глядач після її виступу не відчує потужного припливу сил і енергії. Не повірите — заслужені артисти не викликають стільки емоцій, як ця мила школярка.

Вона добре навчається, незважаючи на не дитячу завантаженість і пристрасть до мистецтва. Але її улюблені предмети, проте — математика і фізкультура. І малювання. Вивчає факультативно англійську і німецьку — унікальна пам'ять дає можливість серйозно освоювати чотири мови (українська і російська — рідні).

Як нормальні діти, наш вундеркінд має слабкості —читає під ковдрою до другої ночі; зловживає... солодощами. А ще влаштовує звіринець... у квартирі.

— Виросту — прославлятиму Чугуїв, де народилася, піснями, як Рєпін — картинами, — скромно зауважує Настя. — Й обов'язково побудую притулки для покинутих дітей і бездомних тварин.

Доки притулки в планах — вдома виховує сім вуличних котів і трьох собак. Серед помічників — тато, колишній військовий, ліквідатор Чорнобильської аварії, і мама — «друг і сестра».

Вразлива Настя, читаючи книжку Біанкі про тварин — плаче. Може, тому дівчинка вирішила стати юристом чи лікарем — щоб захищати, сіяти добро і справедливість.

Зі злом вона вже зустрілася: плохиші в селі знущалися над її кошеням, яке померло. Цього не може забути пісенна душа. Вона ще не розпещена увагою і не страждає на зоряну хворобу. Хоча кличуть юну співачку вже не лише до Києва, а й до Польщі, Москви...

...На минулому новорічному капуснику в Академії внутрішніх військ четвертий тост проголошувала дев'ятирічна Настя Царапенко. За чоловіків, шляхетних чоловіків, яких випускає, знаю не з чуток, елітний вуз внутрішніх військ...

Іван ІЛЛЯШ.
Фото автора.

Харків.

■ ПОДАТОК НА ШКОЛУ

«Ні поборам!» — вкотре сказав міністр

Міністр вимагає від обласних начальників управлінь освіти і науки, керівництва ВНЗ, директорів шкіл та ПТНЗ не допускати незаконного збору коштів на проведення державної підсумкової атестації учнів, іспитів та організацію випускних вечорів.

Він вважає, що наявність таких фактів свідчить про зниження персональної відповідальності керівників, недостатній контроль з їхнього боку за діяльністю посадових осіб. Відповідальність за незаконний збір коштів, незалежно від того, хто збирає і для чого, та за дотримання громадського порядку, поведінки та безпеки учасників заходів, незалежно від місця їх проведення, покладається на керівників навчальних закладів та установ освіти.

ДО РЕЧІ. ***В Міністерстві освіти і науки працює консультаційна телефонна лінія: (044) 486-13-16.***

МОН контролюватиме перебіг літньої екзаменаційної сесії 2006/2007 навчального року у ВНЗ та оперативно реагуватиме на факти порушень і зловживань, надаватиме необхідну інформацію з питань організації навчально-виховного процесу.

цій Європейського простору вищої освіти;

— у 2006/07 навчальному році у всіх вищих навчальних закладах III—IV рівнів акредитації здійснюється підготовка фахівців за двоцикловою системою (бакалавр, магістр).

Стосовно програм другого циклу вивчається проблема диверсифікації програм за критеріями академічності та професійності. За окремими напрямами планується створити програми підготовки інтегрованих магістрів на базі повної середньої освіти. Такі програми вже пропонуються під час підготовки фахівців за окремими напрямами освіти. Це стосується медицини і ветеринарії, а надалі, можливо, педагогічних, філософських та мистецьких напрямів освіти.

Пропозиція щодо узгодження національної системи кваліфікацій з системою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти обговорювалася всіма зацікавленими сторонами на національному рівні й було узгоджено терміни її реалізації. Гадаю, повною мірою її буде запроваджено в Україні 2010 року.

Хочу зазначити, що усі програми першого циклу підготовки фахівців дають доступ до кількох програм другого циклу і всі наступні, як мінімум, до однієї програми третього циклу практично без будь-яких перехідних (брідж) програм.

— Чи передбачається запровадити у вищу освіту третій цикл підготовки фахівців, який має за мету присвоєння академічного ступеня доктор філософії (PhD) європейського типу?

— Тут треба користуватися правилом древніх: не нашкодь. Для України проблема організації навчання на третьому циклі — підготовка доктора філософії (PhD) є непростою. Аналогічні проблеми характерні і для Німеччини, Росії, Франції та інших країн. Причина цього — традиційне існування двох наукових ступенів (кандидат наук, доктор наук), а також те, що ці ступені в Україні можна отримати не тільки в університетах, а й науково-дослідних інститутах. До того ж присвоєння такого ступеня не завжди поєднується із навчанням в університеті. Це можливо зробити, працюючи за науковою тематикою самостійно або під керівництвом провідного вченого.

Як правило, в багатьох європейських країнах загальний термін університетського навчання, який дозволяє отримати докторський академічний ступінь, повинен становити не менше 8 років (3—4 роки — бакалаврат, 1—2 роки — магістратура, 3—4 роки — докторантура).

Кінцевий варіант адаптації підготовки фахівців на третьому циклі ще не визначено. З цієї проблеми в Україні точаться широкі дискусії.

На цьому шляху ми розраховуємо на підтримку представників університетської спільноти, науковців, громадськості, а також обмін досвідом країн, які здійснювали такі реформи.

Ми будемо працювати з метою запровадження трициклової загальноєвропейської системи підготовки фахівців з вищою освітою в наших вітчизняних університетах. Це вимога часу, зворотного шляху й альтернативи в цьому напрямку розвитку вищої освіти України немає. Тому найближчим часом ми маємо намір як експеримент у провідних українських університетах здійснювати підготовку фахівців на третьому університетському циклі за структурованими докторськими програмами європейського зразка, паралельно з підготовкою наукових фахівців у традиційній аспірантурі та докторантурі. Паралельно будуть якийсь період існувати дві системи підготовки вищих наукових кадрів.

У зв'язку з цим розробляються механізми запровадження докторського навчання, як третього Болонського циклу відповідно до структурованих докторських програм. Докторські програми навчання передбачають:

— лекційні курси та наукові дослідження;

— процедури контролю та оцінювання якості навчання;

— інтегроване міждисциплінарне навчання, що сприяє розвитку взаємозамінних умінь;

— реалізацію принципів неперервності та наступності навчальних програм на другому та третьому циклах підготовки фахівців;

— стандартна тривалість навчання становить 3—4 роки з подальшим використанням кредитів ECTS для вимірювання навчального навантаження;

— поступове включення докторського навчання до системи національних кваліфікацій.

Ми не робитимемо цю справу зопалу. Все зважимо, проаналізуємо, послухаємо громадськість, вчених. Не виключено, що у нас з'явиться багато проблем при запровадженні третього циклу. Думаю, що на перехідний період в країні збережуться два підходи, про які зазначалося вище.

— Чи проводиться Міністерством освіти і науки відповідна робота щодо покращення та координації заходів із забезпечення якості вищої освіти?

— Безперечно, ніколи ще проблема якості освіти в Україні не мала такого важливого ідеологічного, соціального, економічного значення, як сьогодні. Міністерством освіти і науки України підготовлені плани та встановлені терміни щодо вдосконалення та узгодження національної системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до стандартів і норм забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти на таких рівнях:

— інституційному (внутрішнє забезпечення якості у вищих навчальних закладах);

— національному (зовнішнє забезпечення якості вищої освіти);

— європейському (забезпечення якості діяльності агенцій/установ із зовнішнього забезпечення якості).

З метою співробітництва і вивчення досвіду діяльності Європейської мережі забезпечення якості (ENQA) в державній акредитаційній комісії створено спеціальний відділ.

Міністерство освіти і науки планує найближчим часом провести міжнародний симпозіум із проблем забезпечення якості освіти за участю представників ENQA. Метою проведення заходу є подальше удосконалення методології щодо створення національної системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог Європейської мережі забезпечення якості, вивчення передового досвіду цієї структури та країн-учасниць Болонського процесу, представлення свого досвіду й отримання його належної оцінки та сертифікації наших агенцій із забезпечення якості. Цей досвід буде корисним для розробки нормативно-правової бази з цієї проблеми (внесення змін до законів, положень тощо).

Крім того, МОН сьогодні удосконалює механізм ліцензування та акредитації, які повинні стати ефективними важелями впливу на якість вищої освіти. За результатами експертних перевірок ДАК у 2007 році 104 заклади отримали істотні зауваження щодо порушення Ліцензійних умов надання освітніх послуг, а у 111 закладів анульовані ліцензії та припинена освітня діяльність за грубе порушення чинного законодавства. І цей процес триватиме.

— Станіславе Миколайовичу, чи існує в Україні система визначення рейтингів вищих навчальних закладів?

— Нині в Україні сформована система визначення рейтингу вищих навчальних закладів, яка при оцінюванні їх діяльності використовує міжнародні показники (індикатори). В результаті визначається як загальний рейтинг вищих навчальних закладів України, так і за відповідними галузями.

Також паралельно існує національна система визначення рейтингу вищих навчальних закладів з метою здійснення моніторингу їх діяльності для подальшого прийняття управлінських рішень.

Ми свій рейтинг оприлюднили на Колегії МОН 1—2 березня 2007 року в Харкові. Він набагато точніший і об'єктивніший, ніж той, що був надрукований у газеті «Дзеркало тижня».

— Яке місце відводиться в системі освіти «навчанню впродовж життя», яке є надзвичайно поширеним у провідних європейських державах?

— На конференції гостро постала проблема навчання громадян старшого покоління, адже Європа старіє дуже інтенсивно.

З огляду на тенденцію, що 70—80 відсотків дорослого населення Європи перенавчається, отримуючи впродовж життя 7—8 кваліфікацій (спеціальностей), навчання впродовж життя стає провідним при підготовці, перепідготовці та підвищенні професійної кваліфікації населення європейських країн.

В основі ідеї «навчання впродовж життя» лежить надання індивідууму можливості вибрати із наявних середовищ навчання та видів діяльності необхідне для того, щоб удосконалити свої знання, уміння і навички (компетентність) та оптимально їх використовувати.

У багатьох європейських країнах — це система освіти, яка спрямована на здобуття і засвоєння людиною знань, умінь і навичок впродовж життя та індивідуально необхідного рівня загальноосвітньої і професійної підготовки.

У різних регіонах Європи післядипломна освіта трактується неоднаково і неоднозначно — навчання впродовж життя, неперервне навчання, перманентне навчання (Lifelong learning - L L L; Continuing education; Permanent education).

Ми трансформуємо систему післядипломної освіти. Основна мета при цьому — створити програми навчання, які сприятимуть забезпеченню умов для навчання впродовж життя. Декілька таких програм сумісно із європейськими університетами ми вже розробили і пропонуємо нашим студентам.

Ми запропонували групі супроводу Болонського процесу, Секретаріату визначити загальні шляхи (процедури, принципи, положення) розвитку цього напряму освіти в Європі, а також звернулися за обміном досвідом до країн-учасниць Болонського процесу. Це сприятиме створенню національної системи навчання впродовж життя (L L L) із врахуванням загальноєвропейських тенденцій її розвитку.

Те саме стосується і розробки системи кваліфікацій для навчання впродовж життя, запропонованої зовсім недавно Єврокомісією (вересень, 2006) для Європейського простору вищої освіти.

— Які заходи проводяться у вищій освіті з метою підвищення привабливості Європейського простору вищої освіти?

— З метою посилення привабливості ЄПВО та співробітництва з іншими європейськими країнами проведено понад 30 міжнародних, регіональних конференцій, семінарів, симпозіумів з проблем імплементації положень Болонського процесу у вищу освіту України, запроваджено навчальні програми провідних європейських університетів. З цією ж метою в українських університетах заохочується проведення курсів європейських студій тощо.

До речі, в Україні навчається більш як 38 тисяч студентів із інших країн.

— Які завдання стоять перед вищою освітою України на найближчу перспективу у світлі останньої лондонської конференції європейських міністрів, які відповідають за сферу вищої освіти?

— На цю тему я мав плідну розмову з Європейським комісаром з проблем освіти і культури Яном Фігелем. Рік тому він побував у Києві і в нього залишилося гарне враження про Україну.

Основними, на мою думку, актуальними освітніми проблемами, які постають перед державою, є:

— розробка системи забезпечення якості відповідно до стандартів та норм забезпечення якості ЄПВО;

— зміцнення матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів, підвищення соціального захисту викладачів і студентів;

— повернення науки в університети, залучення студентів до дослідницької діяльності (не секрет, що в більшості вищих навчальних закладів про науку забули);

— підвищення рівня працевлаштування бакалаврів, пошук їх місця в економіці;

— поступове запровадження третього циклу підготовки фахівців з вищою освітою;

— створення національної системи навчання впродовж життя (L L L) із врахуванням загальноєвропейських тенденцій її розвитку;

— визнання періодів навчання та кваліфікацій на ЄПВО;

— підвищення мобільності викладачів та студентів;

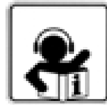
— вдосконалення інформаційних джерел стосовно ЄПВО та сприяння залученню до ЄПВО;

— розширення зв'язків між вищими навчальними закладами та громадськістю;

— надання переваги співпраці, яка ґрунтується на партнерстві, взаємодовірі та взаєморозумінні, а також на цінностях, що є підґрунтям Болонського процесу.

■ УЧИТЕЛЬ ПРО НАБОЛІЛЕ

Галопні екскурсії не потрібні

Відповідно до програми курсу «Образотворче мистецтво» у 3 класі необхідно провести екскурсії на виставку, в майстерню художника і музей.

Розповім, як я із своїми вихованцями відвідала столичний музей образотворчого мистецтва.

Напередодні туди зателефонувала.

— Бажано, — кажу, — щоб третьокласникам докладно розповіли про такі жанри: портрет (анфас і профіль), пейзаж і натюрморт; показали техніку написання картин за допомогою окремих мазків та методом «втирання» фарби в полотно; навчили знаходити місця для його повного огляду тощо.

— Ні, — відповіли. — Ми можемо провести тільки оглядову екскурсію.

Що дев'ятирічна дитина запам'ятає, пробігши по 35 залах? У її голівці переплутається іконопис, фрески, картини, скульптури, посуд та інтер'єр. Чи захоче вона ще раз відвідати виставку, щоб побачити все і нічого і після того падати від знесилля?

Одне слово, я домоглася, що проведу екскурсію сама, бо мені не потрібна «галочка» про виконання програми. Я хочу, щоб діти збагатилися знаннями та інтелектуально зростали.

Сьогодні можу констатувати, що той похід у музей був ефективним. Підтвердженням є письмові дитячі відгуки про екскурсію.

Що ж виходить? Вчитель сам має спланувати, організувати відвідування та ще й провести екскурсію?..

Пригадую й похід з четвертокласниками попереднього випуску в музей літератури. Вражали експонати, про які красиво розповідав гід. З часом я попросила екскурсовода закінчити монолог, бо стомлені діти нічого не сприймали. А він: «А ще ж один поверх». Який поверх? Перевантаженням інформацією ми просто відбиваємо у дітей інтерес до будь-чого.

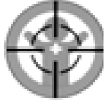
Чому б МОНУ та Міністерству культури не обговорити цього актуального питання і не визначити тематику екскурсій, враховуючи вікові особливості школярів, можливість долучитися до музейних експонатів не тільки киян, а й дітей з регіонів? А ми, вчителі, готові надати відповідні пропозиції.

Ольга СОЛОМОНЮК,
вчитель-методист
Київської гімназії східних мов № 1,
науковий кореспондент Інституту
педагогіки АПН України.

Київ.

Джерело поширення ідей насильства — засоби комунікацій

■ РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

Фахівці Міністерства освіти і науки ознайомилися з досвідом профілактичної роботи підліткової злочинності в 37 країнах. З'ясувалося, тенденції використання інформаційних технологій та необмежений доступ до глобальної мережі Інтернет є актуальною проблемою в кожній державі.

Міністр Станіслав Ніколаєнко вважає, що для її розв'язання необхідно вивчити міжнародний досвід. Питання користування неповнолітніми, зокрема, мобільними телефонами в навчальних закладах має бути врегульовано на законодавчому рівні. Міністерство освіти і релігії Греції, наприклад, обмежило використання апаратів у приміщеннях шкіл і вузів.

Зупинити поширення негативних тенденцій можна тільки спільними зусиллями державних і недержавних організацій, фахівців у галузі педагогіки, психології, медицини, права, соціальної роботи і держуправління, зазначив міністр.

Однією з причин агресивної поведінки дітей та як наслідок зростання правопорушень серед неповнолітніх є послаблення виховної функції сім'ї та недостатній контроль з боку батьків. Але школа теж не може залишатися поза виховним процесом і не впливати на формування особистості дитини.

Що може відволікти від впливу комп'ютера, реклами, високотехнологічних засобів комунікації на психіку і свідомість дитини? Організоване дозвілля і спорт.

Враховуючи це, МОН запровадило в школах фізкультурно-оздоровчий патріотичний комплекс «Козацький гарт».

Міністр вжив заходів, які, на його думку, сприятимуть зупиненню загрозливих тенденцій у молодіжному середовищі.

«Їздили»... на дітях

■ ДО ДОШКИ!

Прокуратура Автономної Республіки Крим перевірила, як дотримуються законодавства про охорону здоров'я та життя в Гвардійській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті. Там виявлено численні порушення законів про охорону дитинства, постанови Кабміну про затвердження норм харчування, наказу МОНУ про порядок розслідування нещасних випадків у навчальних закладах тощо.

Директор школи, зокрема, примусила п'ятьох неповнолітніх працювати у доньки головного бухгалтера в саду: без договору і без нагляду. В результаті діти захворіли.

Та це було не єдине зловживання керівника. Супроводжуючою дітей, що виїжджали на відпочинок у Грецію, була донька директора...

Директора з посади звільнено. Голові Ради міністрів АРК внесено відповідне прокурорське подання, до відповідальності притягнуто спеціалістів міністерства, заступників директора, головбуха, дієтсестру тощо.

Сімферополь.

Ми не просимо грошей — ми просимо змінити податкову політику

Цього року Товариство сприяння обороні України (ТСОУ) відсвяткувало 80-річний ювілей. Створена за радянських часів, організація зуміла знайти своє місце в сучасній системі суспільних координат. Як і раніше, тут займаються військово-патріотичним вихованням молоді, сприяють розвиткові спорту, готують кадри для армії та народного господарства.

— У найскрутніші часи ми зуміли зберегти свою матеріальну базу, і нині з державної скарбниці нічого не просимо. Аби тільки не заважали працювати, — каже голова ТСОУ Володимир Дончак.

Він категорично проти ідеї передати майно громадської організації до державної власності. Адже це означає ліквідувати громадську організацію, яка нині об'єднує близько півтора мільйона осіб, забезпечує роботою та платить зарплату близько 12 тисячам штатних працівників.

— Відомо чимало прикладів, коли державні підприємства штучно доводили до банкрутства, щоб потім продати за безцінь комерційним структурам, — каже Володимир Андрійович. — До речі, ми не підпадаємо під постанову Верховної Ради «Про майно загальносоюзних державних організацій», адже ніколи не були такою організацією. Ми завжди були українським товариством, існували автономно, мали свої виборні органи і статус юридичної особи, перераховуючи певний відсоток коштів у Москву. Практично все майно, що належало державі, ми вже повернули. Дещо залишилося на умовах оренди. Заробляємо для себе самі — за законом громадські організації мають право займатися господарською діяльністю через створення юридичних осіб.

— Чи платять у вас членські внески?

— Так, але вони залишаються у розпорядженні наших первинних організацій — зокрема шкіл та вузів. На здійснення статутної діяльності забираємо частину прибутку своїх підприємств. Більшість з них — це навчальні заклади. Ми створили близько десяти коледжів та технікумів, переважно у сільській місцевості або в райцентрах. Щоб молодь не їхала на навчання до міста, а могла здобути професію вдома. Нещодавно відкрили коледж у Коростені, де готуємо автомеханіків, спеціалістів з ремонту й експлуатації комп'ютерних мереж, а також бухгалтерів-аудиторів. Загалом постачаємо фахівців для народного господарства з 37 спеціальностей. Майже 40 відсотків усіх українських водіїв проходять через наші заклади.

— У вашого попередника ДТСААФ було 16 авіаційно-спортивних клубів...

— І всі вони збереглися досі. Тепер, щоправда, їх доводиться захищати від зазіхань місцевої влади. У Чернігові комусь знадобилося приміщення обласного комітету ТСОУ, в якому розташовується наш авіаційно-спортивний клуб. Перший заступник прокурора області подав позов про вилучення цього майна в державну власність. Суди тривають другий рік. Схожа ситуація в Івано-Франківську.

— Ви задоволені спортивними результатами вихованців ваших клубів?

— Так, але результати були б ще кращі, якби держава звернула увагу на такі спортивні організації. Наші вихованці щороку приносять країні близько 150—180 медалей, серед яких 50—60 — золотих. Тільки ТСОУ розвиває в Україні авіаційний, парашутний та підводні види спорту. У нас існує 11 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, у яких займаються близько шести з половиною тисяч дітей. Секції картингу, авіамодельного чи радіоспорту є мало не при кожному спортивно-технічному клубі. За рахунок тих, хто може платити, приймаємо на безплатній основі пільговиків та малозабезпечених. При цьому підприємства ТСОУ всі податки і збори платять на загальних підставах. Торік перерахували до бюджету майже 20 мільйонів гривень. От коли б ці гроші спрямували на розвиток спорту, на підготовку кадрів та організацію змагань!

На жаль, у нашій країні немає цілісної програми розвитку спортивного руху, яка була б забезпечена усіма організаційними, матеріальними та фінансовими ресурсами. Ми не просимо грошей у держави — ми просимо змінити податкову політику стосовно громадських організацій! Чому з власників наших автотреків чи автодромів стягують таку само плату за землю, як з надприбуткових комерційних структур? Державним підприємствам можуть піти назустріч і якось зменшити платню, а от громадським організаціям — навряд.

— За кордоном існують подібні товариства?

— Так. І не лише в пострадянських державах. У Швеції є товариство сприяння розвитку військово-повітряних сил, яке, до речі, на сто відсотків фінансується державою. Нашому ТСОУ з держбюджету виділяють кошти тільки на розвиток авіаційних видів спорту (в межах 1 мільйона гривень на рік) та на підготовку фахівців для Збройних сил у рамках держзамовлення.

— Незабаром українське військо має стати професійним. Чи звертатимуться тоді до ваших послуг?

— З 2011 року армія має перейти на контрактну систему комплектування. З огляду на це ми надали свої пропозиції до програми реформування Збройних сил. Плануємо готувати фахівців радіолокаційних станцій, зв'язківців тощо. Але ця програма фактично поки що не діє — натомість іде різке скорочення армії. З 1994 року ТСОУ готує для Збройних сил тільки водіїв та крановиків.

Розмовляла
Ганна СМІЛЯНСЬКА.

На знімку: голова ТСОУ Володимир Дончак (**ліворуч**) та керівник прес-служби товариства Володимир Воронков.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

■ **ЗЕМЛЯ**

Хто хапає шматки узбережжя?

«Десять гектарів заповідної землі в межах Ялтинського гірсько-лісового заповідника біля унікального за красою джерела Хоста-Баш опинилися в оренді фірми за сфальсифікованою постановою уряду автономії. Цим завдано істотної шкоди державним інтересам, оскільки порушено встановлений земельним законодавством порядок розпорядження землею, обмежено право користування державою вказаною елітною земельною ділянкою», — наголошував на той час прокурор Криму Віктор Шемчук на своїй, як з'ясувалося, останній прес-конференції перед від'їздом до Києва.

Водночас стало відомо, що, незважаючи на печатку кримського уряду і штамп Республіканського комітету земельних ресурсів, таке рішення взагалі не ухвалювали.

Насправді постанову, на яку посилався Рескомзем під час виділення ділянки фірмі, зауважують у прокуратурі, було ухвалено стосовно надання земельної ділянки іншому підприємству, і не в Ялті, а... в Сімферопольському районі. «Крім цього, на підставі зазначеного договору оренди землі від 12 жовтня 2006 року постановою Господарського суду від березня нинішнього року припинено провадження у справі за позовом прокурора Криму про звільнення самовільно зайнятої ділянки фірмою, що призвело до підриву авторитету органів державного управління», — повідомили у прес-службі прокуратури Криму.

«Якщо у нас печатки Ради міністрів автономії ходять по руках і їх можна ставити де завгодно, якщо сьогодні в Рескомземі на підставі таких рішень уряду приймаються якісь свої рішення, може, є й інші рішення про які ми нині й не здогадуємося?», — запитував В. Шемчук.

За фактом підробки постанови кримська прокуратура вже порушила кримінальну справу, перевірки тривають. Отримати коментарі глави кримського уряду й голови Рескомзему не вдалося — їх чиновники пояснили: «перший надто зайнятий», другий «на лікарняному».

... Нинішнього року республіканська прокуратура порушила п'ять «земельних» кримінальних справ, три з яких передано до суду, і вже внесла близько 350 протестів на незаконне розпорядження землею. Більша частина з них задоволена. Найчастіше земля виділяється на Південному узбережжі півострова, до того ж у чиновників нерідко виникають неузгодження в документах. «Так було виділено, зокрема, землю в Ялті й фірмі «Антал-Південь», — казав Віктор Шемчук. Підприємці просили трохи більш як один гектар, а Ялтинська міськрада віддала їм чомусь... удвічі більше (?!). «Ялтинська міськрада стає добріша, ніж вся радянська влада, — зауважував далі В. Шемчук, — бо ТОВ «Антал-Південь» ніколи не зверталося до Ялтинської міської ради з проханням виділити їм земельну ділянку площею 2,2 гектара. У всіх заявах і документах та погодженнях йдеться про площу в 1,1 гектара землі».

А й справді, що ж тоді відбувається із заповідними землями кримського Південнобережжя загальнонаціонального значення?

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Коли крадуть — не мовчіть

Понад три десятки кримінальних справ, третину з яких спрямовано до суду, близько п'яти мільйонів гривень відшкодувань — такі результати прокурорських перевірок у сфері АПК Хмельниччини. Земля залишається ласим шматком для злодіїв і шахраїв. Кому і як вдається обходити закон, розповів прокурор Хмельницької області Іван Мельничук.

— Уже багато років однією з найбільших проблем для села залишаються розрахунки за роботу, плата за земельні та майнові паї. У багатьох керівників є одна відмовка: господарство бідне, в касі жодної копійки, тому і людям не платимо. Але наведу такий приклад. У Старосинявському районі наші співробітники зацікавились одним господарством, котре не виплатило 40 тисяч гривень зарплати. Коли розібрались, з'ясувалося, що у нього на рахунку було 700 тисяч гривень. Зрозуміло, ні про які злидні і мови не могло бути. Потім, щоправда, керівник пояснював, що гроші пішли на розвиток підприємства. Розумію, сьогодні це надзвичайно важлива складова витрат. Але ж ніяке виробництво нічого не варте без людей. А у нас виходить, що саме ця складова — найдешевша у сільському виробництві.

Можна назвати не десятки — сотні господарств, де людям або не платять, або значно зменшують виплати. Лише в Чемеровецькому та Дунаєвецькому районах після втручання прокурорів селянам було відшкодовано майже мільйон гривень.

Схожа ситуація і з виплатою грошей за користування земельними та майновими паями. Прокурорські втручання допомогли відшкодувати 2,8 мільйона гривень, до відповідальності притягнуто майже шістдесят осіб. На захист майнових паїв селян прокурори подали до суду понад чотири сотні позовних заяв.

— Отже, впливати на ці процеси можна. Чому ж викоренити їх не вдається роками?

— Та тому, що сам закон дозволяє робити багато таких речей, котрі, м'яко кажучи, не на користь людям. Ми боремося із порушником в одному селі, а вони з'являються ще в десятках. Сьогодні борг за користування паєм в області становить мільйони гривень. Є господарства, де людям не відшкодували ні копійки. А скільки випадків, коли під час розрахунків за паї штучно підвищується вартість зерна, яким розраховуються.

— Те, що селянина намагаються обдурити скрізь і всі — не новина. Невже і прокуратура не може поставити перепону таким масовим явищам шахрайств і злодійств?

— Прокуратура не дрімає. Але повторюю, дуже часто закон якщо не дозволяє, то і не забороняє зробити те, що аж ніяк не на користь селянину. Приміром, ні для кого не нова практика, коли сільгосппідприємство оголошують банкрутом, а вже другого дня на його місці створюється зовсім нове, не обтяжене ні боргами, ні зобов'язаннями перед людьми. Тим, хто працював, зрозуміло: обманули. Але формально все зроблено відповідно до закону.

Та й земельні маніпуляції проводяться такі, що навіть без дозволу на торгівлю землею, вона дуже швидко переходить із одних рук в інші, стає приватною власністю.

Ось в Ярмолинецькому районі один із сільських голів склав рішення про визнання права власності на колишні колгоспні приміщення. Він наче забув, що телятник, корівник, сушарка та інше добро уже не належать колгоспу, а розпайовані між людьми. Звичайно, за рішенням зборів воно могло бути переданим в оренду господарству. Але таких зборів ніхто не проводив, людської згоди не питав. Просто чуже майно тихцем зареєстрували за новоствореним товариством. А в результаті людей обікрали більш як на 200 тисяч гривень.

Чи, скажімо, у Полонському районі голова правління сільгоспкооперативу незаконно передав людське майно у банківську заставу. А тепер у людей немає ні грошей, ні майна. І майже в кожному районі прокурори відкривають факти, коли керівники так само незаконно продають людське майно. Коли ж селяни починають бити на сполох, то, виявляється, що повернути чи майно, чи гроші вже дуже проблематично.

— То який же вихід?

— Насамперед кожному власнику треба дбати про своє добро. Адже велике господарство розтягується не за один день. Місяцями і роками люди мовчки спостерігають за тим, як щезає техніка, продається худоба, кудись зникає врожай, і при цьому мовчать. А от коли вже доходить до останнього кілка, починають бити тривогу. Тоді вже вплинути на ситуацію не може і прокуратура. Тому і просимо всіх, щоб не були байдужими. Якщо у селі почались негаразди, щезає майно, не виплачується зарплата — звертайтеся до правоохоронців, просіть захисту у прокуратури. Коли хвороба не задавнена, є надія, що її можна вилікувати.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото Віталія СУДДІ.

Громадський контроль — друг, який лає

■ АКТУАЛЬНО

Друг лає, ворог — хвалить.
Народна мудрість.

«Необхідність введення груп швидкого реагування... мотивована ускладненням оперативної обстановки, підбурюванням особами негативної спрямованості інших засуджених до відмови від прийняття їжі, проявів непокори, зухвалої поведінки, опору представникам адміністрації на дії по вилученню заборонених предметів. В результаті... вилучено 64 предмета.., за вчинення... опору до восьми засуджених застосовано... заходи фізичного впливу та спеціальні засоби (кийки, наручники)».

Це не з рапорту начальника американської тюрми, де бунти, і не тільки кіношні, — справа буденна. Я процитував відповідь Генеральної прокуратури на запит голови правозахисної громадської організації «Донецький меморіал» Олександра Букалова. Вражає не силове приборкання в Ізяславській виправній колонії № 31 Хмельницької області. Приємно вражає, що «око государеве» відреагувало на лист, якого ще кілька років тому не помітило б.

Чи тільки восьмеро і чи тільки синці й садна отримали агресивні засуджені — знають лише там, за колючим дротом. Залишається фактом акт непокори, спричинений, зрозуміло, не райським життям на нарах. Про це свідчить і «нейтральна» фраза із згаданої відповіді: «... на порушення кримінально-виконавчого законодавства щодо матеріально-побутового та медико-санітарного забезпечення засуджених... внесені відповідні акти прокурорського реагування».

Присвята від серця

Четверо з тисячі жителів України перебувають у місцях позбавлення волі, під слідством або затримані. За гратами сьогодні — 159 тисяч громадян, ще близько 200 тисяч — на обліку кримінально-виконавчої інспекції.

Багато це чи мало? Десять років тому засуджених було на третину більше. Проте Президент вважає неприпустимо високим і нинішнє «досягнення» незалежної країни. Помножте ці цифри бодай на п'ять і ви зрозумієте, відчуєте горе й стурбованість сімей, чиї рідні та близькі носять тюремну робу в умовах жорсткого контролю, повного або часткового обмеження реалізації своїх інтересів як особистості.

Безумовно, за злочин винний має бути покараний. Покараний, а не духовно зламаний, не фізично покалічений.

А що суспільство знає про життя злочинця за колючим дротом? Ми ще слідкуємо за його долею до вироку суду, а як зачинилися за засудженим тюремні ворота — втрачаємо до нього будь-який інтерес. Але ж через роки наш рідний, знайомий, сусід, колега повернеться з місць позбавлення волі. Ким? Ізгоєм чи повноцінним членом цивілізованого суспільства?

Це залежить значною мірою від ставлення до засудженого в пенітенціарних установах, в яких працюють 48 тисяч працівників кримінально-виконавчої системи (КВС). Вони зобов'язані дотримуватися закону, захищаючи передусім права, інтереси підопічних камерників.

Чи ефективний цей захист? А яка роль суспільства, що має перевіряти діяльність системи?

Мені довелося брати участь у кількох конференціях, присвячених проблемам громадського контролю.

Одна з них відбулася в Святогорську на Донеччині. Не перша і не остання, де небайдужі вчені і практики шукали і знаходили шляхи реформування кримінальної та кримінально-виконавчої системи в країні. Ініціатором дієвого заходу виступила благодійна організація «Чернігівський жіночий правозахисний центр», який сьомий рік очолює Алла Лепеха.

На зустрічі я зрозумів, що пенітенціарна система, маючи потужну правову базу і досвідчених професіоналів, знаходиться в ролі дитяти без ока при семи няньках.

Професор із Запоріжжя Тетяна Денисова, яка понад 20 років працювала в системі, вважає, що ефективність діяльності КВС залишається низькою. «Умови виконання покарання так і не вдається наблизити до міжнародних стандартів, особливо у слідчих ізоляторах, — каже Тетяна Андріївна. — Якість виховного процесу практично зведена нанівець, відсутні елементарні умови для соціальної адаптації тих, хто вийшов на волю».

Одну із своїх праць декан юридичного факультету Денисова присвятила тим, хто стоїть по різні сторони «барикад»: співробітникам КВС та засудженим. Вона, як і багато інших правозахисників, робить усе, щоб злочинці й працівники установ знайшли спільну мову, уникали конфліктів, проявляли терпіння, співчуття і людяність.

Для досягнення цієї благородної мети багато може зробити й громадськість. А це 1500 спостережних комісій (СК), тисячі педагогів, 1000 священнослужителів, журналісти, яким відчинені ворота колоній не тільки для перевірок, а й для благодійництва, виховної місії. Ревізорів, виходить, більше, ніж психологів, соціологів в установах. Тоді чому час від часу чути там «вибухи» бунтів?

Віз на ентузіазмі

За кордоном вивчають громадську думку перед тим, як відкрити десь тюрму. Місцева влада там не лише контролює, а й допомагає. У нас вона, як правило, і не цікавиться життям за гратами, де не тільки свої закони, а й хвороби, постійний брак коштів, безробіття. Хіба це проблеми лише начальника колонії?

Його колега із Швеції, розповідають, жахнувся, дізнавшись, що тюрму контролюватимуть два десятки організацій. А через рік після призначення усюди казав: "Яке щастя, що є ці 20 організацій".

До речі. ***На II міжнародній конференції в Києві обговорювали ті самі проблеми, що й у Святогорську. Тільки до думок, пропозицій зарубіжних гостей прислухалися не лише наші правозахисники на громадських засадах, а й професіонали з Державного департаменту з питань виконання покарань. А чомусь зібрання в Святогорську, як і інші, проведені Аллою Лепехою та однодумцями, центральний апарат відомства ігнорував. Шкода, бо доморощені рекомендації вчених і практиків аж ніяк не меншовартісні за «заморські». Хоча б тому, що їхній «статут» не завжди підходить до нашого монастиря, про що Алла Лепеха та її колеги зазначали в Києві. У нас, виявляється, різні погляди, зокрема, на діяльність спостережних комісій. В Азії відмовились, приміром, від подвійної функції СК — контролю і адаптаційної роботи. Чи приймати таку модель нам? Там частково фінансуються СК, у нас лише мріють бодай про одну ставку для керівника. Але ж на голому ентузіазмі важкого воза не потягнути.***

За кордоном, констатували учасники конференції на Донеччині, можна за гратами обвінчатися і розірвати шлюб, у нас — тільки «відгуляти» весілля. Про оформлення пенсії в наших колоніях теж не йдеться. «Це треба вирішувати на законодавчому рівні», — наголосила народний депутат Катерина Левченко, закликаючи підготувати відповідні пропозиції.

Учорашній працівник колонії, а нині співробітник Інституту вивчення проблем злочинності Академії правових наук (Харків) Ірина Яковець порушила, відчувалось, наболілу тему: роль спостережних комісій у захисті прав персоналу установ виконання покарань. Справа, підкреслювала вчений, не лише в принижуючих честь людини зарплатах контролерів і вихователів. Дві третини засуджених, за даними дослідників, не терплять втручання адміністрації у внутрішнє життя «зеків», вважають неприпустимим навіть їхній захист. Мовляв, самі розберемося. То можна уявити, як працюється службам, які, з одного боку, мають забезпечити дотримання законів і дисципліни, а з другого, зважати на «контингент», який «сам розбирається»... Та він взагалі нікого в авторитетах не тримає, той «контингент». До громадських організацій, скажімо, ставиться тільки як до благодійників. «Ви до нас не з контролем, а з подарунками приходьте», — кажуть. А до працівників колоній, зрозуміло, палкого кохання не виявляють.

Розібрати барикади

...«Донецький меморіал» створено ще 1989 року, отже, його керівник Олександр Букалов має чи не найбільший досвід у царині захисту прав та інтересів громадян. Він справедливо вважає, що громадський контроль слід відрізняти від громадянського, який здійснюють і недержавні, і державні структури, і частиною якого є громадський контроль. Його непокоїть, що не виконується вимога про обов'язковість мати в складі спостережних комісій бодай половину представників громадськості; що СК керують чиновники, недостатньо обізнані зі специфікою роботи комісій, з положеннями не лише Європейських пенітенціарних правил, а й нормами вітчизняного кримінально-виконавчого законодавства. Як результат — імітація діяльності більшості СК.

Учасники Святогорської конференції висловлювали й інші «крамольні» ідеї: колонії слід передати регіональній владі і відповідальність за їхню діяльність покласти на громади; чинне положення про СК треба негайно скасувати, розробити нове з урахуванням громадської думки; рішення СК мають бути обов'язковими для виконання, а не мати лише рекомендаційний характер; створювати, як того хоче Департамент, відомчий вуз не має потреби — достатньо, мовляв, факультету. Чимало уваги приділяли учасники дискусії питанню моніторингу, проведенню якого в установах, м'яко кажучи, не сприяє Київ.

А тут, певне, скажуть на це: пропонувати легше всього. Упевнений: за кожною ідеєю відомих у країні правозахисників треба бачити їхню готовність реалізовувати її. Для цього треба лише сісти за «круглий стіл». І мати бажання вислухати однодумців, які не менше, ніж державні мужі, бажають істинного реформування кримінально-виконавчої служби.

Іван ІЛЛЯШ.
Київ — Донецьк — Київ.
Мал. Віктора ПОПОВА.

Іди, дивись і пам'ятай

130 документів таємного діловодства радянських спецслужб, оперативно-статистичних звітностей, свідчення очевидців великого голодомору — це матеріали виставки «Розсекречена пам'ять» у Черкаському обласному краєзнавчому музеї.

Організатори виставки — працівники Служби безпеки України, вже показали найтрагічніші сторінки української історії у Донецьку, Луганську, Чернігові, Полтаві, Сумах, Харкові. У Черкасах експозицію «Розсекреченої пам'яті» щодня відвідують школярі, студенти, ветерани війни і праці, широка громадськість.

— Мені йшов шостий рік, коли почався голод, — розповідає відвідувач виставки, учасник війни Іван Мамренко. — Але всі страхіття закарбувалися у дитячій пам'яті на все життя. Пам'ятаю, як у тридцять третьому хоронили наших сусідів — матір і її вісімнадцятирічну доньку. Померли вони мученицькою смертю — поївши каші із зелених колосків ячменю. Поховали їх, чорних і виснажених, прямо у рядні, у садку під яблунею. Ніколи не забуду: яскравий, сонячний день, і дві смерті, страшні похорони...

Його слова ілюструють документальні знімки Тридцять Третього. Їх на виставці багато і оглядати їх без щему серця неможливо. Як неможливо усвідомити, що в Україні є ще люди, котрі заперечують факт голодомору та свідомого винищення сталінським режимом мільйонів людей...

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

На знімку: Іван Мамренко (**другий праворуч**) на виставці «Розсекречена пам'ять».
Фото автора.

■ ТРАГЕДІЇ

Там ДТП, там весілля...

Одинадцять осіб потрапили до лікарень Житомира після того, як у центрі міста ЗІЛ зіткнувся з маршрутним таксі «Тернопіль—Київ». Сталося це за кілька кварталів від автостанції. Травми різні: від відкритого перелому стегна до струсу мозку. Вдалося уникнути гіршого: з протараненої маршрутки почало витікати пальне, а з ЗІЛа — газ. А з найвіддаленішого села Копище, що на кордоні з Білоруссю в Олевському районі, до лікарні потрапило три десятки чоловік, у тому числі кілька дітей дошкільного віку. Усі вони були на весіллі.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

У Києві нагороджено переможців літературного конкурсу «Коронація слова-2007»

Затверджено державну програму «Українська книга-2007». Голова Держкомтелерадіо Едуард ПРУТНІК *(на знімку)* **вважає, що вперше ця програма формувалася прозоро і демократично**

Берегиня Шевченкових скарбів

Життя цієї вольової й цілеспрямованої жінки, закоханої у справу, за яку взялася, справді схоже на подвиг. Дарма що в тридцяті роки минулого століття вона не місила ногами бетон під час зведення Дніпрогесу, хоча подібне «геройство» учорашніх селянок упродовж десятиліть оспівувала тодішня компартійна пропаганда; дарма що не була вона послідовницею стахановського руху в промисловості чи п'ятисотенницею на бурякових ланах у перші п'ятирічки СРСР. Та мусимо визнати, що Єлизавета Омелянівна Середа, про яку наша мова, була справжнім подвижником, бо все життя присвятила збереженню і популяризації реліквій, пов'язаних із творчістю та життям нашого генія й пророка Тараса Шевченка.

Її жертовність заради цієї справи і нині вражає. Єлизавета Омелянівна не зрікалася її навіть у найважчі роки. Тоді, коли на руках було двійко малолітніх синів, коли на все українське йшов тотальний наступ. За кілька днів до вступу німців у Київ у 1941 році жінка рятує тисячі музейних експонатів, які мали евакуювати, а насправді викинули поблизу Дніпра. Якраз у цей час переживала й особисту трагедію: її чоловіка, декана філфаку столичного університету Макара Олексійовича Русанівського сатрапи НКВС «как активного участника контрреволюционной группировки при Киевском госуниверситете» заарештували й кинули у Лук'янівську тюрму, де й пропали його сліди.

У період окупації Києва фашистами вона також оберігає ці скарби, працює одночасно науковим співробітником, бібліотекарем, лаборантом і навіть касиром музею. У 1942-му, й особливо у 1943-му, коли гітлерівці почали цупити експонати й вивозити до Німеччини, Є. Середа зі своїми батьками переховує їх по шкільних підвалах. Не зійшла ця мужня жінка з обраної дороги й у перший повоєнний рік, коли багатьох, хто перебував на окупованій гітлерівцями території, як «изменников родины» всіляко принижували й виганяли з роботи.

А боронити, досліджувати й пропагувати Шевченкову спадщину берегиня почала у 1933-му в Харкові, тодішній столиці України. Недавня випускниця тутешнього інституту соціального виховання влаштовується на роботу в НДІ Т. Шевченка і заодно працює консультантом Наукової бібліотеки імені Короленка. Упродовж кількох років вона систематизувала музейні цінності, готувала тексти й коментарі до III і IV томів академічного видання творів Т. Шевченка, статті для газет та журналів. Музею Кобзаря як такого ще не було. Тодішній НДІ та Картинна галерея творів Тараса Шевченка, як згодом розповів у книжці «Хіба минає все минуле?» в'язень сталінських ГУЛАГів відомий літературознавець Анатоль Костенко, із яким у 30-ті роки працювала Єлизавета Середа, і стали основою та попередником музею Т. Шевченка. У вересні 39-го, уже в Києві, наукового працівника Інституту української літератури АН УРСР (колишній НДІ Т. Шевченка) Є. Середу призначили відповідальною за перегляд експонатів для майбутнього музею у дорожній комітет Південно-Західних залізниць. Уперше музей відкрили у квітні 1941 року в Маріїнському палаці столиці.

Коли почалася війна, жінка змушена була залишитися в Києві з малолітніми дітьми та хворими батьками. Крім того, жевріла надія, що зможе відшукати зниклого без суду та слідства чоловіка. Музейні ж скарби — а це сім тисяч найцінніших експонатів — мали евакувати. Їх запакували в 11 ящиків і начебто відправили на Схід. А коли до вступу німецьких танків у Київ залишилися лічені дні, якийсь солдат прибіг до музею і сказав, що біля Ланцюгового мосту лежать 11 ящиків із написом «Музей Т. Шевченка». Довелося і тут усе брати на себе. Ледь випросивши полуторку в лейтенанта, який командував переправою через Дніпро, Є. Середа разом із хворим батьком завезла їх знову до музею. Після того, як підсушили й перепакували реліквії, берегиня все-таки зуміла відправити їх на Схід, де й зберігалися вони в годину лихоліття (у Новосибірську) поруч із творами з Третьяковської галереї.

Через день після визволення Києва від фашистів Наркомат освіти призначає Є. Середу в. о. директора Державного центрального музею Т. Шевченка і старшим науковим співробітником Будинку-музею Кобзаря. Про її внесок у створення музею Тараса Шевченка говорить хоча б такий факт: 14 вересня 1944 року Єлизавета Омелянівна передала зі сховища 540 одиниць експонатів, чимало з яких вона зі своїм батьком зберегла під час війни. Серед них — 256 живописних і графічних картин та 78 кліше із Шевченкових праць. У червні 45-го подвижницю культури й духовності нагородили медаллю «За доблестный труд в Великой Отечественной войне»; про її самовіддану працю з порятунку спадщини Шевченка писала й газета «Правда України».

...На вечорі з нагоди 100-річчя від дня народження Є. Середи, котрий нещодавно відбувся в Національному музеї Т. Шевченка, її колеги, науковці, друзі, рідні згадали добрим словом берегиню, яка віддала музею п'ятдесят літ напруженої праці, розповіли про її науковий внесок до спадщини Кобзаря. Присутні також переглянули документальну стрічку «Із сяєва років печальних», яку створив у 1992 році кінорежисер Олександр Косінов за сценарієм її молодшого сина Ігоря Русанівського. До речі, у фільмі є досить промовиста деталь. Коли запитали Єлизавету Омелянівну, що значить для неї Шевченко, вона, не вагаючись, коротко відповіла: «Все!»

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Перший крок? Ні, перше па!

Фестиваль дитячих балетних вистав «Гран-па» пройшов у Донецьку вчетверте. За правилами, учасниками фестивалю можуть стати лише колективи, які покажуть нові постановки. Хоча, як каже представник оргкомітету Ніна Рябенька, бажаючих привезти просто дивертисмент, а не виставу, було вдосталь. «Жертвою» суворих правил стали навіть господарі свята: цього року в афіші не було школи хореографічної майстерності Вадима Писарєва. Як пояснив сам Писарєв, новий дитячий балет не встигли підготувати. І оргкомітет вирішив не робити винятку для донеччан.

До шахтарської столиці приїхали шість колективів. Київська муніципальна академія танцю відкрила фестиваль одноактним модерн-балетом «Чи почуєш ти мене?», постановка австрійського хореографа українського походження Алекса Урсуляка. Його ж названо кращим педагогом фестивалю. За дитячими виставами можна було здійснити кругосвітню подорож. Дитячо-юнацький театр танцю «Ритми планети» привіз балет-фентезі «Легенди Егейського моря» та етнобалет «Єгипетської пустелі міражі», зразковий ансамбль класичного танцю «Ноктюрн» із Одеси — постановку «Казки Віденського лісу», а Київський хореографічний коледж — свою версію «Кармен». Вихованці Харківської хореографічної школи показали класичну «Попелюшку», а Башкирське хореографічне училище імені Нурієва — осучаснену «Пахіту». Всього у фестивалі взяло участь понад 300 танцівників віком від 12 до 18 років.

— Ми прагнемо, щоб учасники фестивалю не лише показали себе, а й самі дивилися, — каже художній керівник Донецького академічного оперного театру Вадим Писарєв. — Тому під час гала-концертів на сцену виходитимуть дорослі професіонали з України, Кореї, США. Щоб маленькі артисти бачили, як зірка поводиться на сцені, як накладає грим. Це дуже важливо.

Співорганізатори свята — компанія «Київстар» та Благодійний фонд Вадима Писарєва «Творчий олімп». Майбутні «зірочки» та творчі колективи отримали в подарунок ноутбуки, відеокамери, mp3-плеєри та інші корисні призи. Справжнім відкриттям фестивалю назвали студента четвертого курсу Київської муніципальної академії танцю Дмитра Шарая. Вразив номер «Пізнання» на музику Альбіноні в постановці Ейфмана. Свого часу цей номер у виконанні В. Писарєва став сенсацією міжнародного фестивалю «Зірки світового балету». Тепер метр балету передав творчу естафету юному киянинові й став консультантом під час роботи.

Оргкомітет відзначив також киянку Дарію Лифаренко й харків'янку Олександру Ляшенко. Запам'ятайте ці імена: можливо, за кілька літ вони великими літерами будуть написані на афішах.

Ліна КУЦ.

На знімку: адажіо з балету на музику С. Прокоф'єва «Ромео і Джульєтта» виконують студенти Київської муніципальної української академії танцю Юлія Верлан та Дмитро Шарай.

Фото надане відділом зв'язків із громадськістю Донецького відділення компанії «Київстар».

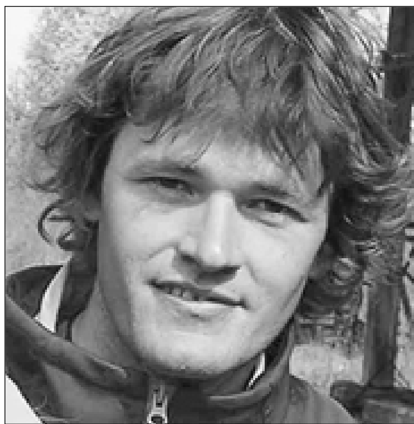
Австралійський мандрівник Тімоті Коуп знайшов карпатські скарби

■ **ПОДІЯ**

Знаменитого австралійського мандрівника і письменника Тімоті Коупа, який перебуває нині на Гуцульщині, можна привітати зі своєрідним ювілеєм. Рівно три роки тому він розпочав свою подорож з Монголії до Угорщини, щоб пройти слідами Чингісхана. Тоді Тімоті гадав, що подолає 10 тисяч кілометрів верхи на коні за півтора року. Та шлях з Монголії через Казахстан і Росію тривав два роки. І ось уже рік Тімоті мандрує Україною.

Мандрівник затримується в дорозі, бо не просто милується краєвидами. Тімоті Коуп вивчає місцеву культуру, спосіб життя людей, природні умови. Підсумком подорожі має стати документальний фільм, який замовила йому австралійська телерадіокомпанія. Тімоті обіцяє згодом написати й книгу про побачене і почуте. Досвід у нього є. У попередніх мандрах, а він блукає світами вже літ десять, Коуп зняв два документальні фільми та написав книги про туризм в Росії, Монголії і Китаї.

Коли пишуться ці рядки, мандрівник досяг знаменитого гуцульського села Криворівні Верховинського району. Це село ще називають «карпатськими Афінами», бо колись тут бували десятки видатних людей української культури. Отож тутешні гуцули не дуже здивувалися, побачивши незвичну кавалькаду на в'їзді в село: вершник на коні, за ним двоє коней з поклажею і пес, що не відстає від господаря впродовж усієї подорожі.

Спершу незнайомця прийняли за цигана! А потім гостинно відкрили перед ним і серця, і двері домівок. Тімоті Коуп зупинився у місцевого пароха отця Івана Рибарука — людини високодуховної, толерантної і шанованої у селі. Чоловіки знайшли спільну мову. Зробити це було неважко, бо Тімоті щиро хоче пізнати життя, побут, традиції і звичаї гуцулів, а отець Іван не менше бажає йому все це показати, бо гаряче любить свій край. Тож австралієць зробив у Криворівні невеликий привал. Зазвичай він проходить щодня близько 30—40 км. А нічліг просто неба для нього звична річ, адже Тімоті Коуп — експерт з екстремального туризму (знавець Антарктиди, Австралії, Нової Зеландії). У 1999—2000 роках з приятелем здійснив велопробіг з Петербурга до Пекіна. У 2001 році з трьома канадцями проплив на човні Єнисеєм від Байкалу до Льодовитого океану. 2005 року його обрали до Британського географічного товариства. І ось всесвітньо відомий мандрівник, якому всього 28 років, знайомиться з Гуцульщиною.

...Як колись сирени не відпускали від себе Одіссея, так гуцули своїми звичаями і мелодіями, невичерпною гостинністю зачарували австралійця. Днями з Сіднея до Івано-Франківська прилетів його співвітчизник Майкл Ділон, щоб зняти на Гуцульщині відеоматеріал для майбутнього фільму. Двоє мандрівників поринули в гуцульську стихію: слухають народні пісні та мелодії, розглядають небачені музичні інструменти — трембіти, цимбали та сопілки, інкрустовані тарелі та шкатулки, пухнасті барвисті ліжники, милуються писанками та вишуканими узорами на вишитих сорочках та подушках. Все хочуть побачити, скрізь побувати, а найперше — зустрітися з народними майстрами, які вміють творити такі дива. А ще — скуштувати страв місцевої кухні, запізнати народні звичаї і обряди. Та й гори поряд кличуть до себе. З їх вершин іноземці планують зняти неповторні карпатські краєвиди. І встигнути з цим мають до великого культурно-мистецького свята «Полонинське літо», яке відбудеться в червні на полонині «Запідок» поблизу Верхнього Ясенова Верховинського району, де покажуть стародавній звичай проводів пастухів овець на полонину. Австралійські мандрівники, як виявилося, вже наслухані про Гуцульщину — з собою вони мають австралійський журнал з великою публікацією про Криворівню!

Тімоті Коуп бачив багато див у світі, але вражений самобутністю гуцульського краю. На його думку, регіон має унікальні мистецькі речі, скарби найвищого рівня, які варто показати всьому світові та розповісти про умільців, які їх створюють.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото Володимира САУЛЯКА.

Пісня і діти ждуть інвестицій

Цей дім на вулиці Шевченка відомий нашим дідам як земська лікарня, їхнім дітям — як міськомунгосп. А внуки отримали цю чудову архітектурну пам'ятку як дитячу хорову школу.

Про такий дарунок місцевої влади в радянські роки говорити не випадало, дарма що понад десятиліття в Кам'янці вже діяла знана в Україні дитячо-юнацька хорова капела «Журавлик», яка не мала власної оселі. Її юні співаки отримали лише від Української держави. Сповнені світлою вірою, хористи гуртом посадили калинові кущі на пагорбі біля школи. Щоправда, довелося робити це ще вісім разів: кущі виривали з корінням недоброзичливці, яким не хотілося мати ні своєї держави, ні мови, ні пісні. Та й саме рішення про передачу будівлі дітям витримало аж чотири депутатські запити колишнього депутата Хмельницької облради (нині автора цих рядків). На щастя, підтримав тодішній міський голова Михайло Аносов.

Щоразу, потрапляючи в цей куточок міста, насамперед шукаю очима калину, що нині розрослася — гілляста, розкішна! Така ж багата і рясна здобутками й історія дитячої хорової школи. Вона стала справжньою кузнею кадрів для української культури та Мистецтва: її учні перемагають на престижних всеукраїнських та міжнародних конкурсах, її випускники поповнюють ряди студентів столичних Національної музичної академії, вищого музучилища імені Глієра, Театрального університету та Університету культури. Наталя Шевчук нині — студентка консерваторії в Майнці (Німеччина), Олена Сура — в Чизені (Італія). Хор «Журавлик» завоював прихильність не лише вдома, він гідно репрезентував Україну за кордоном — в Іспанії, Німеччині, Польщі. Нещодавно капела випустила диск колядок та щедрівок.

У кожного дитища є батько. І «Журавликом», і школою опікується відмінник народної освіти Іван Нетеча. Цьогоріч і в директора ювілей — 35 років творчої діяльності, 60 — від дня народження. Сотні концертів, ювілейні акції, які він великий мастак організовувати, — справжнє свято для кількох поколінь співаків та їх шанувальників.

А колись цей задум здавався надто сміливим — відкрити у стотисячному місті третю в Україні хорову школу! Наказ підписав тодішній міністр культури Юрій Богуцький. І школа — живе! Сьогодні в нас таких закладів обмаль. Чи не час для нових міністерських наказів? Досвід показує, що інвестиції, вкладені в дітей і в музику, не бувають марними.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімках: під цим дахом щороку зростають 300 хористів; емблема школи.

Фото автора.

«І тим самим підривав основи імперії...»

Петро Калнишевський, наш останній кошовий отаман, знов опинився в тюремній ямі! Його запроторили туди вже нині... разом із заслуженим артистом України кінорежисером Володимиром Савельєвим, автором кіносценарію багатосерійного фільму.

Запроторили разом з групою однодумців. Цього разу роль Катерини II зіграла Комісія з питань державних закупівель на чолі з В. Пилипенком. Кошовий Петро Калнишевський завинив перед імператрицею Катериною II тим, що «завел собственное хлебопашество» в Україні і тим самим підривав «основы престола российского, ибо область возжелал сотворить независимую» (Україну. — Д. К.), за що і був засланий довічно в Соловецький монастир, в тюремну яму, де просидів понад 25 років.

Володимир Савельєв захотів зробити фільм про Калнишевського. Три роки він створював сценарій телесеріалу «Лицар Дикого поля». Його високо оцінила експертна комісія Міністерства культури і туризму України. А ось експертна оцінка фахівців Києво-Могилянської академії: «Сценарій має велике пізнавальне значення, він дуже динамічно, на високому художньому рівні передає суть історичних подій того часу» (доктор історичних наук, професор Ю. Мицик); «Кінопроект В. Савельєва заповнює певні важливі прогалини в нашому баченні історичної долі України! Йдеться про певні сторінки української історії, які були досі невідомі чи не були оцінені належним чином» (доктор філософських наук, лауреат Шевченківської премії, професор Сергій Кримський). Як слушно каже кінорежисер Олександр Муратов про кінопроект В. Савельєва, «щоб це справді дивився широкий глядач, треба витратити не 10 мільйонів, а щонайменше 30. І робити такий собі козацький вестерн, який дивитимуться в усьому світі, і він не тільки окупиться, а й дасть прибуток. Хоча, чесно кажучи, і 10 мільйонів баксів — це не сума для справжнього бойовика». Отже, судячи з цих та інших відгуків фахівців (Інститут української археології та джерелознавства ім. М. Грушевського, Благодійний фонд ім. П. Калнишевського, Всеукраїнська асоціація дослідників фольклору та інші), кінопроект начебто вдався?!

Яка ж причина відмови новоствореної «спеціальної комісії»? Ось вона: «...Не надано документів, які б у повній мірі підтверджували факт закупівлі, пов'язаної з захистом прав інтелектуальної власності, як підстави для застосування процедури закупівлі в одного учасника»!

У кого, вибачте, закупівлі і чого? Якщо у мене, як автора книг про П. Калнишевського «Соловецький в'язень» (1991), «Од Калниша вісті...» (2002, 2004) та інших, в мене, як автора цих досліджень (а діяльність Калнишевського я вивчаю з 1968 року), то я не заперечую проти їх екранізації чи використання для створення майбутнього серіалу Володимира Савельєва — отже, цю проблему можна вважати вирішеною. Якщо буде треба, ми можемо оформити цю угоду юридично. Але з цього формулювання відмови просто неможливо щось зрозуміти, абракадабра якась...

Катерина II була точніша у своїх звинуваченнях!

— Та це просто відписка чиновників комісії, яка вже зникла, бо розформована, — відповіли в Науково-дослідному центрі судової експертизи з питань інтелектуальної власності.

Вирок Катерини II коштував Петру Калнишевському 25 років ув'язнення, а Україні — зруйнування Запорозької Січі.

Вирок «спеціальної комісії» коштує Савельєву і його однодумцям «ув'язнення» в чиновницькій ямі, а Україні — остаточного зруйнування кінематографа, бо таких відмов — 25! Тобто жодного фільму на кіностудії імені Довженка за держзамовленням! А це банкрутство останнього флагмана національного кіно, бо Одеської і Ялтинської студій та «Укртелефільму» вже практично не існує!

А державні кошти, передбачені на розвиток кіно, в кінці року повертаються в держбюджет як «незатребувані». Може, для того й було створено «спеціальну комісію»? Бо як тоді зрозуміти існування:

а) експертної комісії Міністерства культури;

б) тендерної комісії Міністерства культури?

Навіщо вищезгадані «експерти», фахівці і відповідальні чиновники з Мінкультури? І взагалі, який може бути тендер на єдине творіння автора, коли є режисер і продюсер? Тендер на що? На те, хто скоріше збанкротить клаптик національного кіно?!!

— Це не помилка чиновника! — каже Володимир Савельєв. — Це геноцид українського кінематографа!

«През незгоду всі пропали, самі себе звоювали!» — це ще 200 років тому Іван Мазепа спророкував.

Колись Туган-Барановський, а потім його учень, лауреат Нобелівської премії Леонтьєв проголошували: «Стратегія економіки країни — добробут простої людини, її культури»! Тобто нема добробуту простої культурної людини — нема країни!!! Нема культури — нема добробуту! Нема — незалежності.

Данило КУЛИНЯК,
письменник, директор Всеукраїнського благодійного фонду імені Петра Калнишевського.

Про націю, яка переборола смерть

Справді титанічну працю виконала головний бібліограф Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету Оксана Люта у співавторстві з виконувачкою обов'язків доцента Карпатського університету імені Августина Волошина Лесею Смочко, уклавши бібліографічний покажчик «Голодомор 1932—1933 рр. в Україні». Науковим редактором став доктор історичних наук, професор, ректор УжНУ Микола Вегеш, рецензував видання член Національної спілки письменників України Юрій Керекеш.

Оксана Григорівна, знаний бібліограф, — автор багатьох інших покажчиків, зокрема, «А мова — як море...», «Олена Теліга», «Василь Пачовський», «Пласт на Закарпатті». Спільно з колегами вона видала й бібліографічні покажчики відомих закарпатських просвітителів Юрія Венеліна-Гуци, Олександра Духновича. До бібліографічної розробки теми голодомору, як зазначає в передньому слові доктор історичних наук кафедри історії України УжНУ професор Сергій Федака, Оксана Люта звернулася ще під час 60-річчя цієї сумної події. Тоді до покажчика ввійшло 377 назв, уміщених на 31 сторінці. Нинішній набагато ширший і повніший. У ньому зібрано літературу із 1933-го по січень 2006 року, а також публікації з друкованих видань областей України, колишнього СРСР, далекого зарубіжжя та документи з державних архівів, які засвідчують свідоме й насильницьке винищення українців (1153 позиції). Усе це систематизовано в 11 розділах. У тому числі й таких, як «Демографічні втрати України в 30-ті роки», «Симпозіуми, конференції, вечори, присвячені подіям 1932—1933 років», «Діти 33-го», «Спогади очевидців», «Голодомор у мистецтві, кіно й живописі». До речі, в бібліографічному довіднику серед загальноукраїнських періодичних видань лідирує «Голос України». До переліку увійшло 37 публікацій. Окрім офіційних документів цієї тематики, виступів відомих політиків, поетів та прозаїків України натрапляємо на імена наших колег Людмили Коханець, Олени Івашко, Миколи Нечипоренка, Володимира Королюка, Григорія Грини, Миколи Косого, Любові Левицької, Віри Шпильової, Олега Бондаря, Володимира Підвисоцького, Олександра Клименка.

Видання, що вийшло накладом у 2000 примірників за сприяння обласної держадміністрації, адресоване вчителям, учням, студентам, викладачам вузів, бібліотечним працівникам, усім тим, хто цікавиться історією нашого народу.

— Закарпаття, як і вся Західна Україна, на щастя, не зазнало голодомору 30-х, — каже Оксана Григорівна. — Тому цей бібліографічний довідник може стати насамперед у пригоді вузам та бібліотекам тих регіонів України, котрі пережили те лихоліття. Наразі маємо ще 600 примірників. Проте є певні труднощі в їх надсиланні. Власним коштом зробити це непросто, а меценатів, на жаль, нема. Тим, хто хоче придбати довідник, слід звернутися до нас і сплатити лише поштові послуги.

Оскільки часові межі документів, що ввійшли до збірника, завершуються січнем минулого року, Оксана Григорівна продовжує роботу над їх розширенням. Уже зібрано понад 200 нових позицій. Зокрема й тих, що стосуються голоду 1946—1947 років. Невтомний бібліограф сподівається на підтримку в перевиданні збірника.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

«Кінотур» сурмить збір

Фестиваль екранних мистецтв «Кінотур» знову запрошує подавати роботи на творчий конкурс. Житомирська обласна спілка ветеранів афганської війни та громадське об'єднання мистецтв «Аполлон» проводять його вже четвертий рік, щоб привернути увагу телекіномитців до людини в погонах.

«Кінотур-2007» проходить за сприяння Національної спілки кінематографістів України. Його присвячено 120-річчю з дня народження кінорежисера Івана Кавалерідзе, пам'яті письменника Василя Земляка та 15-річчю формування українського миротворчого батальйону. Переможців чекають відзнаки в 14 номінаціях: «Армія і підліток», «Кордон», «Бойова козацька слава», «Спецназ у дії» і навіть «Охоронці лісу». Буде проведено майстер-класи та перегляд фільмів-учасників. Фестиваль пройде в Житомирі з 26 по 28 жовтня. Є надія, що цього року він знову збере широке коло учасників із України, Росії, інших країн.

Олексій КАВУН.

Житомир.

На задвірках історії опинилися пам'ятники відомим людям

У селі Вовковиї Демидівського району відомих людей з постаментів «переселили» на самісіньку околицю у дикі зарослі. Не віриться, що не так давно вони були в центрі уваги і про них вивчали історію.

З погруддям Леніна все зрозуміло: із здобуттям Україною незалежності почали переосмислювати ленінську символіку. Однак така само доля спіткала і пам'ятник радянському розвідникові Миколі Кузнецову, чиїм ім'ям свого часу було названо місцевий колгосп. Пам'ятник героєві стояв на видному місці — у парку біля Будинку культури. Був час, коли молоді подружжя, які ставали на рушник щастя, клали до його підніжжя квіти. Нині цього немає... Бо канув у небуття колгосп імені Кузнецова, а сотні гектарів неораних земель чекають дбайливіших господарів. Та й з роками забулася традиція класти квіти до монументів. Тепер обідрані пам'ятники стоять по обидва боки виїзної (до лісу) дороги — бовваніють на задвірках вовковиївської історії.

Однак історія — не пам'ятник. Хоч би яка вона була — біла чи чорна, її не знищиш, не викреслиш, не перепишеш. На нашу думку, правильно чинять по закордонах, коли не викидають, а навпаки, збирають докупи усі колишні монументи, погруддя і роблять унікальні виставки про тих, хто зійшов з історичної арени, щоб, дивлячись на них, молодь пізнавала минуле і робила висновки на майбутнє.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

До 35 осіб зросла кількість пацієнтів Олевської районної лікарні, що на Житомирщині, які потрапили сюди після весілля, *повідомляє наш кореспондент Олексій Кавун*

Пропаганда престижності здоров’я повинна стати національною доктриною, заявляє міністр у справах сім’ї, молоді та спорту України Віктор КОРЖ *(Укрінформ)*

Степан Рудницький повернувся на Батьківщину

На будинку на бульварі Т. Шевченка, 2, у Тернополі з’явилася стела з барельєфом видатного ученого-географа академіка Степана Рудницького.

Він мешкав тут у 1879—1891 роках. Коріння його родоводу на Тернопільщині, затим шляхи пролягли до Львова, Відня, Берліна, Праги. Уже відомим ученим він повернувся в Україну, жив у Харкові, Києві. Закінчилось його життя, як і багатьох представників української інтелігенції, трагічно: 1937-го вченого розстріляли в урочищі Сандармох у Карелії.

Степан Рудницький вважається основоположником національної наукової географічної школи. Він першим визначив справжні кордони України. Його багата наукова спадщина стала доступною нам завдяки невтомній пошуковій праці професора Пряшівського університету (Словаччина), українця за походженням Миколи Мушинки. Він створив фонд відродження пам’яті Степана Рудницького, зібрав його архів. До Тернополя пан професор привіз 50 листів Степана Рудницького, а також дубовий стіл, за яким працювали батько і син Рудницькі. З нагоди 130-річчя від дня народження академіка академій багатьох європейських держав 2007-й рік на Тернопільщині оголошено роком Степана Рудницького.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Годиннику — 500 років

У Німеччині виявлено унікальний, перший у світі кишеньковий годинник, виготовлений середньовічним майстром ще у XVI столітті.

А починалася ця історія зовсім у стилі андерсенівських казок. Одного разу, а точніше — 2002 року, в Лондоні учень годинникаря придбав за копійки на блошиному ринку скриньку зі старими інструментами. Коли вдома він її відкрив, то серед іншого залізяччя побачив годинниковий механізм у круглому, наче яблуко, металевому корпусі.

Молодому чоловіку вдалося вдихнути життя у цей годинник, і він став знову відбивати хвилини та години. Проте незабаром новий господар продав годинника колекціонеру, котрий дуже зацікавився походженням цього досить древнього механізму, батьківщиною якого, як він вважав, була Німеччина.

Колекціонер передав годинник на ретельну перевірку відомому експерту з Нюрнберга Людвігові Енгельгардту. З допомогою рентгенівського аналізу було встановлено, що механізм виготовлено із криці XIV століття. А ще одна експертиза підтвердила, що позолота та залишки срібла в оздобленні годинника теж мають півтисячолітню історію.

І тоді головний експерт зробив сміливий висновок: цей годинник створив нюрнберзький майстер середньовіччя Петер Хенляйн. Про це свідчили і літери ПХН: Петер Хенляйн, Нюрнберг, 1505 рік. Це був перший у світі кишеньковий годинник.

Крім того, знайдений механізм порівняли із двома іншими старовинними годинниками роботи німецького майстра, що зберігаються у Німецькому національному музеї та в одному із музеїв Бостона (США). Вони виявилися цілком ідентичними. Ось тому і зроблено остаточний висновок: кишеньковому годиннику у вигляді яблука рівно 500 років і зробив його теж нюрнберзький майстер Петер Хенляйн.

До речі, саме цьому майстрові, Петеру Хенляйну, в Нюрнберзі, який у середні віки вважали світовим центром з виготовлення годинників, встановлено пам’ятник.

Неля ГЛУЗОВА.

Мюнхен.

Чиновники помилилися і... до Луцька проклали залізницю

Прихід першого поїзда в місто над Стиром нагадує легенду, а втім, це — історичний факт

Сьогодні Луцьк важко уявити без залізниці. Проте проклали її сюди майже на двадцять років пізніше, ніж до Ковеля. Сталося це за досить кумедних обставин. Влітку 1890 року, під час військових маневрів, цар Олександр III вирішив побувати в повітовому місті Луцьку. Він поцікавився в одного із своїх вельмож, чи є до Луцька залізниця. Глянувши на мапу, той побачив станцію Луцьк (нині Ківерці) і відповів ствердно.

Честь мундира чогось таки була варта

Уже після наради з’ясувалося, що станція з такою назвою розташована на залізничній вітці Київ—Брест—за 11 верст від повітового центру. Щоб зберегти добре ім’я чиновника і не завдати царю незручностей, вирішили негайно прокласти до Луцька залізницю. З Барановичів і Яблунної викликали четвертий залізничний батальйон, мобілізували населення. По профілю, близькому до нуля, без великих земляних робіт, по твердому грунту вдалося швидко прокласти полотно. Роботи почалися 1 серпня, а 19 серпня Луцьк з’єднали із залізничною віткою, по якій вже 20 серпня пішов перший ешелон з військами, а 22-го відкрився рух поїздів (дві пари в день, з середньою швидкістю 15 верст за годину). На місці тимчасового металевого навісу згодом спорудили залізничний вокзал, у приміщенні якого нині розміщено ресторан «Світлофор».

Довгий час станція Луцьк була тупиком. Перша спроба позбутися цієї незручності була зроблена в 1910—1911 роках, коли вирішувалося питання про будівництво залізниці Холм—Дубно—Чорний Острів. До того, щоб ця колія пролягла через Луцьк, міська дума залучила в Петербурзі повіреного з нотаріальним дорученням Ігнатія Кнолля, який мав лобіювати це питання серед столичних чиновників. Однак його місія завершилася безрезультатно, за що розгнівана луцька дума не виплатила пану Кноллю обіцяного гонорару. Згодом почалася Перша світова війна, і проектування цієї залізниці припинилося.

Цікавою є й історія прокладання вітки Луцьк—Стоянів (прикордонне містечко Галичини Стоянів у 1910 році вже мало залізничне сполучення зі Львовом). У 1914 році її будівництво велось від Луцька австро-угорськими полоненими. Роботи йшли мляво. В 1916 році колію так само поволі будували від Стоянова вже російські полонені. У 1919 році роботи взагалі припинилися. Влада молодої польської держави не виявляла особливого бажання поєднувати залізницею аполітичну, на її думку, Волинь з активною в пропагуванні української національної ідеї Галичиною. Проте багата продуктами Волинь цікавила Львів.

У Луцьку, де в той час споруджували річковий порт, теж були не проти, щоб деревину, зерно, м’ясо, фрукти можна було відправляти в Галичину. У 1924 році делегатам від Луцька і Львова відмовили у Варшаві у виділенні коштів на будівництво цієї залізниці. «Якщо хочете — будуйте, дозвіл дамо», — зверхньо заявив міністр транспорту Польщі. Так воно і сталося. Після відповідної агітаційної роботи серед населення сільських повітів було зібрано 125 тисяч злотих, і в 1925 році будівництво залізниці з Луцька до Стоянова відновили. Спочатку колію проклали лише до села Дубова Корчма (село на межі Горохівського і Луцького районів), а вже потім завдяки старанням і наполегливості начальника залізничних будівель у Рівному інженера Вишневського її продовжили до теперішньої Сенкевичівки. Лише в серпні 1928 року поїзди з Луцька могли навпростець — через Стоянів —прямувати до Львова. З того часу станція Луцьк перестала бути тупиком.

Якби не війна

А ось вузловою станцією Луцьк так і не став, хоч мав на те надію. На польських схемах міста передвоєнного періоду позначено аж три залізничні станції: Північну (пасажирську), Східну (вантажну, тепер тут залізничний вокзал) і Західну (спроектовану в районі вулиці Чернишевського по той бік Стиру). Планувалося спорудити ще один залізничний міст через Стир, а також прокласти колію на Володимир-Волинський. Зробити це було нескладно, враховуючи, що з Володимира в бік Луцька ще в роки Першої світової війни німці, щоб підвозити до фронту боєприпаси, проклали майже 30 кілометрів колії, і вантажні та пасажирські поїзди ходили аж до села Війниця Локачинського району. У 1940 році тут, враховуючи, що в повітрі вже пахло війною, військовим відомством інтенсивно велись роботи. До червня 1941 року майже на всьому відрізку шляху насипали залізничне полотно, проклали навіть кілька кілометрів рейок. Та до початку війни завершити роботи не встигли, а 1944 року колію до Війниці розібрали для ремонту магістральних шляхів, яким йшли ешелони з вантажами для фронту. А ось насипи, навіть ті, де так і не встигли прокласти рейки, довгий час заборонялось розрівнювати. Це вселяло надію на продовження будівництва.

Ще раз про цю вітку згадали в 50-х роках, коли депутат від тодішнього Торчинського району Євгенія Хитра звернулася до Верховної Ради УРСР з проханням відновити її і добудувати до Луцька. У 70-х роках, коли споруджували залізницю від Володимира-Волинського до Катовіце (Польща), цю пропозицію висунуло тодішнє керівництво області. Це скоротило б шлях криворізької руди до найбільшого в Польщі металургійного комбінату більш як на п’ятдесят кілометрів. Однак в той час прокладали Байкало-Амурську магістраль, і коштів на цей економічно вигідний проект не віднайшли.

Де розлуки і зустрічі плачуть...

І хоч обласний центр Волині так і не став вузловою станцією, 19 грудня 2003 року завершилась електрифікація перегону Ківерці—Луцьк, і відтоді до міста ходять електропоїзди. Рік у рік зростають вантажоперевезення. Сьогодні з Луцька без пересадки можна доїхати до Бреста, Москви, Києва, Сімферополя, Дніпропетровська, Чернівців, Львова, Рівного.

Однак є й проблеми. Давно вже не відповідає сучасним вимогам споруджений 1959 року залізничний вокзал. Багато років йде мова про його розширення чи принаймні реконструкцію. Однак далі розмов та обіцянок справа не рухається. Ще одне болить лучанам: з 1997 року споруджується пішохідний перехід через колії, який мав би з’єднати Привокзальну площу з найбільшим у місті ринком і автовокзалом. З того часу під колесами поїздів тут загинуло більше десяти чоловік. Коли завершиться довгобуд, у місті ніхто не знає. Прикро, але керівництво Львівської залізниці, як колись міністерство транспорту довоєнної буржуазної Польщі, байдуже ставиться до проблем головного міста Волині.

Історія залізниці в Луцьку коротка — якихось 117 років. Та вмістив цей період багато подій. Пам’ятає старий луцький вокзал і сп’янілих від революційних подій 1917 року солдатів, і волинян, які емігрували у 20—30-х роках до Канади, Аргентини, Уругваю, і гіркий плач юнаків та дівчат, яких вивозили в рейх для підневільної праці, і вибухи бомб в 1944 році у щойно визволеному Луцьку. Потім були ешелони з репресованими. Від’їжджала звідси і волинська молодь на відбудову шахт Донбасу, освоєння цілинних земель. Кожен мешканець міста має і приємні, і сумні спогади, пов’язані з залізничним вокзалом. Пісня Анатолія Горчинського «Троянди на пероні» теж про нього. Написав її композитор в 60-х роках у Луцьку, коли працював режисером місцевого облмуздрамтеатру, на слова відомого волинського поета, теж лучанина, Олександра Богачука.

На пероні, на людним пероні,
Де розлуки і зустрічі плачуть,
Хтось розсипав троянди червоні,
І здається, ніхто їх не бачить.
А троянди, а троянди
До людей пелюстками кричать:
«Ми не квіти, ми — кохання,
А кохання не можна топтать...»

...Давно вже відгули паровози, не чути мідних станційних дзвонів, що відправляли в далекі і близькі дороги потяги. Та мелодія залізниці завжди живе в перестуку вагонних коліс. І сьогодні, як колись в юності, згадую її, сідаючи на луцькому вокзалі на київський потяг.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімках: вокзал залізничної станції Луцьк сьогодні і — сто років тому.

Фото автора та з архіву Ігоря ПАСЮКА.

Із минулого знявши вуаль

■ ІСТОРІЯ

Я люблю у Софіївці думать,
Відганяючи спогадів рій.
Від сьогодні, ласкава Умань,
Скільки житиму — бранець твій.
Василь Симоненко.

Понад двісті літ вабить до себе незрівнянною красою парк, подарований коханій жінці і названий її ім'ям. «Зеленою перлиною Європи», «восьмим чудом світу», «садом-поемою» називали від початку існування уманську «Софіївку», створену для радості і щастя.

Хто ж та незвичайна жінка Софія, котра надихнула на створення унікального дендропарку, шедевра садово-паркового мистецтва? Що відомо про палко закоханого у неї графа Потоцького?

З бідного передмістя — до палацу

...Вишневі пелюстки, немов заметіль, встеляли дорогу кареті, що котилася вулицями Умані. Вражені міщани вдивлялись у незвичайної вроди незнайомку. Вона гордо сиділа поруч з ясновельможним графом Потоцьким. Густе волосся хвилями спадало на плечі красуні, а великі темні очі сяяли, як зорі...

Можливо, таким був перший приїзд юної Софії до Умані. Принаймні, численні джерела про графиню Потоцьку стверджують, що вперше прекрасна грекиня побувала на місці майбутньої «Софіївки» навесні 1792 року. Після цього візиту через чотири весни на пагорбах річки Кам'янки розпочалося грандіозне будівництво «Аркадії» — парку, котрий мав би нагадувати Софії гірську частину її любимої Батьківщини.

Однак історія життя першої красуні Європи починається не з цієї романтичної сторінки. Навпаки, дитинство і юність майбутньої повелительки чоловічих сердець сповнене драматизму. Її мати, грекиня-куртизанка Марія Клавоне, жила з двома доньками на околиці Стамбула. Очевидно, ця жінка мала неабиякий успіх у місцевої знаті, позаяк була знайома з польським послом Каролем Боскампом-Лясопольським. Коли через пожежу Марія залишилася без притулку, вона звернулася по допомогу до шляхетного дипломата. Польський аристократ не лише не відмовив підтримати погорілицю, а навіть узяв її дочок, Софію та Марію-молодшу, на виховання до свого маєтку. Під опікою посла дівчата почали здобувати освіту: вчили польську та французьку мови, опановували танці, світський етикет. Вони швидко стали улюбленицями та окрасою пишних банкетів. Так оповідають про стамбульський період життя Софії одні джерела.

Другі подають історію куртизанки та її дочок інакше. Після пожежі, в якій згорів не лише дім, а й усе майно, погорілиця повела своїх дівчаток на базар. Тоді продаж дітей був звична річ. Марії пощастило: Софію та її сестру купив той-таки польський посол Кароль Боскамп-Лясопольський. Вельможа, очевидно, мав намір після світського вишколу передати дівчат як подарунок ласому до юної вроди королеві Станіславу-Августу.

Так це було чи ні, проте відомо, що Софія і Марія одержали гарне виховання серед польської дипломатичної знаті. Вони, немов свіжі троянди, квітнули в саду пана Кароля. Це тривало недовго. Боскампа-Лясопольського терміново відкликав до Варшави король. Посол поїхав, а невдовзі з Польщі надійшов лист, в якому пан Кароль наказав обслузі зібрати дівчат у дорогу.

Весілля у Кам'янці і підкорена Європа

Більшість істориків називають весну 1778 року визначальною у долі Софії Клавоне. Саме тоді вона, прямуючи з сестрою до Варшави, зупинилася в подільському містіфортеці Кам'янець. Поява двох чарівних грекинь не могла не схвилювати місцеву знать. Панянок почали запрошувати на бали. На одному з них осяйна краса Софії миттю заполонила серце сина коменданта подільської фортеці Юзефа Вітте. Шалено закоханий 36-річний офіцер упав до ніг кралі, благаючи її вийти за нього заміж.

Досі дослідники сперечаються, в якому віці стала Софія під вінець. Одні кажуть, що в п'ятнадцять, інші — у вісімнадцять. Південна врода, як вишня, швидко дозріває, і визначити, скільки літ мала юна наречена, навіть її сучасникам було важко.

Після весілля щасливе подружжя вирушило в турне Європою. Для Софії свекоргенерал найдорожчі сукні виписав з Парижа. І чарівна невістка мала вигляд принцеси. Щоб бути прийнятими при королівських дворах, молодший Вітте вигадав легенду про знатне походження його дружини, візантійської красуні. Втім, його фантазії про Софіїного батька-аристократа були близькими до істини. У юності Марія-куртизанка зналася у Стамбулі з найзнатнішими людьми того часу, і народження Софії від одного з них було дуже ймовірним. На користь цієї версії свідчило те, що грекиня славилася не лише вродою, а й природним розумом, далекоглядністю і мудрістю. Потрапивши до вищого світу, вона трималася так, ніби народилася королевою.

До Варшави подружжя Вітте прибуло взимку 1781 року. На першому ж балі Софіїна краса викликала фурор. Про візантійську вродливицю заговорила вся столиця. Король Станіслав-Август також захоплений. Він призначає їй таємні побачення, підносить дорогі подарунки. А Софія, мило відповідаючи на залицяння, обіцяє лиш «теплу вірну дружбу». Розчулений монарх дає «грецькій богині» гроші і випроваджає її з чоловіком до інших європейських столиць.

У Берліні за протекцією Станіслава-Августа Софію прийняв король Фрідріх Великий. Попри немолоді літа, пруський правитель платонічно закохався. Він нібито сказав: «Якщо на її батьківщині є ще такі красуні, я готовий на схилі літ там побувати».

Захоплений прийом чекав на прекрасну грекиню і в Австрії. Імператор Йосиф II запросив Софію відпочити разом з ним на модному бельгійському курорті. Юзефу Вітте не залишалося більш нічого, крім як супроводжувати дружину в ролі компаньйона. Втім, жадібний до грошей і слави, він ладен був заплатити своєю честю, аби лиш розбагатіти і стати вельможею. Після прогулянок і бесід з Йосифом II на лебединій шиї грекині засяяли коштовності, а витончені пальці прикрасили дорогі перстні.

Справжній апофеоз слави чекав на Софію Вітте в Парижі. Після її тріумфальної зустрічі з королем Людовіком XVI, котрий поклав до ніг красуні червону троянду, весь вищий світ «захворів» грекинею. У світських салонах тільки й говорили про «лямур» вінценосного Людовіка з загадковою іноземкою. Проте, як часто трапляється, аристократія помилилася. Коханцем Софії став брат короля — граф Луї де Прованс, що згодом став королем Людовіком XVII. Любовний зв'язок тривав за всіма тогочасними канонами утаємничених романів: з викраденням, зустрічами у лісових маєтках, маскуванням під простолюдинів...

Хто зна, скільки б тривали ці пригоди, аби у Софії не народився первісток-син і не покликав до Кам'янця старий генерал Вітте.

«Вродлива, мов богиня...»

У Кам'янці Софія запроваджує гучні бали з феєрверками. Тихе місто-фортеця стало центром музики і розваг всього Поділля. Навкруг «божественної» Софії юрмляться залицяльники і шанувальники. Але ностальгія за коронованими особами змушує пані Вітте готуватися до нової подорожі. Також припускають, що у Софії залишилися деякі зобов'язання перед монархами Європи. Бо цього разу метою своєї мандрівки вона обирає Петербург.

Спочатку, в розпал російсько-турецької війни 1787 року, залишивши чоловіка у фортеці, Софія їде до Криму, де опиняється у військовому таборі князя Потьомкіна. Фаворит Катерини II не залишається байдужим до чар молодої грекині. Виявляється, він уважно стежив за успіхами Софії при монарших дворах Європи і готовий створить протекцію для знайомства з царицею.

Через рік знайомство двох жінок відбулося. На диво, Софія сподобалася імператриці. Чи допомогла дипломатична віртуозність князя Потьомкіна, чи сама грекиня своєю скромністю припала до душі Катерині II, та між ними зав'язалася приязнь. За дорученням імператриці Софія відвідує Варшаву. Там їй знову влаштували палкий прийом. Одна польська хроніка так описала гостю: «Вродлива, мов богиня. Одягалась то у грецьке, то у французьке. Де з'являлася, всіх полонила, юрби ходили за нею. Дехто вилазив на лави, щоб лиш побачити її». На одному з варшавських балів Софію побачив граф Потоцький...

Агент імперії чи закохана жінка?

Друге ім'я графа Станіслава Потоцького — Щенсний, тобто Щасливий. За іронією долі графу судилося пережити багато нещасть. У юності Потоцький пережив загибель своєї нареченої. Від власного самогубства його врятував слуга. Одруження з Юзефіною принесло йому багатство, але не щастя. Навіть одинадцятеро дітей, народжених дружиною, не принесли втіхи.

Не таланило Потоцькому і в політиці. Прихильник могутньої королівської Речі Посполитої, граф очолив опозиційну Торговицьку конфедерацію. Його противники вбачали у позиції графа руку Росії і звинувачували в цьому... Софію Вітте. Ось як про це писав один польський часопис: «У нас на руках майже стовідсотковий доказ того, що мадам Вітте виступила в ролі політичного агента, кокетством схилила невпевненого Потоцького прийняти пропозицію «північної союзниці».

Покинутий друзями і політичними спільниками, 42-річний граф знаходив розраду лише з Софією. Він відкрито з'являвся з нею на публіці. Це дало підстави гострій на язик шляхті заявляти, що Потоцький втратив не лише голову, а й батьківщину. У цій насмішці була частка правди. Після того, як конфедерати звернулися до Росії по допомогу, північна сусідка ввела на територію Польщі війська. У січні 1793 року Прусія і Росія підписали договір про другий поділ Речі Посполитої.

Зазнавши тяжкої політичної поразки, Потоцький зосередився на особистому житті. Він оселився з коханою Софією в Умані і розпочав клопотання про розірвання шлюбу з Юзефіною. Процедура розлучення тривала сім років. Владнати справу з колишнім чоловіком Софії було легше. Юзеф Вітте, котрий за допомогою дружини став генералом, давно вважав себе вільним. Коли ж з'явилася нагода добре заробити на офіційному припиненні шлюбу, він це зробив з великим задоволенням. Софія не тільки заплатила йому близько трьох мільйонів злотих, а й розрахувалася з усіма його боргами. Крім того, передала Вітте маєток у Білорусії, подарований їй імператрицею. Судячи з цих чималих матеріальних жертв, красуня-грекиня також кохала Потоцького і прагнула якнайшвидше поєднати з ним свою долю.

А Юзефіна не дала згоди на розірвання шлюбу з графом. Лиш її смерть у 1798 році розв'язала руки закоханим. Потоцький повінчався з Софією в Тульчині, а місцем проживання вони обрали Умань.

«Забудь тут пам'ять про нещастя»

Умань вабила подружжя Потоцьких магнітом. Уже два роки, як сюди звозилися звідусіль мармурові скульптури, саджанці рідкісних дерев. Уперше з легкої руки Софії і Станіслава з'явилися на українських землях пірамідальні тополі та каштани. В улоговинах і на пагорбах річки Кам'янки будувався парк, рівних якому не було у Східній Європі. Граф через рукотворну красу обрамлених у смарагдові шати озер, фонтанів, гротів і альтанок прагнув передати коханій безмежжя почуттів, що переповнювали його душу. Він замовив обеліск, на якому латинською й грецькою мовами викарбували два слова: «Кохання — Софії». А на скельному гроті з'явився вислів: «Забудь тут пам'ять про нещастя і прийми щастя віще. Якщо ти щасливий, то будь ще щасливішим».

Сім літ тривало щастя Станіслава та Софії Потоцьких. За цей час відбулося феєричне відкриття диво-парку, Софія подарувала чоловікові трьох синів і двох дочок. У 1805 році, коли на світ з'явився найменший син, раптово не стало Станіслава-Щенсного.

Ця смерть приголомшила Софію. На 35-річну жінку впали численні господарські клопоти й самотність. Графиня ще бувала на балах, приймала гостей, але без Потоцького світ втратив для неї барви. Часто в задумі гуляла вона парком свого імені. Софія дбала про зелену перлину, і це втішало її стомлену бурхливим життям душу.

Сімнадцять літ прожила без Потоцького Софія. В останні роки життя вона багато займалася благодійництвом. Поховали графиню восени 1822 року за її заповітом у православній церкві Умані. Через кілька літ землетрус зруйнував цей храм, і молодша донька Потоцьких, Ольга Наришкіна, перепоховала матір на цвинтар містечка Тального. Однак вона досі незримо присутня в парку — в кожнім гроті, струмку, стежині, легкій хмаринці, що пропливає над цим чарівним куточком. Вона у щасливому сміхові закоханих, що приходять на побачення до вічно молодої «Софіївки», у натхненних віршах поетів і полотнах художників.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: портрет графині Софії Потоцької.

ДОПОВНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ АКБ "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ" ЗА 2006 РІК, ОПРИЛЮДНЕНОЇ 26 ТРАВНЯ 2007 РОКУ

(друкується у зв"язку із уточненням інформації)

Примітка 30. Потенційні зобов'язання банку

Примітка 30.1. Потенційні зобов'язання банку на кінець 2006 року

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	2006 рік
1	2	3
1	Гарантії надані	10 454
2	Зобов'язання з кредитування, що надані, з них:	17 885
2.1	первинний строк погашення - до 1 року	13 192
2.2	первинний строк погашення - більше 1 року	4 693
3	Акредитиви	0
4	Авалі	0

Надана застава (складається за даними групи позабалансових рахунків 951)

(тис.грн.)

№ п/п	Активи, надані під заставу	Сума
1	2	3
	Майнові права на міжбанківські депозити (обмеження користування)	176 745

Станом на кінець дня 31.12.2006 Банк є орендарем за договорами оперативного лізингу (оренди) нежитлових приміщень, в яких розташовані майже всі підрозділи його регіональної мережі (крім Головного банку та Рівненської філії), а також легкових автомобілів для використання у виробничих цілях. За вказаними договорами зобов'язання щодо орендної плати станом на 31.12.2006 (кінець дня) становлять:

- до одного року - 7 841 тис.грн.;
- від одного до п'яти років - 18 996 тис.грн.;
- понад п'ять років - 218 тис.грн.

Примітка 30.2. Потенційні зобов'язання банку на кінець попереднього року

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	2005 рік
1	2	3
1	Гарантії надані	7500
2	Зобов'язання з кредитування, що надані, з них:	2432
2.1	первинний строк погашення - до 1 року	0
2.2	первинний строк погашення - більше 1 року	0
3	Акредитиви	0
4	Авалі	56

Надана застава (складається за даними групи позабалансових рахунків 951)

(тис.грн.)

N з/п	Активи, надані під заставу	Сума
1	2	3
1	Майнові права за кредитною угодою	6008
2	Майнові права на грошові кошти	9026

Інформація про об'єкти оперативної оренди

(тис. грн.)

N з/п	Об'єкт оперативної оренди	Строк	Сума	
			місяць	рік
1	2	3	4	5
1	супутникове обладнання	понад 5 років	818.40	9820.80
2	нежитлові приміщення:			
2.1	площею 210 кв.м.	**понад 5 років**	**12994.73**	**155936.76**
2.2	площею 41.9 кв.м.	**понад 5 років**	**4040.00**	**48480.00**
2.3	площею 227.2 кв.м.	**понад 5 років**	**24997.50**	**299970.00**
2.4	площею 619.54 кв.м.	**до 1 року**	**49563.20**	**495632.00**
2.5	площею 951.2 кв.м.	**до 1 року**	**20878.05**	**125268.30**

Інформація щодо розгляду справ у суді, які можуть призвести до виникнення у Банку додаткових зобов'язань:

1. **Потенційні зобов'язання на 700 000 грн.**: підприємством виграно справу за позовом про стягнення з Банку сум заборгованості за опротестованими простими векселями у розмірі 700 тис. грн.. Господарським судом порушено провадження у справі за позовом Банку до підприємства про визнання недійсним векселів, ухвалою суду призначено технічну судову експертизу векселів та судову почеркознавчу експертизу.

Висновок: Банком здійснюються дії по визнанню векселів недійсними, чим ліквідуються зобов'язання Банку перед підприємством по сплаті 700 000 грн.

2. **Потенційні зобов'язання на 1 550 000 грн.**: підприємством виграно справу за позовом про стягнення з Банку сум заборгованості за опротестованими простими векселями у розмірі 1550 тис. грн.

1.Господарським судом порушено провадження у справі за позовом Банку до підприємства про визнання недійсним векселів, ухвалою суду призначено технічну судову експертизу векселів та судову почеркознавчу експертизу.

2. Банком подана позовна заява до господарського суду (третя особа - підприємство) про визнання не чинною постанови про відкриття виконавчого провадження про стягнення заборгованості за векселями в сумі 1 550 тис. грн.. Прийнята ухвала про забезпечення позову. Постановою господарського суду в задоволенні позовних вимог відмовлено, заходи по забезпеченню позову скасовані. **Банком подана апеляційна скарга.**

3. Банком подана позовна заява до господарського суду (третя особа - підприємство) про визнання не чинною постанови про накладення арешту на кошти боржника. Прийнята ухвала про забезпечення позову. Ухвалою суду припинено провадження по справі, заходи по забезпеченню позову скасовані. Банком подана апеляційна скарга.

Висновок: Банком здійснюються дії по визнанню векселів недійсними, чим ліквідуються зобов'язання Банку перед підприємством по сплаті 1 550 тис. грн..

3. **Потенційні зобов'язання на 561 тис. грн.**: ДПІ подано позов про зобов'язання оплатити податкові векселі, емітовані підприємством та авальовані Банком. Розгляд справи зупинено у зв'язку із поданням Банком позову до ДПІ та підприємства про визнання недійсним авалю податкових векселів, а самих векселів такими, що не підлягають оплаті. Рішенням суду позов задоволено, відповідачами подані апеляційні скарги.

Крім того, підприємством подано до Господарського суду позов до ДПІ (третя особа - Банк) про спонукання до вчинення певних дій та здійснення заліку суми бюджетного відшкодування. Постановою суду позовні вимоги задоволено. На постанову ДПІ подана апеляційна скарга. Провадження у справі зупинено до розгляду в Господарському суді справи за позовом Банку про визнання недійсним авалю податкових векселів.

Висновок: Банком здійснюються дії по визнанню авалю векселів недійсними, чим ліквідуються зобов'язання Банку перед ДПІ по сплаті 561 тис. грн. Крім того, підприємство, за яке Банк здійснив аваль, виконує дії по ліквідації своєї заборгованості за векселями, авальованими Банком, шляхом заліку суми бюджетного відшкодування.

4. **Потенційні зобов'язання на 1 706 тис. грн**.: ДПІ подано позовну заяву про стягнення з Банку заборгованості у сумі 1 706 тис. грн., що виникла у результаті непогашення податкових векселів, авальованих Банком. Провадження у справі порушено ухвалою Господарського суду. Слухання справи триває.

Голова Правління В.В. Астапенко
Головний бухгалтер Л.В. Снєжко

Аудиторська фірма "Віза - Аудит"
Товариство з обмеженою відповідальністю

Свідоцтво АПУ про внесення в Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності № 2717 від 28 вересня 2001 року, дійсне до 25 вересня 2011 року

61144, м. Харків, вул. Гв.,Широнінців, 79-А, к. 130. Код 31555546 Ел. Пошта visaaudit@ocean.uaone.com Тел. (057) 755-36-25.

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК
незалежного аудитора щодо достовірності фінансової звітності Акціонерного комерційного банку "Європейський" за рік, що закінчився 31.12.2006

Акціонерам та Правлінню АКБ "Європейський"
До Національного банку України

Аудиторською фірмою "Віза-Аудит", товариством з обмеженою відповідальністю, був проведений аудит фінансової звітності Акціонерного комерційного банку "Європейський", відкритого акціонерного товариства, код 19359904 (далі - АКБ "Європейський") у складі: Баланс; Звіт про фінансові результати; Звіт про рух грошових коштів; Звіт про власний капітал; Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31.12.2006; опис важливих аспектів облікової політики та загальна інформація про діяльність банку.

Керівництво банку несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення цих фінансових звітів. Відповідальність керівництва охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

Ми несемо відповідальність за надання висновку щодо цієї фінансової звітності на основі результатів нашої аудиторської перевірки.

Ми провели аудиторську перевірку у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиторської перевірки для отримання достатньої впевненості в тім, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур, необхідних для отримання аудиторських доказів стосовно сум та розкриттів у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від професійного судження аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Під час оцінки цих ризиків аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю Банку щодо підготовки та достовірного представлення фінансової звітності для розробки аудиторських процедур, що відповідають обставинам. Аудит включає також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених керівництвом та загальну оцінку подання фінансової звітності.

Висновок

Ми вважаємо, що отримали достатні та відповідні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Бухгалтерський облік АКБ "Європейський" у цілому відповідав основним принципам національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, вимогам нормативно-правових актів Національного банку України (далі - НБУ) та облікової політики Банку, що діяли у 2006 році. Облікова політика базується на основних принципах бухгалтерського обліку і дотримується по усій філіальній мережі з консолідацією в балансі головного Банку. Фінансова звітність була складена на основі даних бухгалтерського обліку з урахуванням вимог НБУ до складання річного фінансового звіту банків України.

У звітному періоді діяльність, не передбачена Статутом, Банком не здійснювалась, операції, на які не розповсюджується дія Ліцензії, не проводилися. За станом на кінець звітного року, регулятивний капітал Банку складав 94`785 тис. грн., або 14`252 тис. євро, що є достатнім для здійснення операцій у межах наданої Ліцензії та Дозволу (з урахуванням подовження НБУ терміну для виконання вимог щодо розміру регулятивного капіталу).

На нашу думку фінансова звітність представляє достовірно, у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан АКБ "Європейський" станом на 31 грудня 2006 року, його фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що минув на зазначену дату у відповідності до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, нормативно-правових актів Національного банку України.

Не вносячи застережень до нашого висновку, ми звертаємо увагу на те, що станом на кінець року економічні нормативи Банком не порушені, але була присутня концентрація заборгованості за кредитами за групою окремих контрагентів.

Під час проведеної аудиторської перевірки були зроблені також окремі зауваження, які відображені у аудиторському звіті. Ці зауваження стосуються існуючих у банка процесів управління ризиками та обліку окремих операцій, які не мають значного впливу на фінансову звітність банку.

м. Харків, Україна
11 квітня 2007 року

Директор, аудитор Лимар Г.Л.

Сертифікат НБУ на право здійснення аудиту банків № 0000081, виданий рішенням Комітету з питань сертифікації аудиторів банків № 202 від 16.01.2007, чинний до 16.01.2010

Ухвалою Господарського суду Миколаївської області (54000, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) по справі №14/186/07 під 15 травня 2007 року припинено процедуру банкрутства відкритого акціонерного товариства «Вознесенський райагрохім» (код ЄДРПОУ №05490061, п/р №260025969 в МОД АППБ «Райффайзен банк Аваль», МФО 326182, юридична адреса: Миколаївська обл., м. Вознесенськ, вул. Жовтневої революції, 287) за ознаками статті 52 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом'' і застосовано загальні судові процедури банкрутства передбачені цим законом. Розпорядником майна призначено Черепенко В. Г. (ліцензія серії АБ №176091 від 07.07.2005 року, адреса: 54017, м, Миколаїв, вул. Московська, 54а, тел.: 8(0512) 47-34-64).

Кредиторські вимоги приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області від 29.05.2007 р. по справі №42/99Б Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Красне» (85374, Донецька область, Красноармійський район, с. Красне, вул. Леніна, код ЄДРПОУ 30790300, п/р 26007301490523 у Філії «Відділення Промінвестбанку в м. Селидове Донецької області», МФО 334312) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру на підставі ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Патерилова Віталія Вікторовича (адреса: 83050, м. Донецьк-50, а/с №6915, тел.; 8-095-563-63-59).

Кредитори мають право заявити свої претензії до банкрута в місячний строк з дня опублікування цього оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 24.05.2007 р. по справі № Б24/16-07 визнано банкрутом Відкрите акціонерне товариство «Дніпромлин» (код в ЄДРПОУ 00951474, юридична адреса: м. Дніпропетровськ, вул. Горького, 10/14, р/р 26002001061001 в ДФ АТ «Індустріально-експортний банк», МФО 307015).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Аркіну Лізавету Олександрівну, ліцензія серія АВ № 307242, м. Дніпропетровськ, вул. Горького, 10/14, к. 209.

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 24.05.2007 р. по справі № Б24/11-07 визнано банкрутом фізичну особу-підприємця Найден Володимира Валерійовича (ідентифікаційний номер 2712400670, юридична адреса: м. Дніпропетровськ, вул. Комунарівська, буд. 11, кв. 167, р/р 26004001144001 в ДФ АТ «Індустріально-експортний банк», МФО 307015).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Аркіну Лізавету Олександрівну ліцензія серія АВ № 307242, м. Дніпропетровськ, вул. Горького, 10/14, к. 209.

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) постановою від 17.05.2007 року у справі №4/29 визнано банкрутом Міжгосподарське спільне підприємство по агропромисловому будівництву «Лохвицький райагропромбуд» (37200, Полтавська область, м. Лохвиця, вул. Леніна, 102; код ЄДРПОУ 03585805; п/р №26003100004612 в Лохвицькому відділенні Полтавської обласної дирекції ВАТ «Райффайзен банк Аваль», м. Лохвиця, МФО 331605) та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Кірічевського Володимира Яковича ліцензія від 13.11.2006 року серія АВ №158395 (адреса: 37200, Полтавська область, м. Лохвиця, вул. Леніна, 53).

Кредитори мають право заявити свої претензії/вимоги до банкрута в місячний строк з дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Тернопільської обл. (46000, м. Тернопіль, вул. К. Острозького, 14-А) від 20.03.2007 р. по справі 17/Б-787 Кременецьке житлово-експлуатаційне підприємство (ЄДРПОУ 31275986, м. Кременець Тернопільської обл., вул. Потік Ірва, 35) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру по ст. 22 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ліквідатором призначено Міхненко Н. І. (ліцензія серії АВ № 158490 від 27.12.06 р.), 46011, м. Тернопіль-11, а/с 408.

Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-6, Постановою по справі № 23/199-Б від 30.05.2007 р. визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «СПОРУДБУД» (адреса: 02096, м. Київ, вул. Сімферопольська, 13-А, код ЄДРПОУ 33542146), рах. 26009038426300 в АКІБ «УкрСиббанк» в м. Харків, МФО 351005, і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Коваленка Віталія Вікторовича (адреса: 04053 м. Київ, вул. Артема, 1/5, оф.701).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) Постановою від 30.05.2007 р. по справі №15/574-б боржник Закрите акціонерне товариство «Біохімфарма» (м. Київ, вул. Липська, буд. 18/5, код ЄДРПОУ 25590698) згідно зі ст. ст. 22, 23, 24 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнаний банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Монакова Володимира Олексійовича (03110, м. Київ, а/с 16, тел./факс: 516-86-40), ліцензії серії АБ №116053 від 10.11.2004 р.

Ухвалою Господарського суду Одеської області (65119, м. Одеса, проспект Шевченко, 29) від 12.04.2007 року за справою №7/5-03-178 поновлено провадження у справі №7/5-03-178 про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба» (Одеська область, Кодимський район, с. Будеї, код ЄДРПОУ 03766853), поновлено процедуру ліквідації банкрута та повноваження ліквідатора банкрута - арбітражного керуючого Гриба Євгенія Григоровича (поштова адреса: 65122, м. Одеса, вул. Академіка Корольова, буд. 81, корп. 1, к. 60, а/с 13). Ліцензія АА №779180, видана 30.07.2004 р. Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції.

Ухвалою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) по справі Б-12/81 від 11.05.2007 р. порушено провадження у справі про банкрутство «Корпорація економічного розвитку» (76019, м. Івано-Франківськ, вул. В. Інтернаціоналістів, 6, код 25065578) і введена процедура розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражну керуючу - Лаб'як Л. Д., ліцензія серія АБ №271654 від 24.01.2006 р.; 76035, м. Івано-Франківськ, вул. Ципки, 26, тел.: 8 (050) 18-78-101.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Івано-Франківської обл. (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Т. Шевченка, 16) від 23.05.2007 р. по справі №Б-7/219 боржника ВАТ «Агромаш» (вул. Височана, 18, м. Івано-Франківськ, код 13644584) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мартинюка В. М. (ліцензія АБ №216792 від 14.03.2007 р., м. Івано-Франківськ, Південний Бульвар, 42/9, 76010).

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) по справі № Б-19/120-07 від 08.05.2007 Приватне сільськогосподарське підприємство «Прогрес» (ЄДРПОУ 30225960, Харківська обл., Харківський р-н, с. Глибоке, вул. Центральна, 2) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тищенко О. І. (ліц. АБ № 216715 від 02.09.2005 р., 61002, м. Харків, вул. Петровського, 6/8, кв. 15, тел. (057)700-55-97).

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 12.04.2007 р. по справі №6/34-4/23 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру товариства з обмеженою відповідальністю «Роксолана» (код ЄДРПОУ 13812939, адреса: 79035, м. Львів, вул. Зелена, 153). Ліквідатором призначено Литвина І. М., ліцензія АБ №116063 від 09.11.2004 р., проживає: м. Львів, вул. Сірка, буд. 23, кв. 37.

Печатка, штамп та реєстраційні документи втрачено.

Вимоги кредиторів розглядаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Ковпаківський райсуд м. Суми в особі судді Кондратенка М. В. викликає Хотовелі Іоська Ілліча та Пляцук Леоніда Дмитровича як відповідачів в судове засідання по цивільній справі №2-1592/07 за позовом ВАТ «Райффайзен Банк Аваль» в особі Сумської обласної дирекції до Хотовелі Іоська Ілліча, Пляцук Леоніда Дмитровича, Приходько І. Г. про стягнення грошових сум за кредитним договором, Судове засідання по даній справі відбудеться 18.06.2007 р. о 10:00 год. в приміщенні Ковпаківського районного суду м. Суми, що знаходиться за адресою: м. Суми, вул. Першотравнева, 12, каб. 9.

У випадку неявки відповідачів, справу буде розглянуто на підставі наявних у справі доказів.

Ухвалою Господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 22.03.07 порушено провадження у справі № 5/62-Б-07 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Наш дім» (м. Херсон, вул. Карбишева, 19, ЄДРПОУ 31007027, р/р 260052078 в ХОД «Райффайзен банк «Аваль», МФО 352093). Розпорядником майна призначено Косенко Сергія Георгійовича, ліцензія АБ № 216842, місце знаходження: 73000, м. Херсон, пров. Військовий, 6, II поверх, каб. 1, тел 80505217266.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

УКРСИББАНК
BNP PARIBAS Group

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АКІБ „УКРСИББАНК" ЗА 2006 РІК

Юридична адреса: Україна, 61050, м. Харків, просп. Московський, 60
Ліцензія НБУ №75 від 24.12.2001 року.

КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС АКІБ „УкрСиббанк" за 2006 рік

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	2006 рік	2005 рік
1	2	3	4
	АКТИВИ		
1	Кошти в Національному банку України та готівкові кошти банку	982970	739971
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, і цінні папери, емітовані Національним банком України	308152	80734
3	Кошти в інших банках	1677698	609990
4	Цінні папери в торговому портфелі банку	13002	48181
5	Цінні папери в портфелі банку на продаж	374971	538557
6	Кредити та заборгованість клієнтів	17634081	7595220
7	Цінні папери в портфелі до погашення	0	0
8	Інвестиції в асоційовані компанії	2426	6865
9	Гудвіл при консолідації	318	(596)
10	Основні засоби та нематеріальні активи	1192145	906632
11	Нараховані доходи до отримання	211587	104502
12	Відстрочений податковий актив	0	200
13	Інші активи	203088	168511
13.1	У тому числі активи небанківських установ	45020	60759
14	Довгострокові активи, призначені для продажу	0	26
15	**Усього активів**	**22600438**	**10798793**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
16	Кошти банків:	11097177	2876173
16.1	У тому числі кредити, які отримані від Національного банку України	198000	17320
17	Кошти клієнтів	6996639	5572458
18	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	42	542
19	Боргові цінні папери	1346081	789733
20	Нараховані витрати до сплати	236001	171604
21	Відстрочені податкові зобов'язання	13302	27580
22	Інші зобов'язання	867324	352766
22.1	У тому числі зобов'язання небанківських установ	96244	44002
23	**Усього зобов`язань**	**20556566**	**9790856**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЧАСТКА МЕНШОСТІ		
24	Статутний капітал	1750000	750000
25	Капіталізовані дивіденди	0	0
26	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	0	0
27	Емісійні різниці	0	0
28	Накопичені курсові різниці	2053	(1112)
29	Резерви та інші фонди	177295	25990
30	Резерви переоцінки, у тому числі:	6251	22211
30.1	Резерви переоцінки необоротних активів	10442	11231
30.2	Резерви переоцінки цінних паперів	(4191)	10980
31	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років	38683	126013
32	Прибуток/Збиток за звітний рік	69557	65123
33	Усього власного капіталу материнського банку	2043839	988225
34	Частка меншості	33	19712
35	**Усього власного капіталу та частка меншості**	**2043872**	**1007937**
36	**Усього пасивів**	**22600438**	**10798793**

Консолідований звіт про фінансові результати АКІБ „УкрСиббанк" за 2006 рік

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	2006 рік	2005 рік
1	Чистий процентний дохід	676323	318899
1.1	Процентний дохід	1657549	852056
1.2	Процентні витрати	(981226)	(533157)
2	Чистий комісійний дохід	366838	127254
2.1	Комісійний дохід	390437	147870
2.2	Комісійні витрати	(23599)	(20616)
3	Торговельний дохід	128034	84354
4	Дохід у вигляді дівідендів	9578	881
5	Дохід від участі в капіталі	18	5
5.1	У тому числі частка прибутку від інвестицій в асоційовані компанії	18	5
6	Інший дохід	49159	82941
7	Фінансові результати від операційної діяльності небанківських установ	33274	20898
8	**Усього доходів**	**1263224**	**635232**
9	Загальні адміністративні витрати	(255091)	(176073)
10	Витрати на персонал	(352482)	(232820)
11	Втрати від участі в капіталі	0	(5)
11.1	У тому числі втрати від інвестицій в асоційовані компанії		(5)
12	Інші витрати	(177077)	(103379)
13	**Прибуток від операцій**	**478574**	**122955**
14	Чисті витрати на формування резервів	(381651)	(15229)
15	Дохід/Збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	0	
16	Прибуток до оподаткування	96923	107726
17	Витрати на податок на прибуток	(28162)	(40187)
18	**Прибуток після оподаткування**	**68761**	**67539**
19	Чистий прибуток/збиток від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	0	0
20	**Чистий прибуток/збиток банку**	**68761**	**67539**
21	Частка меншості	796	(2002)
22	**Прибуток/збиток консолідованої групи**	**69557**	**65537**
23	Чистий прибуток на одну просту акцію, (грн.)	0,00	0,01
24	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію, (грн.)	0,00	0,01

Консолідований звіт про рух грошових коштів АКІБ „УкрСиббанк" за станом на кінець дня 31.12.2006 року (прямий метод)

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	2006 рік	2005 рік
	I.Операційна діяльність		
1	Процентні доходи, що отримані	1 567 654	824 507
2	Процентні витрати, що сплачені	(929 967)	(469 518)
3	Комісійні доходи, що отримані	426 502	151 465
4	Комісійні витрати, що сплачені	(23 645)	(20 671)
5	Дивіденди від інвестицій в асоційовані компанії, що отримані	198	132
6	Інші доходи, що отримані	23 540	16 015
7	Інші витрати, що сплачені	(420 494)	(297 439)
8	Реалізовані результати від торговельних операцій	96 071	150 920
9	Повернення раніше списаних активів	0	0
10	Виплати працівникам банку	(295 439)	(175 085)
11	Податок на прибуток, що сплачений	(42 715)	(15 046)
12	**Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку**	**401 705**	**165 280**
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	(661 046)	(107 446)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	(10 243 911)	(3 700 447)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	(71 722)	(90 386)
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	180 680	(374 284)
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	8 024 270	1 968 987
18	Збільшення (зменшення) коштів на поточних та депозитних рахунках	923 992	1 504 879
19	Збільшення (зменшення) коштів, залучений під ощадні (депозитні) сертифікати	(500)	(31 285)
20	Збільшення (зменшення) інших зобов`язань	277 586	267 742
21	Реалізація (придбання) цінних паперів у торговому портфелі банку і портфелі на продаж	707 193	23 332
22	**Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності**	**(863 458)**	**(538 908)**
23	**Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності**	**(461 753)**	**(373 628)**
	II. Інвестиційна діяльність		
24	Погашення (придбання) цінних паперів у портфелі до погашення	0	0
25	Зменшення (збільшення) інвестицій в асоційовані компанії	11 157	(6 740)
26	Зменшення (збільшення) інвестицій у дочірні компанії	(17 595)	(38 744)
27	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(362 653)	(521 841)
28	**Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності**	**(369 091)**	**(567 325)**
	III. Фінансова діяльність		
29	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	(37)	794 869
30	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань	442 809	198 552
31	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	988 881	187 971
32	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду, у тому числі:	0	0
32.1	Дивіденди, що сплачені акціонерам компанії	0	0
32.2	Дивіденди, що сплачені власникам частки меншості	0	0
33	**Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності**	**1 431 653**	**1 181 392**
34	**Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів**	**600 809**	**240 439**
35	**Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року**	**(1 136 587)**	**939 326**
36	**Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року**	**(1 824 858)**	**1 136 587**
	IV. Вплив змін курсів валют		
37	Різниці в результаті переведення коштів у різних валютах	87 462	43 178

Консолідовані позабалансові вимоги та зобов`язання АКІБ „УкрСиббанк" за станом на кінець дня 31.12.2006 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	2006 рік	2005 рік
	I. Позабалансові вимоги		
1	Гарантії, поручительства, акредитиви та акцепти, що надані банкам	9163	9598
2	Гарантії, що надані клієнтам	351870	247488
3	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0
4	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	2000
5	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	3011596	1511668
6	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	429006	214731
7	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0
8	Цінні папери до отримання за операціями андерайтингу	10000	19053
9	Активи до отримання	250188	235603
10	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0
11	Отримана застава	40392190	16291371
12	Не сплачені в строк доходи	17658	15595
13	Списана у збиток заборгованість за активами	16433	10216
14	Цінні папери та інші активи клієнтів на зберіганні	11484	14058
15	Активні рахунки довірчого управління	0	0
16	Інші розрахунки	3643099	2444695
17	Операції за основними засобами	157210	118252
18	Документи та цінності в підзвіті та в дорозі	34737	167869
19	Інші активи небанківських установ	0	0
	II. Позабалансові зобов'язання		
20	Гарантії, що отримані від банків	27308	34737
21	Гарантії, що отримані від клієнтів	22636820	10419930
22	Зобов'язання з кредитування, які отримані від банків	1032201	900919
23	Пасивні рахунки довірчого управління	0	0
24	Валюта та банківські метали, які продані, але не відправлені	415378	211761
25	Цінні папери до відправлення за операціями андерайтингу	0	0
26	Активи до відправлення	250297	233526
27	Надана застава	1157644	312030
28	Інші зобов`язання небанківських установ	0	0

Копію консолідованої фінансової звітності АКІБ „УкрСиббанк" за 2006 рік у повному складі можна отримати за окремим запитом у банку на сайті www.ukrsibbank.com

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК
Незалежного аудитора аудиторської фірми ТОВ "Українська аудиторська служба"

за наслідками аудиту консолідованої фінансової звітності Акціонерного комерційного інноваційного банку "УкрСиббанк" за рік, що закінчився 31.12.2006 року (включно)

Раді акціонерів Банку АКІБ "УкрСиббанк"
Правлінню Банку АКІБ "УкрСиббанк"
Національному банку України

Ми провели аудиторську перевірку консолідованих фінансових звітів Акціонерного комерційного інноваційного банку "УкрСиббанк" (далі - Банк), що включають консолідований Баланс станом на 31 грудня 2006 року (включно), консолідований Звіт про фінансові результати, консолідований Звіт про рух грошових коштів, консолідований Звіт про власний капітал за рік, який закінчився на зазначену дату, опис важливих аспектів облікової політики та інші пояснювальні примітки.

Відповідальність управлінського персоналу

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення цих фінансових звітів у відповідності до чинних вимог законодавства України та вимог Національного Банку України стосовно бухгалтерського обліку та звітності в комерційних банках України. Відповідальність управлінського персоналу охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є надання висновку щодо цих фінансових звітів на основі результатів нашої аудиторської перевірки. Ми провели аудиторську перевірку у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиторської перевірки для отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур задля отримання аудиторських доказів стосовно сум та розкриттів у фінансових звітах. Відбір процедур залежить від судження аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю субЂєкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових звітів. Ми вважаємо, що отримали достатні та відповідні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Висновок

На нашу думку, консолідовані фінансові звіти справедливо та достовірно відображають, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Банку станом на 31 грудня 2006 року (включно), а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на зазначену дату, у відповідності до чинних вимог законодавства України та вимог Національного Банку України стосовно бухгалтерського обліку та звітності в банках України.

Генеральний директор, аудитор /Петрович В.В./
(Сертифікат Б № 0000037,виданий рішенням НБУ № 104 від 11.01.2005 р. чинний до 01 січня 2010 р.)
10 травня 2007р.
Україна,
61003, м. Харків, Палац Праці, 6 під'їзд, 3 поверх, к.63-12.

Консолідований звіт про власний капітал АКІБ „УкрСиббанк" за станом на кінець дня 31.12.2006 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Капіталізовані дивіденди	Викуплені власні акції	Емісійні різниці	Накопичені курсові різниці	Резерви та інші фонди	Резерви переоцінки	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Капітал, резервний та інші фонди, та частка материнського банку (усього)	Частка меншості	Капітал, резервні та інші фонди та частка меншості за 2006 рік (усього)	2005 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	**Залишок на 1 січня 2006 року**	**750000**	**0**	**0**	**0**	**(1112)**	**25989**	**11232**	**202116**	**988225**	**19712**	**1007937**	**746335**
2	**Скоригований залишок на початок року**	**750000**	**0**	**0**	**0**	**(1112)**	**25989**	**11232**	**191122**	**977231**	**19712**	**996943**	**746335**
2.1	**Коригування: Зміна облікової політики**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**(10994)**	**(10994)**	**0**	**(10994)**	**0**
2.2	Виправлення помилок	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Переоцінка необоротних активів	0	0	0	0	0	0	(4192)		(4192)	0	**(4192)**	**17235**
4	Сума результатів переоцінки необоротних активів, у разі їх вибуття	0	0	0	0	0	0	(789)	789	0	0	**0**	**0**
5	**Відстрочені податки за результатами** переоцінкт основних засобів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
6	Переоцінка інвестицій в асоційовані й дочірні компанії	0	0	0	0	(1421)	(147)	0	(1775)	(3343)	(19679)	**(23022)**	**18962**
7	Накопичені курсові різниці	0	0	0	0	4586	0	0	0	4586	0	**4586**	**(1112)**
8	**Переоцінка цінних паперів** у портфелі банку на продаж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**10980**
9	Чистий прибуток звітного року	0	0	0	0	0	0	0	69557	69557	0	**69557**	**65537**
10	Розподіл прибутку до загальних резервів	0	0	0	0	0	923	0	(923)	0	0	**0**	**0**
11	Розподіл прибутку до резервних фондів	0	0	0	0	0	150530	0	(150530)	0	0	**0**	**0**
12	Розподіл прибутку до інших фондів банку	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
13	Дивіденди, що сплачені в звітному році	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
14	Дивіденди, що капіталізовані в звітному році	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
15	Сплата до раніше зареєстрованого статутного капіталу	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
16	Внески за акціями нового випуску	1000000	0	0	0	0	0	0	0	1000000	0	**1000000**	**150000**
17	Викуплені власні акції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
18	Продаж раніше викуплених власних акцій	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
19	Анульовані раніше викуплені власні акції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
20	Нові інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
21	Реалізація інвестицій в асоційовані й дочірні компанії	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
22	**Залишок за станом на 31 грудня 2006 року**	**1750000**	**0**	**0**	**0**	**2053**	**177295**	**6251**	**108240**	**2043839**	**33**	**2043872**	**1007937**

Голова Правління банку **О.Є. Адаріч**

Головний бухгалтер-заступник начальника Департаменту фінансів **Л.В.Крикун**

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) постановою від 17.05.2007 року у справі №4/29 визнано банкрутом Міжгосподарське спільне підприємство по агропромисловому будівництву «Лохвицький райагропромбуд» (37200, Полтавська область, м. Лохвиця, вул. Леніна, 102; код ЄДРПОУ 03585805; п/р №26003100004612 в Лохвицькому відділенні Полтавської обласної дирекції ВАТ «Райффайзен банк Аваль», м. Лохвиця, МФО 331605) та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Кірічевського Володимира Яковича, ліцензія від 13.11.2006 року серія АВ №158395 (адреса: 37200, Полтавська область, м. Лохвиця, вул. Леніна, 53).

Кредитори мають право заявити свої претензії/вимоги до банкрута в місячний строк з дня опублікування цього оголошення.

Господарським судом Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14-а) постановою від 10 травня 2007 року у справі №1/Б-799 Приватне підприємство «Транстехмаш» (вул. Медова, 2, м. Тернопіль, ідентифікаційний код 33091189) визнано банкрутом, відкрито процедуру його ліквідації.

Ліквідатором Приватного підприємства «Транстехмаш» призначено Тараса Василя Михайловича, Ліцензія Мінекономіки України від 20.01.2005 р. серія АБ №116173, вул. Р. Барвінських, 7, м. Тернопіль, 46001.

Виробниче об'єднання «Київптахопром»

повідомляє про своє припинення шляхом перетворення в ТОВ «Київптахопром».

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня оголошення за адресою: вул. Покровська, 9, м. Київ, 04070; тел.: 417-87-49.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а, тел./факс: 478-863) постановою від 29.05.2007 р. по справі №Б29/219-06 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Марія» (51931, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, пр-т Перемоги, 41/95, код ЄДРПОУ 20259094, п/р 260063101231 в ДФ АКБ «Мрія», МФО 306931).

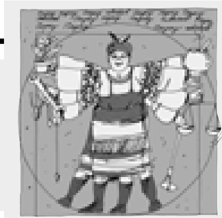
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Романова Костянтина Валерійовича, ліцензія АБ №216852 від 23.03.2005 р.

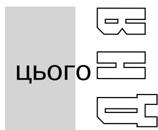
Заяви з вимогами кредиторів приймаються за адресою: 49064, м. Дніпропетровськ, а/с 3740.

ПАРАД ПОРАД

П'ЯТНИЦЯ, 8 ЧЕРВНЯ 2007 ■ № 99 (4099)

9 червня **в Україні мінлива хмарність. В окремих районах невеликі короткочасні грозові дощі. Вітер північно-східний та східний, 5—10 м/с. Температура у східних, Запорізькій, Дніпропетровській областях та на півночі Лівобережжя вночі 8—13 градусів, вдень 21—26; на решті території вночі 10—15, на узбережжі морів до 18—20, вдень 24—29, на півдні до 31 градуса**

8 ЧЕРВНЯ

■ *632. Помер пророк Магомет (Мухаммед), творець ісламу.* ■ *1837. Помер Олександр Засядько, генерал, винахідник-артилерист. Створив бойові порохові ракети і спеціальний пусковий станок для стрільби ними.* ■ *1847. Народився Олександр Барвінський, історик і політичний діяч.* ■ *1853. Російські війська зайняли турецькі васальні території Молдавію і Валахію, що стало приводом до Кримської війни.* ■ *1917. Не стало Богдана Ханенка, археолога і колекціонера, фундатора музею мистецтв, що нині носить ім'я його та його дружини Варвари.* ■ *1937. У Києві відкрився I з'їзд архітекторів України.*

■ **ПОДАРУНОК**

Яку книжку купити онукові?

Хочу онуку на день народження подарувати невеличку бібліотеку дитячих книжок (10—15 штук). Не могли б ви порадити, які дитячі книжки тепер популярні і, приблизно, скільки коштуватиме мені такий подарунок?

Тимофій ЗАБАРОВ.

Київ.

Дитячих книжок на книжковому ринку й у магазинах багато. Тому, найімовірніше, необхідно буде ретельно вибирати, що подобається саме вашому онукові. Але порадити щось усе-таки можна.

1. Крузе Макс «Урмель летить у космос» (у книжці більше 200 сторінок, переклад українською, коштує до 25 грн.).
2. Скляренко В. М. «Загадки природи. Дитяча енциклопедія» (більше 300 сторінок, українська мова, коштує до 25 грн.).
3. Збірник «Казки. Ганс Крістіан Андерсен» (більше 100 сторінок, українською мовою, коштує до 30 грн.).
4. Амб'єрнсен Інгвар «Самсон і Роберто. Несподівана спадщина» (більше 150 сторінок, російською мовою, коштує близько 35 грн.).
5. Мальмузі Лучано «Неандертальський хлопчик у школі і вдома» (більше 200, російською мовою, 40 грн.).
6. Матюшкіна Е. «Лапи вгору!» (близько 190 сторінок, російською мовою, коштує до 40 грн.).
7. Мензатюк Зірка «Таємниця козацької шаблі» (більше 150 сторінок, українською мовою, коштує до 25 грн.).
8. Крумменерль Р. «Навіщо і Чому. Зниклі міста» (російською мовою, коштує близько 30 грн.).
9. Дав Роальд «Матільда» (російською мовою, більше 250 сторінок, коштує до 30 грн.).
10. Туві Янссон «Усе про Мумі-Тролей» (російською мовою, більше 850 сторінок, коштує близько 70 грн.).
11. «Моя перша енциклопедія» (російською мовою, 190 сторінок, коштує трохи більше 100 грн.).
12. Скляренко В. М., Іовлева Т. В., Мирошнікова В. В., Панкова М. О. «Україна. Дитяча енциклопедія» (виходить українською мовою і коштує близько 85 грн.).

■ **НА ЗДОРОВ'Я**

Що має бути на столі

Здоровий спосіб життя має обов'язково включати 10 видів продуктів харчування. Такого висновку дійшли фахівці Всесвітньої організації охорони здоров'я. Це — яблука, морква, капуста, зелений чай, помідори, гострий перець чилі, броколі, цибуля, крес-салат і чорниці. Усі вони містять унікальні поєднання активних елементів, які зміцнюють імунну систему організму, знищують ракові клітини, добре підтримують роботу серця, судин, а також клітин головного мозку.

Регулярне вживання цих продуктів не лише допомагає боротися з хворобами, а й позитивно впливає на психологічний стан і настрій людини, відзначають медики.

За повідомленням Укрінформу.

■ **ВАШ ВИБІР**

Шовк чи бавовна…

Асортимент постільної білизни в наш час дуже великий. І вибрати по кишені кожного — не проблема. Але ціна, на жаль, не завжди є гарантією високої якості. Тому, коли вибиратимете постільну білизну, пам'ятайте таке.

➤ Матеріал, з якого виготовляють білизну, неодмінно має бути натуральним. Бавовна, льон, сатин, шовк, вовна — вибирайте самі.

➤ На білизні часто збирається пил. А він, у свою чергу, негативно впливає і на наш сон, і на здоров'я загалом. У цьому разі білизну потрібно частіше прати. Але якщо у вас — алергія, тоді вже краще купити антиалергенну білизну. На ринках або в магазинах знайти її не важко.

➤ Пам'ятайте: чим важча тканина, тим вона міцніша.

➤ Шовкова постільна білизна має дуже красивий вигляд, і на ній не парко влітку (але взимку вона дуже холодна). Та є і недоліки: по-перше, вона швидко мнеться, а по-друге — весь час намагається вислизнути від вас.

➤ Купуючи постільну білизну — понюхайте її. Вона не повинна пахнути вогкістю і хімією.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

Секрети апетитного супу

■ **СМАЧНОГО!**

Я дуже люблю готувати супи і без зайвої скромності скажу, що вони в мене вдаються на славу! Як у кожної господині, у мене є свої секрети. Усі не розкриватиму, але деякими поділюся.

✔ Якщо ви вирішили варити суп, але м'яса в холодильнику не виявилося, — не засмучуйтесь. Коли всі компоненти супу зваряться, додайте побільше масла і різних приправ на смак.

✔ Якщо ви варите прозорий бульйон, не забувайте ретельно видаляти спливаючий жир. Можете вкинути цілу невелику цибулину — тоді ваш суп буде золотавим.

✔ Пам'ятайте, що гарніри та заправи підвищують калорійність супів.

✔ Щоб суп-пюре мав необхідну густоту, його можна заправити розмоченою в бульйоні м'якушкою білого хліба, протертою крізь густе сито.

✔Якщо ви трохи пересолили бульйон, не хвилюйтесь. Візьміть склянку промитого рису, покладіть його в чисту полотняну торбинку і прокип'ятіть у пересоленому бульйоні. Рис вбере частину солі.

✔ Пам'ятайте, що ваш бульйон буде більш насиченим, якщо м'ясні продукти для нього закладати в холодну воду.

✔ Важливо знати, що пшоняний суп не можна переварювати — це негативно позначається на смаку і зовнішньому вигляді страви.

✔ Усі спеції необхідно класти за 2—3 хвилини до готовності страви.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Тетяна ТИМОЩУК.

Михайлівка Олександрівського району Донецької області.

Старий тюбик від губної помади ще послужить

Як і всі жінки, тюбик від використаної губної помади я зазвичай викидаю. Останній раз, відправляючи його у відро для сміття, шкодувала, що така гарна річ не може послужити ще. Через час знаходжу цей тюбик у скриньці з нитками. Знімаю ковпачок, а всередині — швейні голки. Виявилося, син знайшов йому таке застосування. У нижню частину колишньої губнушки вставив шматочок поролону й у нього застромив голки. Для того щоб їх дістати, досить покрутити нижню частину, як ми звичайно робимо перед тим, коли фарбуємо губи. Лежить такий футлярчик серед ниток і не заважає. І голки усі зібрані разом, а не розкидані на дні скриньки. Дуже зручно. Незабаром у мене закінчується ще одна помада. Я думаю туди скласти голки від швейної машинки.

А недавно син показав, як можна прибрати дрібне сміття з килима без допомоги віника і пилососа. Діло було так. Чую я, якісь дивні звуки лунають у його кімнаті. Заходжу і бачу: він стоїть на колінах, відриває скотч і прикладає його до килима. «Що ти робиш?» — запитую. З'ясувалося, син стриг нігті, вони упали на килим і в такий спосіб він їх збирав. Стверджує: це спрацьовує чисто.

Марія КАРПЕНКО.

Луганськ.

Гордий аспленіум

■ **КЛУМБА НА ПІДВІКОННІ**

Тільки-но трохи потеплішало, я одразу виставила свою квітку, аспленіум, на балкон. А через кілька днів помітила, що він дещо почав в'янути. Може, прямі сонячні промені йому протипоказані? Порадьте, будь ласка, як за ним доглядати?

Тамара КОРНЯК.

Хмельницький.

Найімовірніше, ваш аспленіум відреагував так саме на прямі сонячні промені. Ця рослина належить до теплолюбних папоротей. Рекомендована температура —20—25° С, а узимку не нижче 18° С. Але ось чого аспленіум не переносить, то це протягів і прямих сонячних променів.

* Варто також знати, що місце для аспленіума має бути досить світлим.

* З весни до осені його необхідно рясно поливати, а вже ближче до зими — помірно.

* Можете замість звичайного поливу час від часу занурювати горщик з рослиною в тазик з водою.

* Пам'ятайте, що аспленіум, як і багато інших рослин, не любить воду з-під крана. Поливати його слід водою, відстояною не менш як 12 годин.

* Вологість повітря для аспленіума має бути близько 60 відсотків. Якщо повітря сухе — у рослини сохнутимуть листя.

Інформацію взято з «Енциклопедії кімнатних рослин».

Редактор номера Віктор НІКІПЄЛОВ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік: для фізичних осіб — 5,00 грн. та 3,00 грн. для підприємств і організацій — 15,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ТОВ «Преслайн» м. Харків, вул. Північна, 12.

Зам. 9-1-67

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам. 1936

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**

reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**

let@golos.com.ua — **відділ листів**

foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4 820094 010046 >